

Byutvikling og inkludering: myndigheter og minoritetsorganisasjoner

Bærekraftig Byutvikling: Utfordringer og muligheter i samarbeid mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner

Mette Mollerup Bjorvand

VEILEDER

Karl Emil Pull

Universitetet i Agder, 2024

Fakultet for samfunnsvitenskap

Institutt for global utvikling og samfunnsplanlegging

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på min studietid ved Universitetet i Agder, hvor jeg de to siste årene har fordypet meg i samfunnsplanlegging. Det siste semesteret og arbeidet med oppgaven har vært en lærerik og utfordrende prosess, som har gitt meg verdifull innsikt i samarbeid mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner i byutvikling.

Aller først vil jeg si TUSEN TAKK til min veileder Karl Emil Pull, for uvurderlig veiledning, støtte, oppmuntring og pep talks gjennom hele semesteret. Du har vært en god støttespiller! Din kunnskap og veiledning har vært avgjørende for fremdriften og kvaliteten på denne oppgaven.

En stor takk går også til de representanter fra lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner som har deltatt i intervjuer og bidratt med sine erfaringer og innsikter. Deres vilje til å dele av sin tid og kunnskap har vært avgjørende for gjennomføringen av denne studien. Det har vært så spennende og givende å få deres perspektiver på temaet.

Til slutt vil jeg uttrykke min takknemlighet til min familie og venner for deres utrettelige støtte og forståelse gjennom hele studietiden. En særlig stor takk til min tålmodige ektemann, Eivind som alltid har heiet på meg, laget kaffe til meg og trøstet meg når det har vært nødvendig. En liten takk til katten min Ingeborg som har holdt meg med selskap (sovende) på kontoret nesten daglig.

Jeg håper at denne oppgaven kan bidra til en bedre forståelse av hvordan samarbeid mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner kan fremme inkluderende og bærekraftig byutvikling.

Kristiansand, juni 2024

Mette Mollerup Bjorvand

Sammendrag

Denne masteroppgaven undersøker hvordan samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner fungerer, med fokus på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper. Områdesatsing, en politisk strategi for byutvikling som brukes i Kristiansand, brukes som et praktisk eksempel i denne oppgaven. Områdesatsing har som mål å forbedre levekårene og det fysiske bomiljøet i bydeler med mange marginaliserte grupper. Formålet med studien er å belyse hvordan minoritetsorganisasjoner kan bidra til å styrke lokalsamfunnet gjennom samarbeid med offentlige myndigheter. Det legges særlig vekt på å forstå barrierer for deltakelse og tillit, samt hvordan disse kan overvinnes for å fremme samskaping og sosial kapital.

Teoriene som brukes inkluderer sosial kapital, tillit, myndiggjøring, og samskaping. Sosial kapital deles inn i bonding, bridging, og linking sosial kapital, som alle spiller en rolle i hvordan mennesker og organisasjoner samhandler og bygger nettverk. Tillit er sentralt for effektivt samarbeid, mens myndiggjøring fokuserer på å gi individer og grupper muligheten til å ta aktiv del i samfunnet. Samskaping innebærer samarbeid mellom ulike aktører for å oppnå felles mål.

Studien benytter kvalitativ metode, primært gjennom intervjuer med representanter fra Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune, og ulike minoritetsorganisasjoner. Funnene viser at det eksisterer flere barrierer for effektivt samarbeid, inkludert mangel på klar kommunikasjon om behov og forventninger, samt utfordringer knyttet til tilskuddsordninger og mobilisering til deltakelse. Til tross for dette, finnes det suksesshistorier der ildsjeler i minoritetsorganisasjoner har klart å bygge tillit og fungere som brobyggere mellom innvandrere og lokale myndigheter. Drøftingen fokuserer på hvordan tillit og sosial kapital kan styrkes gjennom mer inkluderende og gjennomsiktede prosesser.

Studien konkluderer med at samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner er avgjørende for vellykket inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper. For å forbedre samarbeidet, anbefales det å etablere klarere kommunikasjonskanaler, øke forståelsen for minoritetsorganisasjonenes roller og ressurser, og fremme tillit gjennom konkrete handlinger og støtte. Videre forskning bør fokusere på hvordan ulike modeller for samskaping kan tilpasses lokale kontekster for å maksimere deltakelse og innflytelse fra marginaliserte grupper.

Summary

This master's thesis investigates the collaboration between local authorities and minority organizations, focusing on the inclusion and empowerment of marginalized groups. Area-based initiatives, a political strategy for urban development used in Kristiansand, serve as a practical example in this thesis. The goal of these initiatives is to improve living conditions and the physical environment in neighbourhoods with many marginalized groups. The purpose of the study is to highlight how minority organizations can contribute to strengthening local communities through collaboration with public authorities. Emphasis is placed on understanding barriers to participation and trust, as well as how these can be overcome to promote co-creation and social capital.

The theories used include social capital, trust, empowerment, and co-creation. Social capital is divided into bonding, bridging, and linking social capital, all of which play a role in how people and organizations interact and build networks. Trust is central to effective collaboration, while empowerment focuses on giving individuals and groups the ability to take an active part in society. Co-creation involves collaboration between various actors to achieve common goals.

The study employs a qualitative method, primarily through interviews with representatives from Agder County Municipality, Kristiansand Municipality, and various minority organizations. The findings reveal several barriers to effective collaboration, including a lack of clear communication about needs and expectations, as well as challenges related to grant schemes and mobilization for participation. Despite these challenges, there are success stories where dedicated individuals in minority organizations have managed to build trust and act as bridges between immigrants and local authorities. The discussion focuses on how trust and social capital can be strengthened through more inclusive and transparent processes.

The study concludes that collaboration between local authorities and minority organizations is crucial for the successful inclusion and empowerment of marginalized groups. To improve collaboration, it is recommended to establish clearer communication channels, increase understanding of the roles and resources of minority organizations, and promote trust through concrete actions and support. Further research should focus on how different models of co-creation can be adapted to local contexts to maximize participation and influence from marginalized groups.

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	1
1.2 Formål og relevans	2
1.3 Problemstilling	4
1.4 Oppbygging	5
1.5 Begrepsavklaring.....	6
1.5.1 Akkulturasjonsprosessen	6
1.5.2 Flyktning	7
1.5.3 Sivilsamfunnet.....	7
1.5.4 Minoritetsorganisasjon	8
2. Områdesatsing	8
2.1 Områdesatsing i Kristiansand.....	11
3. Litteraturgjennomgang	13
3.1 Barrierer for deltakelse.....	13
3.2 Frivillige organisasjoners rolle i deltakelsesprosesser	15
3.3 Samarbeid i områdesatsinger	16
3.4 Oppsummering	17
4. Teoretisk rammeverk	18
4.1 Sosial kapital	19
4.1.1 Bonding og Bridging sosial kapital	19
4.1.2 Linking sosial kapital	20
4.1.3 Barrierer for å oppnå sosial kapital	22
4.2 Tillit	23
4.3 Myndiggjøring.....	23
4.4 Samskaping	24
4.4.1 Samskaping i Richmond California	26
5. Metode	27

5.1 Kvalitativ metode	27
5.2 Teori og empiri	28
5.3 Utvelgelse av informanter	29
5.4 Intervju	31
5.4.1 Gjennomføring av intervju	31
5.5 Feltarbeid i Richmond, California.....	32
5.6 Kvalitetskriterier.....	34
5.7 Etske overveielser	35
5.8 Analyse av data.....	36
5.8.1 Tematisk analyse	36
5.8.2 Koding	36
5.8.3 Refleksjon rundt tematisk analyse.....	37
6. Funn og drøfting.....	38
6.1 Hindringer for samarbeid fra minoritetsorganisasjoners perspektiv	38
6.1.1 Hundre prosent frivillig.....	39
6.1.2 Søke tilskuddsordninger	40
6.1.3 Hva trenger kommunen hjelp til?.....	44
6.2 Offentlige myndigheters hindringer for samarbeid	46
6.2.1 Mange aktører på integreringsfeltet	46
6.2.3 Mange minoritetsorganisasjoner	50
6.2.4 Mangel på innvanderråd	51
6.2.5 Utdfordringer med å mobilisere til deltakelse	52
6.3 Tiltak for økt samarbeid med minoritetsorganisasjoner	54
6.3.1 Frivillighetspolitikk	54
6.3.2 Ildsjeler og myndiggjøring av lokalbefolkningen	56
6.3.3 Brobygging og tillit	59
6.3.4 Flere møtepunkt.....	63

6.3.5 Minoritetsorganisasjoner som verktøy for integrering	65
6.3.6 Samskaping i områdesatsing	69
7. Konklusjon.....	69
8. Litteraturliste.....	73

1. Innledning

Områdesatsing har blitt et populært politisk verktøy innen byutvikling i Norge, med mål om å jevne ut sosiale ulikheter, forbedre levekår og det fysiske bomiljøet i bestemte bydeler der det er en opphoping av marginaliserte grupper. Til tross for at områdesatsinger fokuserer på marginaliserte grupper, som flyktninger kan være, peker Eimhjellen et al. (2022) sin rapport på at områdesatsinger ofte ikke klarer å inkludere marginaliserte grupper tilstrekkelig.

Barriere som manglende språkkunnskaper, svak tilknytning til lokalsamfunnet og utfordringer knyttet til å finne seg til rette i et nytt land, påvirker deltakelsen. Frivillige organisasjoner spiller ofte en viktig rolle i områdesatsinger å nettopp for å fremme deltakelse og medvirkning for marginaliserte grupper (Goth & Hagelin, 2016; Rezaee et al., 2021).

Minoritetsorganisasjoner trekkes frem som viktige aktører i områdesatsinger, fordi sentrale personer i disse organisasjonene kan fungere som brobyggere mellom lokale myndigheter og innvandrere, som i liten grad deltar i sivilsamfunnet og har lav tillit til offentlige myndigheter (Ihle & Ibrahim, 2022). Tillit er en grunnleggende faktor for vellykket samarbeid, da det legger grunnlaget for samskaping og økt sosial kapital (Agger & Jensen, 2015). Samtidig peker Hageberg et al. (2022) at mange minoritetsorganisasjoner uttrykker et ønske om å bidra til integreringsarbeidet i kommunene, men mange av dem savner en tydeligere dialog om kommunenes behov og dermed ikke opplever å bli anerkjent som en viktig samfunnsaktør.

I områdesatsinger fokuseres det på medvirkning som et virkemiddel for å myndiggjøre lokalbefolkningen, sikre inkludering og deltakelse. I områdesatsinger kan myndiggjøring handle om å gjøre marginaliserte grupper til aktive innbyggere som skaper endringer i sitt eget lokalmiljø som gjør at levekårene går opp (Eimhjellen et al., 2022). Lund (2018, s. 4) viser til at i tidligere områdesatsinger har enkelte grupper og problemstillinger blitt ekskludert, fordi faglige synspunkter og teoretisk kunnskap veier tyngre innbyggernes kunnskap og innspill.

Liu et al. (2022) peker på at innbyggere opplever ofte at deres deltakelse er lavere enn det myndighetene og private aktører mener, noe som kan tyde på at innbyggernes stemme ikke er fullt integrert i beslutningsprosesser. Samtidig viser Adamson og Bromiley (2013) til at samskaping styrker innbyggers medvirkningskraft og dermed økes tilliten til medmennesker, offentlige myndigheter og demokratiet. Samskaping handler om å bryte ned hierarkiet mellom offentlige myndigheter, private aktører og innbyggerne (Leino & Puumala, 2021).

For å oppnå integrering og økt deltakelse gjennom områdesatsinger, er det viktig å forstå de komplekse dynamikkene som preger samarbeidet mellom offentlige myndigheter og minoritetsorganisasjoner. Tillit mellom minoritetsorganisasjoner og lokale myndigheter er nødvendig for å etablere et godt samarbeid, mens samskaping sikrer at alle aktører blir inkludert i beslutningsprosesser og at deres behov og perspektiver blir ivaretatt (Jäntti & Kurkela, 2021). Sosial kapital, i form av relasjoner og nettverk kan styrke samarbeidet mellom minoritetsorganisasjoner og offentlige myndigheter. Ved å bygge og vedlikeholde tillit, fremme samskaping og øke den sosiale kapitalen, kan man legge til rette for mer inkluderende og effektive integreringsprosesser som bedre reflekterer behovene til alle involverte parter (Selle et al., 2022). På bakgrunn av dette forsøker denne studien å avdekke hinder som står i veien for samarbeid mellom minoritetsorganisasjoner og offentlige myndigheter. Og hvordan samarbeidet kan styrkes gjennom om å bygge tillit, fremme samskaping og øke den sosiale kapitalen.

1.2 Formål og relevans

Denne masteroppgaven undersøker samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner i konteksten av områdesatsing. Målet er å identifisere barrierer for samarbeid og foreslå tiltak for å forbedre denne dynamikken. Studien er basert på kvalitative intervjuer med representanter fra både lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner.

Sivilsamfunnet blir ofte omtalt som den tredjesektor som kan løse samfunnsoppgaver staten ikke klarer eller har ansvar for (Trætteberg, 2023). Rapporten Sivilsamfunn og integrering - En kunnskapsoppsummering fra 2021, peker på at frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle som supplement til det lovpålagte introduksjonsprogrammet. Frivillige organisasjoner kan være viktige uformelle læringsarenaer på ettermiddager, kvelder og i helgene (Eimhjellen et al., 2021).

På tross av at frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i Norge peker Bråten et al. (2017) på at minoritetsorganisasjoner ofte kun fokuserer på aktiviteter for egne medlemmer, noe som kan ha en segregerende effekt. Segregering kan være et hinder for å bygge relasjoner og nettverk med sivilsamfunnet og offentlige myndigheter (Eriksen, 2016). På den andre siden viser Hageberg et al. (2022) sin rapport for det første at mange minoritetsorganisasjoner

ønsker å bidra til integrering i lokalsamfunnet. Derimot savner organisasjonene tydeligere dialog med kommunen, om hva de trenger hjelp med. For det andre kan nøkkelpersoner i minoritetsorganisasjoner fungere som brobyggere for å skape tillit mellom kommunene og en etnisk gruppe i lokalområdet. At flyktninger skal ha tillit til offentlige myndigheter kan ikke tas for gitt med tanke på at mange flyktninger kommer fra korruperte land. Brobygging kan derimot hjelpe flyktninger til å bygge opp tillit til de lokale myndighetene over tid (Eimhjellen et al. 2022). For det tredje kan minoritetsorganisasjoner være læringsarenaer for å få kunnskap om det norske demokratiet, organisasjonsliv og administrative prosesser (Ihle & Ibrahim, 2022). For å oppsummere vil dette si at på den ene siden kan minoritetsorganisasjoner ha en segregerende effekt ved å kun drive aktiviteter for egne medlemmer og ha lite kontakt med storsamfunnet. På den andre siden kan minoritetsorganisasjoner spille en viktig rolle som integreringsaktør i samfunnet. På bakgrunn av det kan det sies at minoritetsorganisasjoner kan spille en sentral rolle for deltakelse blant innvandrere i en områdesatsing. Dette motstridende synet på minoritetsorganisasjoners rolle i sivilsamfunnet ble utgangspunktet for dette forskningsprosjektet.

Før prosjektets start har jeg tenkt mye på begrepet flyktning. Ifølge norsk lov er det strenge kriterier for å få innvilget statusen som flyktning. Ordlyden i loven gjør det tydelig at disse menneskene har opplevd traumatiske hendelser før de kommer til Norge (Utlendingsloven, 2008, § 28). I tillegg peker Salole (2018) på at det kan være traumatisk å komme til et nytt land der alt gjøres på andre måter og det kan lang tid å finne fotfeste. Mange flyktninger mister all status og sosial kapital i migrasjonsprosessen og må starte helt på nytt når de kommer til Norge (Almohamed & Vyas, 2019). Likevel kan begrepet flyktning, gjøre det lett å glemme at det er enkelt mennesker det er snakk om. I politikk og media snakkes det om «flyktningkrise», «flyktningstrøm» og det vises bilder av overfylte gummibåter. Begrepet brukes ofte om store menneskemengder og ofte i negativ betydning. Et av formålene med dette forskningsprosjektet er å fremme stemmene til menneskene bak begrepet og belyse hvordan minoritetsorganisasjoner kan bidra til integrering og at mange flyktninger kan finne fotfeste i Norge, et land og en kultur som er så fjern for mange gjennom minoritetsorganisasjoner.

Masterprogrammet samfunnsplanlegging legger stor vekt på bærekraftig by- og regionalutvikling og hvordan innbyggere kan påvirke utviklingen av sine lokalsamfunn. Særlig faget *UT-407 Mobilitet, sted og identitet*, som legger vekt på sted, identitet, migrasjon

og diskuterer inkluderende stedsutvikling (Universitetet i Agder, u.å.). For å kunne skape gode lokalsamfunn må byplanleggere planlegge *med* innbyggerne, istedenfor at stedsutvikling skapes *for* innbyggerne. Adamson og Bromiley (2013) viser til at livskvaliteten blir høyere i områder der innbyggerne får muligheten til å påvirke avgjørelser som omhandler deres nærmiljø, der naboer har regelmessig kontakt og der innbyggerne har tillit fra lokale myndigheter til å forme sitt eget lokalområde.

Dette forskningsprosjektet har som formål å belyse viktigheten av inkluderende byutvikling for å gi marginaliserte grupper muligheten til å medvirke og bidra til å skape lokalsamfunn der det er godt å bo. Dette belyses gjennom å se på en pågående områdesatsing i Kristiansand. Gjennom masterprogrammet *samfunnsplanlegging* har jeg fått en forståelse for kulturell kompleksitet og hvordan mobilitet og translokalitet både påvirker enkeltmenneskers hverdagslivs, samtidig som det påvirker samfunns- og byutvikling. På bakgrunn av dette fokuset på studiet vil jeg argumentere for at denne oppgaven belyser sentrale faglige sider ved studieprogrammet.

1.3 Problemstilling

Denne masteroppgaven bygger på en kvalitativ studie som har målsetting om å avdekke hindringer lokale og regionale myndigheter opplever for samarbeid med minoritetsorganisasjoner, hvilke hindringer minoritetsorganisasjoner opplever i møte med Kristiansand kommune og hvilke tiltak som kan gjøres i fremtiden for å øke samarbeidet. Gjennom teorier om sosial kapital, tillit, myndiggjøring og samskaping søker denne oppgaven å forstå hvordan disse faktorene påvirker samarbeidet og hvordan de kan styrkes for å oppnå en mer inkluderende byutvikling.

En områdesatsing i Kristiansand sentrum vil i denne oppgaven bli brukt som et belysende eksempel, fordi det er en pågående prosess der barrierer som mangel på sosial kapital, lav deltakelse og tillit dukker opp, blant annet på grunn av en stor andel innvandrere. Samarbeid og samskaping med lokal befolkningen er noe det legges stor vekt på i områdesatsinger i Kristiansand kommune (Regjeringen, 2023a). Dermed er det relevant å bruke den pågående områdesatsingen som et belysende eksempel videre i dette forskningsprosjektet.

Med utgangspunkt i en litteraturgjennomgang, og et kvalitativt studium som har foregått

gjennom intervjuer med informanter fra Agder fylkeskommune, Kristiansand kommune og minoritetsorganisasjoner i Kristiansand, reiser dette forskningsprosjektet denne problemstillingen:

Hvordan fungerer samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, spesielt med tanke på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper?

Ved å undersøke samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, får vi innsikt i hvordan ulike aktører kan bidra i områdesatsingen i Kristiansand. Intervjuer med representanter fra lokale myndigheter og frivillige organisasjoner kan avdekke både suksesshistorier og utfordringer som finnes i dagens samarbeid. Et annet fokus i denne oppgaven er å utforske hvordan samarbeidet mellom offentlige myndigheter og minoritetsorganisasjoner kan styrkes ytterligere.

1.4 Oppbygging

Dette delkapittelet gir leseren en kort og tydelig oversikt over oppgavens struktur og innhold.

Det første kapittelet starter med en innledning, deretter presenteres oppgavens formål og relevans. Så presenteres problemstillingen og tilslutt presenteres begrepsavklaringer.

I det andre kapittelet presenteres og diskuterer det politiske verktøyet *områdesatsing*. Dette kapittelet ser også nærmere på en pågående områdesatsing som finner sted i Kristiansand sentrum.

I det tredje kapittelet presenteres en tidligere forskning på feltet gjennom en litteraturgjennomgang. Først presenterer kapittelet barrierer for deltakelse, så hvilken rolle frivillige organisasjoner har i deltakerprosesser, deretter ser kapittelet nærmere på samarbeid mellom ulike aktører i områdesatsinger. Tilslutt oppsummeres litteraturgjennomgangen.

Det fjerde kapittelet gjør rede for forskningsprosjektets teoretiske rammeverk. I dette kapittelet presenteres fire ulike teorier. Først presenteres teorien om sosial kapital, så presenteres teorien om tillit, deretter teorien om myndiggjøring og til slutt presenteres teorien

om samskaping.

Kapittel fem er et metodekapittel, der forskningsprosjektets forskningsdesign blir presentert. I dette kapittelet diskuteres valg av metode. Det reflekteres rundt samspillet mellom teori og empiri. Refleksjoner rundt innhenting av data diskuteres, samt kvalitetskriterier og etiske overveielser. Formålet med dette kapittelet er å gi leseren et innblikk i prosessen av gjennomføringen av dette forskningsprosjektet.

I det sjette kapittelet presenteres og drøftes de empiriske funnen opp mot det teoretiske rammeverket. For å forstå funnene på en helhetlig måte vil dette kapittelet presentere funn og drøfte om hverandre og parallelt. Denne fremgangsmåten gjør det mulig å se likheter og ulikheter mellom teorien og empirien som er samlet inn under dette forskningsprosjektet.

I det syvende og siste kapittelet presenteres oppgavens konklusjon. Formålet med dette kapittelet er å oppsummere oppgavens viktigste funn. Tilslutt vil kapittelet legge frem forslag til for videre forskning.

1.5 Begrepsavklaring

Dette underkapittelet definerer sentrale begreper som er viktige for oppgaven. Begrepene *akkulturasjonsprosess*, *flyktning*, *sivilsamfunnet* og *minoritetsorganisasjon* beskrives og defineres. Disse definisjonene er utgangspunktet for forståelsen av begrepet videre i denne oppgaven.

1.5.1 Akkulturasjonsprosessen

Akkulturasjonsprosessen handler om at to ulike kulturelle grupper tilpasser seg hverandre. I følge Berry (2001) er akkulturasjon prosessen som fører til kontakt mellom to grupper med forskjellig kulturell bakgrunn. Kontakten mellom forskjellige kulturelle grupper fører til kulturelle endringer i begge grupper. Berry hevder at individer og grupper kan reagere svært forskjellig på akkulturasjonsprosessen og har derfor ulike strategier for å opprettholde sin kulturelle identitet og for å bli en del av storsamfunnet.

Integrering skjer når en kan bevare det en ønsker av sin egen kultur og samtidig deltar fullt ut i storsamfunnet. *Assimilering* skjer når en prøver å bli mest mulig lik storsamfunnet på bekostning av sin opprinnelige kulturelle identitet. *Seperasjon* betyr å ønske å beholde sin egen kultur i størst mulig grad og dermed vise lite interesse for storsamfunnet.

Marginalisering oppstår hvis det hverken er interesse for å bli en del av storsamfunnet, samtidig som det ikke er en interesse for å beholde sin opprinnelige kulturelle identitet.

Marginalisering kan føre til at man blir stående utenfor samfunnet og ikke er en del av noe fellesskap (Berry, 2001, s. 619). Akkulturasjonsprosessen og kulturell identitet henger tett sammen med grad av deltakelse i sivilsamfunnet.

1.5.2 Flyktning

Ifølge norsk lov er en flyktning en person som har fått oppholdstillatelse i Norge, fordi personen trenger beskyttelse, også kalt asyl. En person som kommer til Norge, skal anerkjennes som flyktning hvis:

- a. har en velbegrunnet frykt for forfølgelse på grunn av etnisitet, avstamning, hudfarge, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller på grunn av politisk oppfatning, og er ute av stand til, eller på grunn av slik frykt er uvillig til, å påberope seg sitt hjemlands beskyttelse, jf. flyktningkonvensjonen 28. juli 1951 artikkel 1 A og protokoll 31. januar 1967, eller
- b. uten å falle inn under bokstav a likevel står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet (Utlendingsloven, 2008, § 28).

1.5.3 Sivilsamfunnet

Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) definerer sivilsamfunn «(...) som befolkningens egne måter å organisere seg på uavhengig av familien, staten og markedet» (Direktoratet for utviklingssamarbeid, u.å.). Sivilsamfunnet beskrives ofte som den tredje sektor, fordi sivilsamfunnet dekker det staten, markedet og familien ikke dekker. Sivilsamfunnet rommer alt fra frivillige organisasjoner, politiske organisasjoner, idrettsklubber og religiøse fellesskap.

Sivilsamfunnet er som regel forankret lokalt og bidrar til å knytte personer i samme lokalområde sammen. I tillegg kan aktører og grupper i sivilsamfunnet samle lokale interesser

og spille de inn i politikken. Sivilsamfunnet fyller altså ulike behov i det norske samfunnet. De sosiale arenaene som skapes av innbyggerne selv kan bidra til fellesskap rundt en felles interesse, vennskap og skape mening i livet til den enkelte (Trætteberg, 2023). I tillegg ses den sosiale arena som være viktig for samfunnet, nettverk i og tillit til lokalsamfunnet blir sett på som viktige bidragsytere for å skape sosial kapital (Putnam, 1995). Gjennom tiltak som språkkafe, leksehjelp og integreringstilbud kan frivillige organisasjoner bidra til å løse oppgaver staten ikke klarer eller har ansvar for. Sivilsamfunnet kan og være en demokratisk arena der innbyggerne lærer om det demokratiske systemet i Norge. Organisasjoner er ofte organisert på en demokratisk måte som kan ligne strukturen som finnes i lokal, regional og nasjonalpolitikk. Som vi skal se videre i denne oppgaven kan sivilsamfunnet være en stemme for marginaliserte grupper i samfunnet, som på grunn av barrierer ikke selv kan delta (Trætteberg, 2023). Et eksempel kan være minoritetsorganisasjoner som kan snakke og handle på vegne av en etnisk gruppe som ikke selv har mulighet eller evne til å selv delta.

1.5.4 Minoritetsorganisasjon

Minoritetsorganisasjoner defineres i denne oppgaven som organisasjoner som er stiftet av innvandrere som har sammenbindende sosial kapital, i form av at medlemmene har lik etniske bakgrunn. Det kan for eksempel være en pakistansk forening. Et annet begrep for denne typen organisasjoner er innvandrerorganisasjoner.

2. Områdesatsing

Formålet med dette forskningsprosjektet er å se nærmere på hindringer for samarbeid mellom minoritetsorganisasjoner og offentlige myndigheter, og hvilke tiltak som kan bidra til å overkomme hindringene. Derfor har jeg valgt å bruke områdesatsing som et illustrerende eksempel på medvirkningsprosesser og samarbeid for denne oppgaven. Den pågående områdesatsingen i Kristiansand gir muligheten for å se hvilke barrierer og muligheter som oppstår i et slikt prosjekt. Det er et illustrerende eksempel som gir mulighet til å utforske hvordan Kristiansand kommune forholder seg til tematikken.

Områdesatsing har blitt et populært verktøy i Norge for å heve levekårene og det fysiske bomiljøet i avgrensede geografiske områder i norske byer. Områdesatsinger er i stor grad

basert på samarbeid mellom stat, kommune og sivilsamfunnet, fordi at slike tiltak ikke kan løses gjennom kun en aktør (Boyle & Michell, 2020; Ihle, 2022). Myndigheter i mange europeiske land har siden 1960-tallet finansiert og satt i gang områdesatsinger i områder med dårlige levekår; arbeidsledighet, fattigdom, rus og psykiatriproblematikk. Et sentralt mål er å motvirke fortsettelsen av negativ utvikling i en bydel og gi innbyggerne flere av ressursene innbyggerne i resten av kommunen har (Agger & Jensen, 2015; Andersen & Brattbakk, 2020; Ihle, 2022). Det finnes flere navn for områdesatsinger deriblant; områdeløft, areabased initiatives og city regeneration. Felles for alle begrepene er at områdesatsinger har blitt brukt som et verktøy for å forbedre det fysiske lokalmiljøet og sette inn sosiale tiltak for å øke levekår og sosial tilhørighet.

Som regel er områdesatsinger langvarige samarbeid mellom stat og kommune, der staten støtter kommunen økonomisk til å gjennomføre prosjekter, som ofte involverer frivillige organisasjoner, private aktører og innbyggere (Agger & Jensen, 2015). De som bor i områder med lave levekår kategoriseres i mange tilfeller som marginaliserte grupper. Disse menneskene kan ha fellestrekk, likevel er det ikke nødvendigvis slik at de har et sammenbindende fellesskap, med tillit og nære forbindelser (Ihle, 2022). Derfor er en av hovedmålene i områdesatsinger og skape et sammenbindende fellesskap i lokalmiljøet.

Norge er et land karakteriserte med høy grad av sosial tillit til. Sosial tillit, lite forskjeller og et fungerende folkestyre har bidratt til å binde den norske befolkningen sammen. Samtidig ser myndighetene at forskjellene mellom de som har mest og de som har minst øker; dyrtid og COVID-19 pandemien har bidratt til å avdekke og forsterke forskjellene (Helsedirektoratet, 2023). Økte forskjeller kan bidra til synkende tillit til medmennesker og velferdsstaten. Tilgang til jobb, utdanning og velferdstjenester er sentrale elementer for at befolkningen skal ha gode levekår og tillit til det politiske systemet (Meld. St. 28 (2022-2023)).

Norske byer har et stort utvalg av jobbmuligheter, utdannelse og mulighet for deltakelse i ulike frivillige organisasjoner. Det er altså mange muligheter i byene, samtidig er det også utfordringer. I utsatte bydeler er sivilsamfunnet ofte svakere, enn i samfunnet ellers. Utsatte bydeler har ofte en opphoping av sårbare grupper med lite nettverk og sosial kapital. Årsakene til opphopingen av levekårsutfordringer er blant annet at mange lever i lavinntekt, står utenfor arbeidsmarkedet, tilhører en minoritetsgruppe og/eller har usikre bosituasjoner. I noen bydeler er det mange som opplever utenforskap på flere områder i livet; færre fritidstilbud for barn og

unge, få frivillige initiativer, lite nettverk og helsemessige utfordringer. Noe som kan føre til et oppvekst-, bo- og lokalmiljøet som kan være krevende å leve i (Meld. St. 28 (2022-2023)). I Norge har staten inngått et samarbeid med i Oslo, Bergen, Drammen, Stavanger, Trondheim, Sarpsborg, Fredrikstad, Skien og Kristiansand kommune for å heve levekårene og det fysiske bomiljøet. Ifølge myndighetene har områdesatsinger i Norge til felles innsatsområder de jobber med (liste hentet fra Regjeringen, 2023):

- opprusting av bo- og nærmiljøer, møteplasser og kulturaktiviteter
- bedre integrering av innvandrere
- bedre resultater i grunnskolen
- å redusere frafallet i videregående skole
- å få flere i arbeid
- å minske kriminaliteten
- å styrke folkehelsen

Satsing på innsatsområdene over gjøres for å bidra til å jevne ut sosiale forskjeller ved at innbyggerne skal få tilknytning til lokal samfunnet og storsamfunnet gjennom arbeid og sivilsamfunnet, som skal øke livskvaliteten til menneskene som bor der (Meld. St. 28 (2022-2023)).

Andersen & Brattbakk (2020) viser i sin studie til at det er utfordrende å evaluere hvilke effekt områdesatsinger har i Norge. Kunnskapen omkring norske områdesatsinger er i hovedsak basert på oppdragsforskning som ikke har blitt fagfelle vurdert. Dermed kan det sies at det er et svekket kunnskapsgrunnlag som ligger til grunn for politikere og planlegger når de skal vurdere om områdesatsinger er en strategi som hever levekårene i spesifikke områder (Andersen & Brattbakk, 2020, s. 140). En svensk studie viser at områdesatsinger sjeldent evner å nå de politiske målene om å redusere segregering og styrke demokratiet på et høyere og mer strukturelt nivå, dermed kan sosial ulikhet opprettholdes i samfunnet. Områdesatsinger blir startet i områder som skiller seg ut negativt i forhold til resten av en kommune og blir ofte sett på som en løsning på strukturelle samfunnsutfordringer. Det blir i midlertid en vanskelig oppgave å løse fordi områdesatsinger ofte mangler det ressurser til å løse strukturelle problemer som segregering, fordi områdesatsinger nettopp fokuserer på spesifikke områder, og ikke samfunnet som helhet. Samtidig viser initiativene i områdesatsinger evner å øke deltakelse i utdanning, jobb og sivilsamfunnet på et individnivå. Kanskje burde det å øke trivsel og livsmuligheter på individnivå ses på som et mål i seg selv, istedenfor å se det som et

mål for å løse strukturelle samfunnsproblemer (Grander et al., 2022, s. 252-253).

2.1 Områdesatsing i Kristiansand

Områdesatsingen i Kristiansand er pågående og er derfor interessant å se nærmere på. Intervjuer med informanter i Kristiansand kommune ga meg et innblikk i hvordan prosessen rundt en områdesatsing ser ut i tidlig fase, og hvilke tanker kommunen gjør seg rundt utfordringer og tiltak for å øke samarbeid med og deltakelsen blant innvandrere.

Kristiansand kommune inngikk i september 2023 et langvarig samarbeid med den norske stat om en områdesatsing i bydelen Kvadraturen Eg i Kristiansand (Regjeringen, 2023a). Området i sentrum av Kristiansand er preget av en opphoping av levekårsutfordringer og lav deltakelse i lokalsamfunnet. Det bor omkring 8800 mennesker i bydelen. Andelen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Øst-Europa, Asia, Afrika og Latin-Amerika er på 21,9%, kommunegjennomsnittet ligger en del lavere på 15,3%. I bydelen er andelen av personer i lavinntekt er 17,8%, som er betraktelig høyere enn i resten av kommunegjennomsnittet på 10,4%. I området er det en stor andel utleieboliger og kommunale boliger, som bidrar til hyppige utflyttinger og ustabilitet. Barn mellom 0-17 år som lever i lavinntektshusholdninger er tre ganger så høy i dette området som resten av kommunen (Kristiansand kommune, 2023).

Avtalen mellom Kristiansand kommune og Kommunal- og distriktsdepartementet trøtte i kraft i september 2023 og vil vare i fem år med mulighet for forlengelse. I perioden september 2023 til første kvartal i 2024 har kommunen brukt tid på å etablere et samarbeid innad i organisasjonen, gjort seg kjent med området og arbeidet med å skrive en programbeskrivelse. Programbeskrivelsen beskriver; hvilke mål kommunen har, hvordan målene skal nås, hvilke roller kommunen og staten skal ha i prosjektet, hvordan innbyggerinvolvering og dialog skal oppnås (Regjeringen, 2023a). Samarbeid med innbyggere, frivillige organisasjoner og andre interessenter er et verktøy som skal brukes områdesatsingen for å nå målene. Et av målene med prosjektet er at flere i lokalsamfunnet engasjerer seg i utviklingen som skjer i deres nærmiljø. Bydelen Kvadraturen Eg er preget av at det er få fritidstilbud til barn og familier og samfunnsdeltakelsen generelt er lav i området. Områdesatsingen skal blant annet bidra til at Kvadraturen Eg skal bli et bedre sted å bo gjennom å utvikle sosiale aktiviteter og skape et helsefremmende og klimavennlig område (Regjeringen, 2023a).

Tordenskiold skole skal transformeres og moderniseres som en del av områdesatsingen. Skolen ligger i rød og gul sone for luftforensing og i gul sone for trafikkstøy, i tillegg opplever skolen større sosiale belastninger, enn andre skoler i kommunen (Kristiansand kommune, 2023). I Ferjefjellbarnehage har 90 % av barna en annen etnisk bakgrunn og 80 % mottar en eller flere ytelser fra NAV (Kristiansand kommune, 2023). Det finnes få tilbud for barn i barnehagealder og barneskolealder i nærområdet. For mange småbarnsfamilier i området skjer språklæring og nettverksbygging i primært i forbindelse med barnehagen. Noe som gjør at de ansatte blir nødt til å ha god kjennskap tjenestetilbudet, som NAV, introduksjonsprogram osv.

Det overordnede målet med områdesatsningen er å skape gode levekår for og med innbyggerne i bydelen Kvadraturen Eg, med særlig fokus på barn, barnefamilier og innvandrere. For å nå hovedmålet er områdesatsingen delt inn i tre satsningsområder; *bærekraftig stedsutvikling, styrke lokalsamfunnet og styrke oppvekst- og levekårsforholdene*. Hvert satsningsområde har delmål for å sørge for at hovedmålene blir nådd (Kristiansand kommune, 2023);

Delmål, innsatsområde 1:

- Steds- og eiendomsutviklingen i bydelen er klimavennlig.
- Stedsutviklingen i bydelen fremmer et sosialt rettferdig lavutslippssamfunn og er basert på innovative prosesser for involvering og samskaping.
- Innbyggerne og andre interessenter opplever at de har blitt involvert i stedsutviklingen i bydelen.
- Nærmiljø og byrom er utformet slik at fysisk og psykisk helse fremmes for alle grupper og sosiale relasjoner skapes mellom innbyggerne.
- Flere innbyggere i bydelen opplever en rettferdig tilgang til sosiale inkluderende møteplasser og grønnstruktur.

Delmål, innsatsområde 2:

- Innbyggerne i bydelen er aktive samfunnsdeltakere og har tillit til hverandre.
- Alle aldersgrupper deltar i nærmiljøet og lokalsamfunnet, som oppleves trygt, inkluderende, tilgjengelig og attraktivt.

- Barn og unge i bydelen opplever trygghet, verdighet, tilhørighet, mestring og deltakelse i felleskapet.
- Ensomhet i bydelens befolkning redusert

Satsingsområde 3: Styrket oppvekst og levekårsforhold

- Bedre oppvekstsvilkår for barn og unge i bydelen.
- Sosiale og geografiske forskjeller i oppvekstsvilkår er redusert.
- Bedre mestring og trivsel for barn i barnehage, skole og SFO.

Ifølge satsingsområdene legger kommunen stor vekt på sosiale relasjoner og samskaping. I underkapittel (tall senere) skal vi se at sosial kapital spiller en stor rolle for å skape sosiale relasjoner. Samskaping er viktig for at lokalbefolkninger føler seg hørt og at de opplever til har muligheten til å påvirke eget bomiljø.

3. Litteraturgjennomgang

Dette kapittelet presenterer en gjennomgang av eksisterende forskning på feltet. For å aktualisere problemstillingen vil dette kapittelet presentere tidligere forskning som har diskutert frivillige organisasjoners rolle i deltakelsesprosesser, barrierer for deltakelse og sosial kapital, samt effekten av samarbeid mellom flere aktører i områdesatsinger.

3.1 Barrierer for deltakelse

Plan og bygningsloven skal sikre medvirkning av personer og grupper som ikke selv kan delta:

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning. Kommunen skal påse at dette er oppfylt i planprosesser som utføres av andre offentlige organer eller private. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, skal sikres gode muligheter for medvirkning på annen måte (Plan- og bygningsloven, 2008, § 5-1).

Loven sier at grupper som ikke har mulighet til å delta direkte, skal sikres gode muligheter til å delta på andre måter. Samtidig finnes det mange barrierer for deltakelse og ifølge

Eimhjellen et al., (2022, s. 28) klarer ikke i stor grad å få med sosialt marginaliserte grupper. Manglende språkkunnskaper, lite kjennskap og tillit til lokalsamfunnet utenfor sin egne etniske gruppe kan gjøre det svært utfordrende å delta i samfunnet.

Mange flyktninger kommer fra land der offentlige myndigheter er korrupte og ikke kan stoles på og stoler derfor ikke umiddelbart på norske myndigheter. Fremtredenene personer med tillit i minoritetsorganisasjoner kan være viktige døråpnere for kommunen, fordi disse personene kan bidra til å skape tillit mellom en etnisk gruppe og kommunen (Eimhjellen et al., 2022, s. 39). Andre faktorer som spiller inn når det gjelder manglende deltakelse er at mange innvandrere som nylig har kommet til Norge har mer enn nok med å skulle etablere seg i introduksjonsprogrammet og navigere i det nye landet. I tillegg er de fleste innvandrere som nylig har kommet til Norge leietakere i kommunale boliger, som ofte gjør at de ikke blir boende samme sted over lenger tid. Hyppig flytting kan gjøre det vanskelig å skape tilhørighet til et sted og dermed deltakelse i lokalsamfunnet (Eimhjellen et al., 2022).

Forskningen rundt i verden på dette feltet er stort sett enige om at når det gjelder områdesatsinger er offentlig deltakelse og medvirkning viktig. En kinesisk studie peker på at medvirkning er viktig for at innbyggerne skal få sin stemme inkorporerte i utviklingen, for å gjøre byutvikling bedre (Liu et al., 2022). Det er viktig for at innbyggerne ikke skal føle seg overkjørt av myndigheter og private aktører, ifølge en sør-afrikansk studie (Boyle & Michell, 2020). I Norge står frivilligheten sterkt og innbyggere og frivillige aktører opplever seg som viktige samarbeidspartnere i planprosesser (Goth & Hagelin, 2016). Samtidig peker forskningen på at det ikke alltid er så enkelt å oppnå offentlig deltakelse i virkeligheten. Det står ulike barrierer i veien for deltakelse. I Norge kan mangel på lokaler for å drive frivillig aktivitet gjøre kontinuitet og forutsigbarhet for deltakere vanskelig (Hageberg et al., 2022). Boyle & Michell (2020) peker på at i Cape Town, Sør-Afrika gjør mangel på ledelse og samarbeid fra lokale myndigheter at innbyggerne føler de får deres stemme fratatt.

Almohamed & Vyas (2019) peker også på at flyktninger opplever mange faktorer som påvirker deres sosiale kapital negativt. Stereotyper og antakelser fra majoritetsbefolkningen kan være en stor barriere for kontakt og deltakelse i samfunnet. I tillegg kan barrierer som manglende språkferdigheter og mangel på sosial kapital spille en stor rolle for mulighet til deltakelse i samfunnet og mulighet til å oppnå kontakt med majoritetsbefolkningen.

(Almohamed & Vyas, 2019). Rafiqi & Thomsen (2014) undersøkte om kontakt med etniske

minoriteter i nabolag svekker majoritetsbefolkningens stereotypier i Danmark. Gjennom en spørreundersøkelse og telefon intervjuer oppdaget de at for majoritetsbefolkningen kan kontakt med naboer som har kommet til landet som innvandrere, redusere bekymring for fellesskap med etniske minoriteter, i tillegg økes empatien for innvandrere som helhet (Rafiqi & Thomsen, 2014, s. 415).

3.2 Frivillige organisasjoners rolle i deltakelsesprosesser

Frivillige organisasjoner kan spille en viktig rolle i å legge til rette for deltakelse og kan medvirke på vegne av marginaliserte grupper. Frivillige organisasjoner kan være representanter for marginaliserte grupper, som særlig flyktninger kan være (Goth & Hagelin, 2016). Minoritetsorganisasjoner kan for eksempel løfte saken på vegne av en gruppe innvandrere. Landsdekkende organisasjoner som Røde kors kan også være en stemme for de flyktningene de er i kontakt med. Frivillige organisasjoner kan være en stemme for marginaliserte grupper, som ikke klarer å delta direkte og derfor er det viktig at frivilligheten er godt forankret i lokalsamfunnet og samarbeider godt med offentlige myndigheter.

Deltakelse og myndiggjøring er to viktige prinsipper i områdesatsinger. Myndiggjøring kan beskrives som: støtte og hjelpe mennesker til å stå på egne bein (Eimhjellen et al., 2022, s. 28). Minoritetsorganisasjoner kan være viktige for å sikre deltakelse blant innvandrere i en områdesatsing. Sentrale personer i minoritetsorganisasjoner kan fungere som brobyggere mellom kommunene og innvandrerne i lokalområdet gjennom å hjelpe innvandrerne å bygge opp tillit til de lokale myndighetene over tid (Eimhjellen et al., 2022).

Forskningen jeg har tatt utgangspunkt i på dette feltet viser at det generelt er en stor vilje blant lokal befolkning og frivillige organisasjoner til å engasjere seg i byutvikling og områdesatsinger. Goth & Hagelin (2016) peker på at frivillige aktører ser på seg selv som viktige aktører i planprosesser. Hageberg et al (2022) peker på minoritetsorganisasjoner gir uttrykk for et ønske om å bidra til integreringsarbeidet i kommunen, men samtidig savner organisasjonene at kommunen gir tydelig tilbakemelding for hva kommunen har behov for (Hageberg et al., 2022). I tillegg er det behov for kompetanseheving på integreringsfeltet, drift av frivillige organisasjoner, diskriminering og rekruttering blant frivillige organisasjoner, for at de skal kunne supplere det offentlige integreringstilbudet. I tillegg er det i Norge et behov for et større samordning mellom fylkeskommune og kommune for å sikre forutsigbarhet,

egnete møteplasser og at oppfølging fra kommune skjer på de frivillige organisasjonenes premisser (Hageberg et al., 2022).

3.3 Samarbeid i områdesatsinger

Boyle og Michell (2020) gjorde en casestudie i Cape Town der formålet var å identifisere hovedelementene som må være til stede for å skape samarbeid i områdesatsinger i det globale sør. Hovedfunnene i studien viser at uten effektiv ledelse fra de lokale myndighetene følte lokalsamfunnet at de blir fratatt sin stemme, fordi virksomheter går inn og «tar over» prosessen. I likhet med Boyle og Michell (2020) peker Hageberg et al. (2022) deltakelse er viktig, men flere minoritetsorganisasjoner savner tydelig tale fra lokale myndigheter om hva de har behov for og hvordan organisasjonene kan bidra. For innbyggerne i Cape Town gjorde mangel på samarbeid at prosessen opplevdes som en «top-down» tilnærming, der de ikke hadde noe reel medvirkningskraft. Siden innbyggerne ikke ble involvert førte dette til en mistillit, og områdeløftet ble møtt med skepsis og motvilje. Artikkelen konkluderer med at for å skape effektivt samarbeid rundt en områdesatsting er tillit til interessentene, et bredt utvalg av eksperter og et engasjement blant innbyggerne viktig for å lykkes. Ihle (2022) peker på at tilhørighet og fellesskap har blitt svakere i den postmoderne tid av ulike årsaker, som nedadgående sosial kapital og nyliberalismens krefter. Samtidig peker Ihle (2022) på i likhet med Boyle og Michell (2020) at områdeløft ikke vil lykkes med kun en aktør. For å kunne skape et trygt område der innbyggerne kjenner tilhørighet og fellesskap er flere aktører nødt til å bidra. Lokale myndigheter kan med sine ressurser og makt bidra, private aktører kan bidra med nye løsninger og entreprenørskap. Samtidig kan markedskreftene bidra til å svekke sosiale fellesskap (Midtgård & Turunen, 2022). Dette tyder på at en «top-down» tilnærming gjør at innbyggerne mister eierskap. Derfor er det viktig å skape et godt samarbeid mellom lokale myndigheter, innbyggere, frivillige organisasjoner og private aktører for at områdeløft skal kunne lykkes.

Det finnes mange ulike metoder som kan brukes for å skape kollektiv mobilisering og øke deltakelse, inkludert dialog, samarbeid og samskaping (Midtgård & Turunen, 2022). Midtgård og Turunen (2022) samlet empiri gjennom spørreskjema med 19 informanter fra Sverige og Norge. Informantene var fra frivillige fra sivilsamfunnet, offentlig og privat sektor. I Norge ble metodene brukt mere systematisk, enn i Sverige. De svenske deltakerne la stor vekt på

praktiske aktiviteter og relasjonsbygging, mens norske deltakere var mer metodeorienterte og baserer sine medvirkningsprosesser på et mer teoretisk grunnlag (utvikle). På tross av at det brukes ulike metoder i Norge og Sverige konkluderer studien med at det er en oppnåst effekt og endring ved bruk av ulike metoder (Midtgård & Turunen, 2022).

3.4 Oppsummering

Både Boyle og Michell (2020) og Ihle (2022) understreker viktigheten av samarbeid på tvers av sektorer når det gjelder områdeløft. Et områdeløft kan ikke bli en suksess med kun en aktør (Ihle, 2022). Med kun en aktør vil lokalbefolkningen oppleve seg tilsidesatt og at de har blitt fratatt deres stemme. Prosessen vil da kunne skape skepsis og motvilje i lokalbefolkningen (Boyle & Michell, 2020). For å skape et trygt område med tilhørighet og fellesskap er det viktig at lokale myndigheter bruker sin makt slik at det kommer lokalbefolkningen til gode, private aktører kan bidra med nytenking på lokalbefolkningens premisser. I tillegg er det viktig at frivillige organisasjoner og lokalbefolkningen har reel medvirkningskraft, fordi de kjenner området best og vet hva de trenger (Ihle, 2022). På den ene siden finnes det et mangfold av metoder som kan brukes for å sikre gode medvirkningsprosesser og aktiv offentlig deltakelse. For å få innbyggere med er det viktig å legge vekt på relasjoner, dialog og samskaping (Midtgård og Turunen, 2022). På den andre siden står mange innvandrere også overfor mange barrierer for å kunne delta aktivt i sivilsamfunnet. Lave språkferdigheter, lite kjennskap til lokalområdet og manglende kjennskap til den norske formen for frivillighet er eksempler på noen av dem.

Det kan det være vanskelig å måle offentlig deltakelse på grunn av komplekse indikatorer, som mange interessenter. Liu et al. (2022) peker på at staten og private aktørers oppfattelse av grad av deltakelse samsvarer. Innbyggerne derimot har en opplevelse at nivået av deltakelse er lavere enn myndighetene og private aktører opplever. Dette kan tyde på at innbyggernes stemme ikke er fullt integrert i offentlig deltakelse (Liu et al. 2022). Goth og Hagelin (2016) viser at oppfatningen blant frivillig av samarbeidet mellom frivillig sektor og kommunen varierer. Noen i frivillig sektor opplever at samarbeidet med kommunen går veldig bra, mens andre savner å bli invitert med inn i planprosesser. Funnene i studien viser at kommuneadministrasjonen ikke alltid ser på frivillige organisasjoner som likeverdige aktører (Goth & Hagelin, 2016, s.58). Samtidig viser studien til Hageberg et al. (2022) at frivillige

organisasjoner ønsker et samarbeid med offentlige myndigheter. Studien hevder at flere minoritetsorganisasjoner ønsker å bistå kommunen i integreringsarbeidet, men at organisasjonene mangler tydelig dialog med kommunen om hva de har behov for. Det oppleves altså for flere organisasjoner som det er vanskelig å komme i kontakt med kommunen (Hageberg et al., 2022).

4. Teoretisk rammeverk

Dette kapitlet presenterer fire teoretiske rammeverk for å svare på problemstillingen *Hvordan fungerer samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, spesielt med tanke på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper?* Først blir Putnams teori om sosial kapital presentert, for å vise at sosial kapital kan være et grunnlag for tillit og tilhørighet til storsamfunnet. Deretter presenteres teori om tillit for å forstå hvordan mangel på tillit kan være en barriere for deltakelse i sivilsamfunnet og for å oppnå sosial kapital. Så vil teorien om myndiggjøring legges frem, for å bedre forstå viktigheten av deltakelse i områdesatsinger. Til slutt i dette kapitlet vil teorien samskaping presenteres for å vise hvordan ulike aktører og sivilsamfunnet kan samarbeide for å skape byutvikling som øker levekårene til de som bor i området.

Teorien om sosial kapital belyser hvordan nære forbindelser med mennesker i lokalsamfunnet kan bidra til å skape tilhørighet til storsamfunnet. I denne oppgaven vil teorien brukes for å belyse viktigheten av tillit, nettverk og gjensidighet i det norske demokratiet, og hvilke barrierer som hindrer flyktninger fra å delta i frivillige organisasjoner og planprosesser.

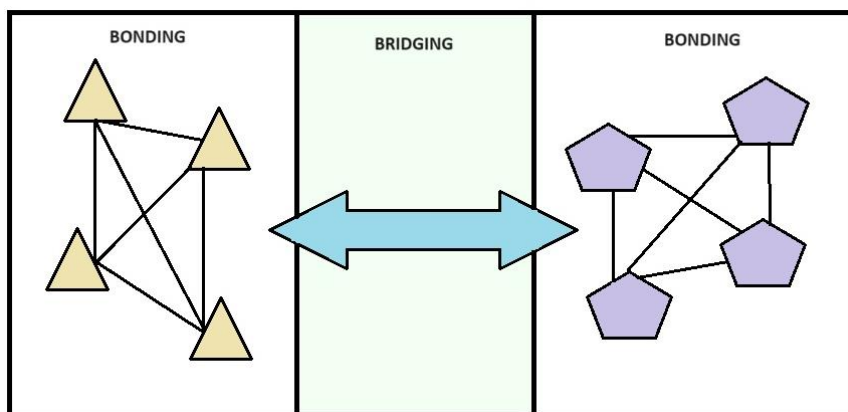
Putnams teori fokuserer i stor grad på viktigheten av sosial kapital for å bli en del av storsamfunnet, og på ulike former for sosial kapital. Derimot peker teorien lite om konkrete tiltak for å oppnå tillit og nettverksbygging i et lokalsamfunn. For å bedre forstå hvordan sosial kapital oppstår, vil jeg se på teorier om tillit, om hvordan myndiggjøring skapes og hvordan samskaping kan skape relasjoner og nettverk mellom borgere, frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter.

4.1 Sosial kapital

Teori om sosial kapital har siden 1990-tallet blitt hyppig brukt i samfunnsvitenskapen og begrepene *tillit*, *nettverk* og *gjensidighet* står sentralt (Roque et al., 2021). Sosial kapital defineres slik av Putnam: «trekk ved sosial organisering som nettverk, normer og sosial tillit, som legger til rette for koordinering og samarbeid til gjensidig nytte» (Putnam, 1995, s. 67, egen oversetting).

4.1.1 Bonding og Bridging sosial kapital

For å beskrive hvordan sosial kapital skaper forbindelser mellom individer og grupper, introduserte Putnam begrepene Bonding og Bridging. De to begrepene beskriver relasjonsforhold.

Modell 1: Modellen viser at Bonding sosial kapital er noe som oppstår og skjer innand i en bestemt gruppe, for eksempel familie. Bridging er relasjoner som oppstår mellom to ulike grupper. Pilen peker begge veier for å illustrere at det er en gjensidig prosess. Modellen er inspirert av Teuwen et al.(2022)

Bonding sosial kapital beskriver horisontale relasjoner basert på likhet, nærhet og er uformelle (Putnam, 1995). Bonding sosial kapital er basert på en felles sosial identitet og kan bidra til tilhørighet. Disse fellesskapene er preget av høy grad av tillit og samarbeid blant mennesker som deler samme sosiale identitet (Agger et al., 2016). Eksempler på bonding sosial kapital kan for eksempel være familie og nære venner. For flyktninger som kommer til Norge kan *bonding* fellesskap handle om et fellesskap med andre som deler samme opprinnelsesland (Modesti et al., 2020). På norsk kan begrepet *bonding* beskrives som *tilknytning*. Gjennom bonding sosial kapital skapes det ofte sterke relasjoner og tilknytning, som er med på å styrke identitet, tillit og samarbeid.

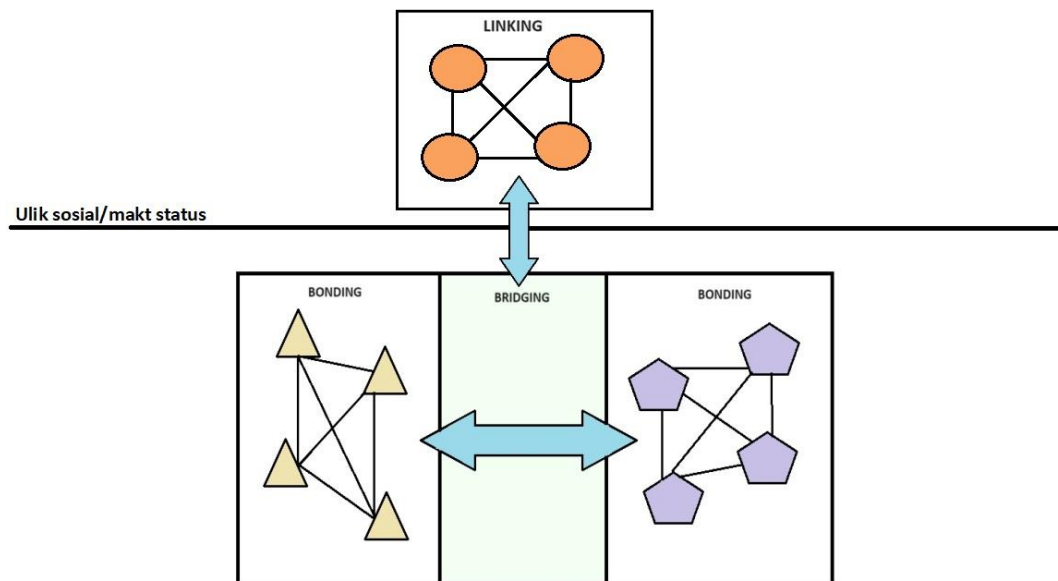
Bridging sosial kapital beskriver horisontale relasjoner mellom ulike bonding fellesskap. Disse relasjonene kan både være formelle og uformelle, men felles for bridging fellesskap er at de består av mennesker med ulik sosial identitet, ulike interesser og et varierende nivå av tillit til hverandre (Ihle, 2022). Bridging bidrar til at ulike mennesker kan respektere, forstå hverandre i større grad og klarer å samarbeide for å etablere noen felles mål (Agger et al., 2016). For flyktninger som kommer til Norge kan *bridging* fellesskap være forbindelsen mellom flyktingen og majoritetsbefolkningen. For å kunne ha tillit og tilhørighet i storsamfunnet, peker Putnam på at mennesker må føle en tilknytning og bånd i lokale fellesskap basert på trygghet. I følge Putnam vil altså lokalsamfunns nære forbindelser kunne bidra til å skape tillit og tilhørighet til storsamfunnet (Putnam, 1995). Deltakelse i frivillige organisasjoner kan bidra til bridging sosial kapital, fordi det oppstår muligheter til å møte mennesker som er ulik deg selv.

Tilhørigheten fellesskapet kan føre til tillit og nettverksbygging, dette kalles *sammenbindende sosial kapital* (Ihle, 2022). Frivillige organisasjoner kan beskrives som sammenbindende fellesskap, fordi organisasjonene ofte er skapt på bakgrunn av felles ideologi, mål, etnisitet, religion, lokal tilhørighet eller andre fellesnevner som kan binne folk sammen. Deltakelse i sivilsamfunnet gjennom frivillige organisasjoner er viktig for å lære normer og verdier som finnes i organisasjonen, mange av disse verdiene og normene kan også være viktige i storsamfunnet, i Norge kan det være verdier som demokrati. Gjennom frivillige organisasjoner i lokalområdet kan altså personer som nylig har kommet til Norge lære om demokrati, som igjen kan skape tilhørighet til demokratiet (Ihle, 2022, s. 95).

4.1.2 Linking sosial kapital

Putnams teori om sosial kapital ble etter hvert kritisert for å legge stort fokus på horisontale relasjonsforhold for å forklare hvorfor noen land har høyere sosial kapital enn andre og dermed ikke legge vekt på offentlige myndigheters rolle. I følge Woolcock (1998) kjennetegnes samfunn med høy sosial kapital i tillegg av et høyt nivå av tillit mellom offentlige myndigheter og sivilsamfunnet. Gjennom disse relasjonene skapes der vertikale relasjoner mellom aktører med ulik makt. Woollocks intensjoner var ikke å erstatte bonding og bridging, men kritikken har derimot ført til en videreutvikling av teorien om sosial kapital og begrepet *Linking sosial kapital* har blitt inkludert. Velfungerende demokratier viser seg å ha

en balanse mellom bonding, bridging og linking sosial kapital, ifølge Woolcock (1998).

Modell 2: Modellen er en utvidet versjon av modell 1. Modell 2 illustrerer linking sosial kapital i forhold til bonding og bridging sosial kapital. Den sorte hele linjen og den vertikale pilen illustrerer at linking handler om relasjoner på tvers av ulik makt/sosial status og dermed innebærer maktforskjeller. Modellen er inspirert av Teuwen et al. (2022).

Linking sosial kapital beskriver vertikale relasjoner på et mellom enkelt personer eller grupper og personer med politisk eller finansiell makt, dette kan for eksempel være planleggere som jobber i kommunen (Agger et al.,2016). I tillegg kan det handle om å ha tilgang på nettverk og kjennskap til støtteordninger som finnes i kommune og fylkeskommune (Ihle, 2022). Denne formen for sosial kapital hjelper mennesker til å navigere enklere i det politiske systemet og få kunnskap om hvem og hvordan de skal ta kontakt med i offentlige myndigheter for at lokalsamfunnets behov skal bli hørt (Woolcock, 1998). Linking sosial kapital spiller en viktig rolle i områdesatsinger og kan innebære å opprette samarbeid og nettverk mellom frivillige organisasjoner, kommunen, staten og private aktører, for eksempel gjennom offentlige støtteordninger, kompetanse og kapital. Hvis det lykkes å øke linking sosial kapital i en bydel der det foregår områdesatsing kan bidra til å øke tilliten til det politiske systemet, tiltroen til reel medvirkningskraft og øke informasjonsflyten mellom kommunen og de som bor i området, som vil kunne føre til endringer innbyggerne ser på som verdifulle. Gjennom linking sosial kapital vil en områdesatsing fungere som en stige som binder kommune og stat sammen frivillige i området (Agger & Jensen, 2015; Ihle, 2022).

4.1.3 Barrierer for å oppnå sosial kapital

Mangel på sosial kapital kan få negative konsekvenser for sosial marginaliserte grupper, som flyktninger som bor i nabolag med levekårsutfordringer (Roque et al., 2021). Det finnes mange barrierer for deltakelse og ifølge Eimhjellen et al. (2022, s. 28) klarer ikke områdesatsinger i stor grad å få med sosialt marginaliserte grupper. Ihle (2022) skriver at for å skape endringer i lokalområdet som treffer innbyggerne og utgjør en forskjell, er det viktig å involvere innbyggerne i prosessene i en områdesatsning. Samtidig peker Ihle (2022) i likhet med Eimhjellen et al., (2022) på at det er vanskelig, særlig tidlig i prosessen å inkludere marginaliserte grupper, årsaker til dette kan være: manglende språkkunnskaper, lite kjennskap og tillit til lokalsamfunnet utenfor sin egne etniske gruppe. Andre faktorer som spiller inn, er at mange innvandrere som nylig har kommet til Norge har nok med å skulle etablere seg i introduksjonsprogrammet og navigere i det offentlige systemet. I tillegg er de fleste leietakeres som ikke blir boende ett sted, men som av og til flyttes rundt i landet (Eimhjellen et al., 2022). Som vi så i litteraturgjennomgangen kan hyppig forflytting gjør det vanskelige å skape forbindelser med lokalsamfunnet og dermed kunne bygge sosial kapital gjennom tillit, gjensidighet og nettverk.

Mange flyktninger er avhengige av folk fra sitt eget fellesskap (*bonding*) for å få tilgang til ressurser og informasjon, for eksempel en som kan fungere som tolk (Almohamed & Vyas, 2019). Modesti et al. (2020) peker på at *bonding* fellesskap kan gi flyktninger med emosjonell og praktisk hjelp, men også med å få jobb eller rekruttering til en frivillig organisasjon. Tilknytning til en jobb eller frivillig organisasjon kan etablere *bridging* fellesskap med majoritetsbefolkningen. Ved at flyktningen blir kjent med noen fra majoritetsbefolkningen tilgang til flere tjenester og relasjoner i samfunnet. (Modesti et al., 2020) peker i likhet med Almohamed og Vyas (2019) samtidig på at *bridging* kapital kan være vanskelig å etablere på grunn av stereotyper, diskriminering og antakelser om flyktninger. Basert på forskningen over kan vi se at det er konsensus om at sosial kapital skaper samfunns fordeler som ofte er definert gjennom demokratiske verdier.

4.2 Tillit

Sosial tillit er et begrep som har fått stor interesse i samfunnsvitenskapen. På individnivå er mennesker som har tillit på at de andre i samfunnet kan stoles på har i større grad tiltro til demokratiske institusjoner og delta mere aktivt i sivilsamfunnet. Mennesker med høy tillit til andre har en større tro på at de har mulighet til å gjøre positive livsendringer og er i gjennomsnitt mer fornøyd med livet. De positive effektene av tillit ses også på et regionalt og nasjonalt nivå. Kommuner, fylkeskommuner og land med innbyggere som har høy sosial tillit har ofte et velfungerende demokrati, bedre økonomi og lavere kriminalitet (Rothstein & Uslaner, 2005, s.41-42). Mange ting som er ønskelig i et samfunn, som god integrering og deltakelse er knyttet til tillit.

Norge er et av de landene i verden med høyest tillit i befolkningen. Velferdsstaten og den norske samfunnsmodellen er med å bygge og opprettholde tillit blant befolkningen. tjueto prosent av innvandrere har liten grad av tillit til andre, men i befolkningen generelt gjelder det seks prosent. Vedvarende lavinntekt, diskriminering og lite deltakelse i sivilsamfunnet kan utvikles til barrierer for integrering, som igjen kan svekke følelsen av tilhørighet, tilliten til medmennesker og demokratiet (Støren, 2019).

Et av hovedargument for medvirkning på lokalt nivå er at medvirkning kan bidra til økt tillit og inkludering. Medvirkning på lokalt nivå kan øke innbyggernes tillit til kommunen, beslutningstakere og planprosesser i det offentlige. Når det gjelder inkludering kan medvirkning være et verktøy for å nå marginaliserte grupper som ofte er ekskludert fra planprosesser, slik de kan delta (Jäntti & Kurkela, 2021).

4.3 Myndiggjøring

Områdesatsinger i Europa har i stor grad fokusert på medvirkning som en metode for å skape myndiggjøring, for å sikre inkludering og deltakelse. Myndiggjøring kommer fra det engelske ordet «empowerment» som handler om å styrke egen livssituasjon gjennom å mobilisere eksisterende krefter og ressurser blant enkelt personer i et område.

I områdesatstinger kan myndiggjøring handle om å bidra til at marginaliserte grupper til å bli aktive innbyggere som kan skape endringer i sitt eget lokalmiljø som gjør at levekårene går

opp (Eimhjellen et al., 2022, s. 28). I Norge er det lovfestet at alle skal ha mulighet for å delta. Som vi så i litteraturgjennomgangen skal Plan og bygningsloven sikre medvirkning av personer og grupper som ikke selv kan delta. Samtidig viser forskning at områdesatsinger ofte ikke klarer å få engasjere og få med marginaliserte grupper; Lund (2018, s. 4) peker på at i områdesatsinger har enkelte grupper og problemstillinger blitt ekskludert, fordi faglige synspunkter og teoretisk kunnskap veier tyngre enn lokale innbyggers kunnskap og innspill. Dette tyder på at forskjellige typer kunnskap vurderes ulikt; Fagkunnskap blir vurdert som mer verdifullt og troverdig, enn lokalkunnskap om sted og sosiale nettverk.

Ågotnes et al., (2022) hevder at deltakelse i offentlig diskurs har blitt et viktig verktøy for å løse komplekse samfunnsutfordringer, men at det samtidig er utydelig hva deltakelse skal være, hvordan det skal gjennomføres og hvem som skal involveres. I offentlig diskurs blir deltakelse omtalt som noe overordnet godt, men det snakkes lite om maktrelasjoner og tas lite hensyn til hva som oppleves som givende for den som skal delta. For en deltaker – særlig en person med lav tilknytning og tillit til storsamfunnet er ikke deltakelse i seg selv nødvendigvis tilfredsstillende (Ågotnes et al., 2022, s. 134-135). Det tyder det på at for å oppnå høy deltakelse i en områdesatsing er det viktig å definere mål for deltakelsene, slik at marginaliserte grupper finner det meningsfullt å delta. For å lykkes med å definere vellykkede mål er det kanskje lurt å involvere disse gruppene i å lage målene. En måte å gjøre innbyggerne til aktive deltakere i sitt eget lokalmiljø, kan for eksempel være å inkludere disse menneskene i prosessen med å definere utfordringene og finne tiltak som kan løse utfordringene i lokalsamfunnet. Ved å inkludere marginaliserte grupper som bor i området der områdesatsingen finner sted. Adamson og Bromiley (2013) viser til at livskvaliteten blir høyere i områder der innbyggerne får muligheten til å påvirke avgjørelser som omhandler deres lokalmiljø, regelmessig kontakt med naboer og der innbyggerne har tillit fra lokale myndigheter til å bestemme over sitt lokalområde.

4.4 Samskaping

Områdesatsinger involverer flere aktører og dermed er samskaping er sentralt begrep og se nærmere på. Samskaping handler nemlig om å bryte ned hierarkiet mellom offentlige myndigheter, private aktører, universiteter og innbyggerne (Leino & Puumala, 2021). Samskaping har blitt et populært begrep for å beskrive samarbeid mellom offentlige

myndigheter og sivilsamfunnet for å skape velferd (Ulrich, 2016). Fra et planleggingsperspektiv kan områdesatsinger være et eksempel på samskaping, der kommunen inkluderer lokalsamfunnet, private aktører og frivillige aktører for å planlegge og utvikle et stedsbestemt område sammen. Formålet er i høyere grad utvikle og skape stedet sammen *med* innbyggerne, istedenfor at stedsutviklingen skapes *for* innbyggerne. Ved å skape steder med innbyggerne kan innbyggernes medvirkningskraft styrkes og dermed også øke tilliten mellom innbyggere og offentlige myndigheter (Adamson & Bromiley, 2013). Samskaping kan altså sies å øke tiltroen til medmennesker og demokratiet. På grunn av dette har samskaping blitt en populær måte å tenke medvirkning på innenfor samfunnsplanlegging og i områdesatsinger.

I en tid der kommunene opplever komplekse utfordringer og mindre økonomisk handlingsrom er det nødvendig å samarbeide med private aktører og sivilsamfunnet i enda større grad (Ulrich, 2016). Det kan også argumenteres for at områdesatsinger vil treffe bedre, hvis de menneskene det planlegges for blir inkludert og får bidra med sine løsninger. I samfunnsplanlegging har ikke konseptet en enstydig definisjon, men referer til en prosess der hierarkiet mellom kommune, borgere, organisasjoner, bedrifter og forsknings institutter brytes ned. Istedenfor å tenke «top-down» eller «bottom-up» prosess, så kan samskaping være en multidimensjonal tilnærming til byutvikling (Leino & Puumala, 2021).

Innenfor samfunnsplanlegging bygger samskaping delvis på kunnskapen fra markedsføring. Innenfor markedsføring handler det om hvordan en bedrift kan jobbe sammen med kundene for å skape det beste produktet. I tillegg bygger samskaping i samfunnsplanlegging på det som i planleggingsteori kalles «den kommunikative vendingen». På 1990-tallet oppstod det et paradigmeskifte innenfor planlegging på bakgrunn av Habermas' teori om kommunikativ handling, som et motsvar på den rasjonelle planleggingen som var gjeldene på den tiden. Forskere som Healey (1992, 1997), Agger (2007) og Innes og Booher (2010) argumenterte for mer oppriktig og inkluderende deltakelse i byutvikling gjennom demokratisk kommunikasjon. Måten kommunikativ planlegging har blitt utført i byplanlegging har imidlertid blitt kritisert for at medvirkningsprosessene har blitt satt i gang og kontrollert av myndigheter, som vil si at prosessene er underordnet politiske systemer som jobber gjennom beslutningstakings hierarki og formaliserte strukturer der noen har mer makt enn andre. Et resultat av dette kan være at man får «profesjonelle innbyggere», som gjør at innbyggeren må ha kunnskap og ressurser for å kunne delta innenfor det politiske systemet (Lund, 2018, s. 7). Det kan argumenteres for at

dette bidrar til å ekskludere marginaliserte grupper som ikke har kunnskapen og ressursene til å delta i et spesifikt politisk system og dermed oppnås det ikke samskaping.

4.4.1 Samskaping i Richmond California

Dette underkapittelet handler om Pogo Park prosjektet i Richmond, California, som startet som et innbyggerinitiativ. Byplanlegging i USA er kjent for at staten spiller en liten rolle, som er i kontrast til byplanlegging i Norge. Områdesatsinger er et eksempel på sterk statlig innblanding, fordi det er et tett samarbeid mellom staten og kommune om å forbedre det fysiske og sosiale miljøet i en bydel. I februar 2024 besøkte jeg Pogo Park prosjektet i forbindelse med et feltarbeid i regi av Universitetet i Agder. Jeg har valgt å inkludere dette prosjektet i oppgaven fordi, det er med på å belyse tydelige forskjeller innenfor byplanlegging. På bakgrunn av de ulike styringsformene er det interessant å sammenlikne ulike former for innbyggermedvirkning i USA og Norge.

En casestudie gjort i Richmond, California peker på at samskaping og grøntområder kan bidra til bedre livskvalitet og bidra til å helbrede traumer. Transformeringen av Elm Playlot startet som selvorganisert innbyggerinitiativ, men har utviklet seg til ett tett samarbeid med lokale myndigheter og UC Berkeley. Richmond var et av Amerikas farligste nabolag med daglig skyting og over 150 drap i året. Elm Playlot, en park midt i nabolaget var tatt over av rusmisbrukere og narkotikalangere. Daglig skyting og narkotikamisbruk gjorde det vanskelig å bevege seg trygt rundt i nabolaget for barn og voksne. Seks personer som ønsket nabolaget sitt tilbake og trygt startet i 2008 en komite, som vokste til å bli organisasjonen Pogo Park. De brukte deres egne penger på å kjøpe inn gjerder som de satte rundt Elm Playlot for å vinne tilbake området til lokalsamfunnet. Deretter ryddet de parken for søppel og plantet fargerike blomster i den nedslitte parken. Pogo park fikk i gang ett samarbeid med UC Berkeley, som undersøkte hva innbyggerne ønsket for nabolaget. I tillegg gjorde Pogo park avtaler med lokale myndigheter om at de lokale myndighetene skulle ha ansvar for å dekke kostnader for ødeleggelser som kunne oppstå og skape en bedre infrastruktur rundt Elm Playlot. Pogo Park fikk lov til å designe, bygge og vedlikeholde parken. Samarbeidet med lokale myndigheter gjorde det mulig for Pogo Park og ansatte lokale til å bygge parken; benker, hager og gangstier, som ga arbeidsplasser og anstendig lønn (Corburn et al., 2023, s.915-917). I tillegg ble det ansatt personer som kunne servere barn et måltid om dagen og gjøre aktiviteter med barna. 30 innbyggere fikk ansvaret av Pogo park til å sette i gang et arbeid med å identifisere

fysiske barrierene for mobilitet i nabolaget, fra mangel på fortau, mangel på belysning og områder med narkotika virksomhet. En plan for å utbedre dette ble skapt sammen med ungdommer, ingeniører og byplanleggere. Planen ble sendt inn til de lokale myndighetene og ble godkjent. Flere av gatene fikk gatelys, planter, sykkelstier og fortau (Corburn et al., 2023, s.920).

Forfatterne fant gjennom deres casestudie at for det første at selvorganiserte innbyggerinitiativet og kontrollen over design og drift av parken var avgjørende for byutviklingsprosjektet. For det andre innbyggerne må dra nytt økonomisk, gjennom lønn og nye ferdigheter. For det tredje Pogo Park og innbyggerne beholdt retten til å bestemme over utformingen av området, mens lokale myndigheter tok ansvar for infrastruktur og eventuelle ødeleggelser. Fordelingen av ansvar skapte et nytt og tett bånd mellom den frivillige organisasjonen og de lokale myndighetene. Hverken frivillige organisasjoner eller lokale myndigheter kan forventes å skape vellykket bytransformasjon på egenhånd. For det fjerde å bruke byrom til flere forskjellige formål virker til å fremme menneskers livskvalitet og tillit til lokalsamfunnet. Eksempler på multibruk av byrom kan være: hager, rene offentlige toaletter og lekeplasser samlet på et sted (Corburn et al., 2023, s. 924).

5. Metode

Dette kapittelet presenterer forskningsdesignet som ble brukt for å svare på oppgavens problemstilling. Kapittelet inneholder en presentasjon av metodevalg, fremgangsmetode for data innsamling, metode for analyse, etiske overveielser, kvalitetskriterier og metodiske svakheter.

5.1 Kvalitativ metode

Dette underkapittelet skal se nærmere på valg av metode. Valg av metode er basert på oppgavens problemstilling: *Hvordan fungerer samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, spesielt med tanke på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper?* Innenfor samfunnsforskning finnes det to hovedretninger; kvalitativ metode og kvantitativ metode. Kvantitativ metode legger vekt på store antall informanter, tester ofte teorier og ser på den sosiale virkeligheten som objektiv. Kvalitativ metode derimot legger større vekt på ord, enn tall, er opptatt av hvordan individer forstår deres sosiale

virkelighet og at sosial virkelighet skapes hele tiden mellom mennesker (Clark et al., 2021, s. 31–32).

Offentlig deltakelse kan være vanskelig å måle, fordi offentlig deltakelse kommer i mange former og at det ikke finnes et felles rammeverk for å måle deltakelse i områdesatsinger (Liu et al., 2022). Dermed har jeg valgt kvalitativ metode for å svare på problemstillingen. Samarbeid mellom minoritetsorganisasjoner og lokale myndigheter henger i stor grad sammen, fordi mange minoritetsorganisasjoner er avhengige av kommunen og fylkeskommunens tilskuddsordninger for å opprettholde sine organisasjoner og drive aktiviteter. Tilskuddsordningene rettet mot minoritetsorganisasjoner har som formål å bidra til integrering og deltakelse i sivilsamfunnet (Bråten et al., 2017). Formålet med dette forskningsprosjektet er å få en forståelse og innsikt i samarbeidet mellom offentlige myndigheter og minoritetsorganisasjoner i Kristiansand. På bakgrunn av dette ble kvalitativ metode vurdert som mest hensiktsmessig å bruke for å svare på problemstillingen (Clark et al., 2021, s. 350).

For å få en dypere forståelse av temaet falt det naturlig å velge å gjøre kvalitative intervjuer med et utvalg av informanter som har kunnskap om og erfaring med temaet. Fordelene med kvalitative intervjuer er at metoden åpner for muligheten til å se problemstillingen gjennom øynene til de personene som intervjues, som kan føre til en oppdagelse av at de kan oppleve på ting på en annen måte, enn jeg gjør med min førforståelse (Clark et al., 2021, s.354). Dette kan utvikle min kunnskap og innsikt om temaet og gi et bredere bilde av problemstillingen.

5.2 Teori og empiri

En litteraturgjennomgang ble gjennomført før det ble foretatt intervjuer. Hensikten med litteraturgjennomgangen var å skape en oversikt over tidligere forskning og litteratur på forskningsfeltet. For å finne tidligere forskning ble det gjort mange søk databasen Google Scholar. Det ble brukt både norske og engelske søkeord; «tillit», «områdesatsing», «integrering», «deltakelse», «social trust», «social capital», «city regeneration», «empowerment», «co-creation», «public participation». Gjennom søkene ble det tydelig at det er laget mange rapporter på temaene «frivillighet», «områdesatsinger» og «integrering» i Norge, men derimot få forskningsartikler. For å få et innblikk i norsk forskning på feltet valgte jeg å inkludere to rapporter i litteraturgjennomgangen (Eimhjellen et al., 2022;

Hageberg et al., 2022). Resten av litteraturen er fagfelleverderte artikler og bøker. Basert på litteraturgjennomgangen fant jeg temaer som var relevante for å svare på prosjektets problemstilling, som også ble utgangspunktet for teorikapittelet; *sosial kapital, tillit, myndiggjøring og samskaping*.

Innenfor samfunnsforskningen finnes det ulike tilnærminger for å bruke teori. Noen forskere bruker foreliggende teori som grunnlaget for deres studie, dette kalles *deduktiv tilnærming*. Gjennom deduktiv tilnærming kan forskeren lage hypoteser på bakgrunn av teori, som så oversettes til variabler det kan forskes på. En annen tilnærming til å bruke teori i er *induktiv tilnærming*. Induktiv tilnærming gjøres motsatt av deduktiv ved at teorien er et resultat av datainnsamlingen. Under forskningsprosessen oppdaget jeg i likhet med Clark et al. (2021) at det ikke er så lett å skille disse to tilnærmingerne fra hverandre, fordi deduksjon inneholder elementer av induksjon og omvendt. I dette forskningsprosjektet har jeg derfor hele tiden beveget meg mellom teori og empiri. Bevegelsen mellom teori og empiri kalles for *abduktiv tilnærming* (Clark et al., 2021, s. 19–22). Ved å bruke denne tilnærmingen har jeg gjennom hele forskningsprosjektet tenkt på teori og empiri samtidig. Abduktiv tilnærming ga meg mulighet til å ha noe teori som utgangspunkt for min studie, men samtidig være åpen for at dataen jeg samlet inn kunne gi meg nye forståelser og funn. Dermed videreutviklet jeg mitt teoretiske rammeverk gjennom hele prosessen.

5.3 Utvelgelse av informanter

Informanter	Sted for intervju	Intervjulengde	Tittel
Informant A	Rådhuskvartalet	Ca. 30 minutter	Rådgiver for strategi
Informant B	Fylkeshuset	Ca. 50 minutter	Rådgiver for frivillighet og mangfold
Informant C	Fylkeshuset	Ca. 30 minutter	Rådgiver på integreringsfeltet
Informant D	Rådhuskvartalet	Ca. 30 minutter	Rådgiver frivillighet
Informant E	Rådhuskvartalet	Ca. 30 minutter	Rådgiver frivillighet
Informant F	Teams	Ca. 30 minutter	Styremedlem minoritetsorganisasjon

Informant G	Organisasjonens kontor	Ca. 45 minutter	Ansatt i en frivillig paraply organisasjon
Informant H	Kristiansand bibliotek	Ca. 40 minutter	Styremedlem i minoritetsorganisasjon

Tabell 1: viser en oversikt over informantene som ble utvalgt til dette prosjektet. I første kolonne presenteres en pseudonymisering av informantene. I andre kolonne oppgis stedet hvor intervjuet fant sted. I tredje kolonne presenteres lengden på intervjuet og i fjerde og siste kolonne presenteres hvilken rolle/tittel informantene har. Tabellen er laget for å gi en enkel oversikt over hvilke informanter som har deltatt og hvilke erfaring og kompetanse de innehar.

For å finne aktuelle informanter i Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune til dette prosjektet brukte jeg eksisterende kontakter, denne metoden kalles snøballmetoden.

Snøballmetoden handler om at forskeren har et par personer som er relevante for problemstillingen og at disse personene kan sende forskerne videre til andre informanter som har relevant kunnskap om og erfaring med temaet. Denne formen for utvelgelse av informanter ble valgt for å kunne svare på problemstillingen på en mest mulig utdypende og informativ måte. Snøballmetoden er velegnet når en skal undersøke når forbindelser mellom grupper og individer (Clark et al., 2021). Snøballmetoden er derfor relevant for dette forskningsprosjektet, fordi prosjektet nettopp handler om forbindelser og samarbeid mellom fylkeskommune, kommune og frivillige organisasjoner i Kristiansand. Ulempen ved bruk av snøballmetoden var at det var tidskrevende.

De tre første intervjuene ble gjennomført tidlig i forskningsprosessen og var med å gi meg et overblikk over feltet. Gjennom intervjuet med strategirådgiver i Kristiansand kommune fikk jeg en oversikt over områdesatsingens forløp og hvor kommunen befinner seg i løpet. I tillegg fikk jeg en større innsikt i hvilke arbeidsmetoder kommunen bruker i arbeidet med områdesatsingen. Gjennom dette intervjuet fikk jeg også kontaktinformasjonen til en som jobber med frivillighet i kommunen. Intervjuene med rådgiverne i Agder fylkeskommune ga meg en større forståelse for hvordan Agder fylkeskommune jobber med integrering og frivillighet. Det at de tre første intervjuene ble gjennomført i en tidlig fase av prosjektet så jeg på som positivt, da det hjalp meg sette enda tydeligere retning for oppgaven og problemstilling.

De frivillige organisasjonene fant jeg gjennom om google søk og på nettsiden deres fant jeg

kontakt informasjonen til informantene, jeg sendte mail til mer etablerte organisasjoner. Disse organisasjonene hørte jeg ikke noe fra. Jeg ønsket spesielt å få tak i minoritetsorganisasjoner i Kristiansand. Disse organisasjonene var derimot ikke like enkle å finne ved et google søk. Jeg ble derfor nødt til å gå inn i Kristiansands frivillighetsregister og lete etter minoritetsgrupper. Flere av disse gruppene hadde en Facebook side og det var gjennom Facebook jeg tok kontakt med organisasjonene. Jeg opplevde denne prosessen som krevende. Jeg sendte mail til flere organisasjoner som jeg antok var minoritetsorganisasjoner gjennom navnet på organisasjonen og beskrivelsen de hadde på facebook. Jeg fikk svar fra en minoritetsorganisasjon. Informanten sendte meg videre etter intervjuet til en annen minoritetsorganisasjon som jeg fikk et intervju med.

Kriteriene for utvelgelse var basert på informantenes kunnskap om integrering, frivillige organisasjoner i Agder og den pågående områdesatsingen i Kristiansand. Kriterier som alder, kjønn og etnisitet ble ikke vurdert som relevant, da kriteriene kunnskap, erfaring og arbeidstittel ble vurdert som mest relevante for problemstillingen. Informantene hadde kunnskap om ulike temaer, noe jeg så på som en styrke, da dette ville kunne bidra til at problemstillingen ble belyst fra flere forskjellige sider.

5.4 Intervju

Semistrukturerte intervjuer ble brukt for å skape fleksibilitet under intervjuet. Før intervjuene lagde jeg intervjuguider til de forskjellige informantene, basert på temaene jeg fant i min litteraturgjennomgang. Gjennom arbeidet med intervjuguiden var det viktig å lage åpne spørsmål der informantene måtte utdype svaret sitt. Jeg lagde korte spørsmål med et tydelig språk for å unngå språklig forvirring under intervjuene. Hvis jeg var i tvil om informanten hadde forstått spørsmålet korrekt under intervjuene, spurte jeg om informanten kunne gjenta spørsmålet for å sikre at vi hadde forstått spørsmålet likt. I tillegg var det viktig å stille spørsmål som var relevante for min problemstilling og som informanten med sin kompetanse hadde forutsetninger for å svare på (Clark et. Al., 2021, s. 428-429).

5.4.1 Gjennomføring av intervju

De tre første intervjuene ble gjort med fysisk oppmøte på informantens arbeidsplass. Før intervjuet opplevde jeg informantene som avslappede og enkle å prate med. Da jeg tok frem

diktafonen og trykket på «record» opplevde jeg at særlig to av informantene ble litt mer anspent og redde for å si noe feil eller ikke klare forklare det de ønsket å formidle. Samtalen vi gikk fra å ha en «lett» stemning til å bli mer seriøs og de ble veldig fokusert på å svare på spørsmålene jeg stilte og snakket ikke så fritt lenger. Min refleksjon rundt intervju før jeg begynte var at å møte informantene ansikt til ansikt ville gjøre det enklere for informantene å snakke fritt og ubegrenset, enn hvis vi derimot hadde snakket sammen på Teams, resultatet på to av intervjuene var derimot det motsatte.

Etter de tre fysiske intervjuene reflekterte jeg over hvordan jeg skulle gjøre det i de neste intervjuene. Etter COVID-19 har mange mennesker blitt vant til å bruke Teams og for mange er det en naturlig del av manges arbeidshverdag. Da jeg var i praksis i Agder fylkeskommune erfarte jeg at på møtene er deltakerne omtrent femti prosent på Teams og femti prosent har fysisk oppmøte. Dermed endret jeg tanke og tenkte at kanskje et intervju på Teams ikke nødvendigvis hindrer at informantene snakker fritt. På Teams blir heller ikke diktafonen synlig og fysisk påminnelse om at alt personen sier blir tatt opp. Kanskje fraværet av diktafonen derimot kan gjøre det enklere for personen å snakke fritt, spesielt hvis informanten bruker Teams jevnlig. Jeg hadde ett intervju på Teams som fungerte godt, men også på Teams opplevde jeg at informanten ikke snakket særlig fritt, men svarte veldig konkret på spørsmålene og ventet på neste spørsmål.

Under fire av intervjuene brukte jeg mobilappen «Diktafon» utviklet av Nettskjema. Dette opplevde jeg å være den beste måten for å skape en god atmosfære i rommet under intervjuene. Før intervjuet informerte jeg om hvordan appen fungerte og gjorde det tydelig at personvernet til informantene ble ivaretatt. Deretter la jeg mobilen på bordet med skjermen ned. Informantene «glemte» fort at den lå der, i motsetning til en diktafon som ligger og lyser midt på bordet. Bruken av mobil bidro til å skape en uformell stemning og jeg opplevde at informantene snakket mere fritt.

5.5 Feltarbeid i Richmond, California

Under feltarbeidet mitt i California fra 17.-24. februar 2024 fikk jeg en spennende mulighet til å besøke Pogo Park-prosjektet i Richmond. Et inspirerende initiativ som har fått nasjonal anerkjennelse for sin innovative tilnærming til byutvikling. Som beskrevet av Corburn et al. (2023), har casestudien i Richmond tydelig vist hvordan innbygger initiativer, co-creation og

opprettelsen av grøntområder kan være avgjørende for å forbedre livskvaliteten og bidra til å helbrede traumer i et lokalsamfunn. Pogo Park startet som et selvorganisert initiativ fra innbyggerne, med det formål å transformere Elm Playlot, en park som tidligere var preget av rusmisbruk og kriminalitet. Richmond, en gang kjent som et av Amerikas farligste nabolag med hyppige skyteepisoder og høye drapstall, hadde lenge slitt med vold og narkotikaproblemer.

Første gang vi jeg besøkte Richmond fikk jeg en rask guidet tur rundt i området av Jason Corburn fra universitetet i Berkeley som har ledet casestudiet omkring Pogo Park. Da fikk jeg et overblikk over nabolaget og en større forståelse over arbeidsmetodene organisasjonen Pogo park bruker når de driver byutvikling. Et par dager senere reiste jeg tilbake til Richmond. Da møttes jeg med tre masterstudenter som alle jobber med byutvikling i Richmond og som har kjennskap til Pogo Park. Studentene hadde avtalt en guidet tur i Elm Playlot og nabolaget rundt med en som jobbet i Elm Playlot. Turguiden var født og oppvokst i Richmond, i tillegg var han sønnen til en av kvinnene som var med å starte opp prosjektet, derfor hadde han mye lokalkunnskap. Turguiden gjorde det mulig å stille spørsmål om prosjektet og få et innblikk i hvilke aktiviteter som tilbys i parken. Deretter besøkte vi hovedkontoret til Pogo Park, for å komme til hovedkontoret gikk vi gjennom gaten «Yellow Brick Road», som er et Pogo Park initiativ; en trygg sykkel og gang rute gjennom Richmond som kobler sammen parker, skoler, kirker osv. (POGO kilde). På hovedkontoret fikk vi se hvordan medarbeiderne jobbet med ideene til et nytt prosjekt og møbelproduksjon de skal selge videre til lignende prosjekter. Til sist så vi det pågående arbeidet med en ny park. Parken skal inneholde et stort felleshus som skal komme alle i nabolaget til gode, offentlige toaletter, lekeplass, felleshager og benker. Besøket i den kommende parken viste hvor «hands on» Pogo Park jobber og hvordan alle i nabolaget blir involvert.

Ved å få en guidet tur med en lokal som jobber i Pogo Park fikk jeg en større forståelse for nabolaget og arbeidet organisasjonen gjør, enn ved å bare lese om det på nettet. Samtidig forstod jeg aldri helt hvordan organisasjonen samarbeider med lokale myndigheter, staten og private aktører. Jeg tror noe av grunnen til det er at plansystemet i USA ser helt annerledes ut enn det gjør i Norge og en uke i USA var for kort tid for meg til å virkelig klare å sette meg inn i deres plansystem. Jeg skjønnte likevel at fundraising er en viktig del av del av inntektsgrunnlaget for en organisasjon som Pogo Park og at det er slik mange samarbeid oppstår. Vi fikk en guidet tur på en fredag formiddag, så mange av barna og ungdommene

som ofte besøker parken var på skolen, dermed var det ikke så mye liv i parken. Det gjorde det vanskelig å få et ordentlig inntrykk av hvordan Elm Playlot fungerer når det er full aktivitet der.

5.6 Kvalitetskriterier

Dette underkapittelet skal vi se nærmere på utfordringer ved kvalitativ metode og hvilke kvalitetskriterier som kan brukes for å vurdere kvaliteten på forskningsprosjektet.

På den ene siden kan kvalitativ metode bidra til å få en dypere forståelse av et tema ved å se problemstillingen gjennom informantenes øyne. På den andre siden er det viktig å være klar over kritikken av kvalitativ metode. Kvalitativ metode har vært kritisert for å være for *subjektiv*. I dette forskningsprosjektet kan det handle om at forskningen baseres på mine synspunkter og førforståelse av hva som er viktig å fokusere på. I tillegg kan det at jeg brukte snøballmetoden og hadde kjennskap til noen av informantene fra tidligere ha bidratt til subjektiviteten (Clark et al., 2021, s. 369-371).

Kvalitative studier kan være *vanskelige å gjenskape*, fordi jeg som forsker er hovedinstrumentet for å samle inn data. Det gjør at det jeg hører og fokuserer på i stor grad er påvirket av det jeg bevisst eller ubevisst legger vekt på. I tillegg blir intervjuprosessen litt til underveis. For eksempel hadde jeg som utgangspunkt at jeg ville intervju flere minoritetsorganisasjoner, for å få deres stemme mere frem. Det viste seg å være vanskelig å få tak i informanter i disse organisasjonene, som gjorde at jeg måtte tenke annerledes og kreativt (Clark et al., 2021, s. 369-371).

Mitt forskningsprosjekt kan også være *vanskelig å generalisere* til andre byer, kommuner eller regioner, fordi utvalget er så lite. Samtidig vil jeg hevde at et lite utvalg ikke nødvendigvis er en negativ ting. Intervjuene har gitt et dypere innblikk i hvordan det er å jobbe på frivillighet og integreringsfeltet, og hvilke følelser, utfordringer og mulighetene, som en spørreundersøkelse kanskje ikke hadde evnet å tegne et bilde av (Clark et al., 2021, s. 369-371).

En kritikk av kvalitativ metode jeg har vært svært oppmerksom på er *mangel på åpenhet*. Det handler om at det kan oppstå uklarhet om hva forskeren faktisk gjorde og hvordan forskeren

kom til den konklusjonen. I tillegg handler det om håndtering av data og koding (Clark et al., 2021, s. 369-371).

5.7 Etiske overveielser

Dette forskningsprosjektet har blitt gjennomført i tråd med SIKT og Universitetet i Agder (UiA) sine retningslinjer om personopplysninger for studentprosjekter (Bariås, 2023). Før prosjektstart ble prosjektet beskrevet, sendt inn til og godkjent av SIKT. Empirien til dette forskningsprosjektet ble samlet inn gjennom intervjuer. De tre første fysiske intervjuene ble innspilt på UiA sin egen diktafon. Diktafonen kunne ikke lånes før en skriftlig godkjenning fra SIKT kunne vises ansatte ved UiA. Intervjuene ble transkribert direkte fra diktafonen og informantens navn ble erstattet med «informant A», «informant B» osv. Lydfilene og det transkriberte materialet ble oppbevart på en minnepenn med passord for å sikre informantens personvern. Etter de tre første intervjuene ble jeg anbefalt av en medstudent å bruke Nettskjema sin app «diktafon». Nettskjema gjør det mulig å oppbevare fortrolig data i form av lydfiler og transkribert materiale på en sikker måte. Tjenesten er utviklet av universitetet i Oslo og godkjent av SIKT. Etter prosjektets slutt i juni 2024 blir alle lydfiler og transkribert tekst slettet så raskt som mulig. Samtykkeskjema ble sendt ut i forkant av alle intervjuene og informantene ga i tillegg muntlig samtykke før jeg startet diktafonen. Personene oppga ingen personopplysninger mens diktafonen var på.

Ved å bruke snøballmetoden var det viktig å reflektere over hvilke konsekvenser dette kunne få for informantens personvern. Etter som flere informanter har kjennskap til hverandre og noen av informantene anbefalte andre eventuelle informanter og er en del av samme nettverk ble viktigheten av taushetsplikt enda større. Da jeg tok kontakt med informanter som ble anbefalt av personer jeg tidligere hadde hatt intervjuet var jeg påpasselig med å ikke si hvem som hadde anbefalt den eventuelt nye informanten, hvis ikke dette var blitt godkjent på forhånd.

I setninger der informantens kjønn kan bli avslørt har jeg valgt å skrive «h*n», for å sikre informantens personvern. Jeg har valgt å ikke gi informantene pseudonymer i form av «menneske navn». En av grunnene til dette valget er at kjønn ikke spiller en relevant rolle i dette forskningsprosjektet. En annen grunn er at jeg slapp å ta etiske beslutninger om jeg skulle gi informantene et pseudonymt navn som tilsvarer kjønnets deres eller ikke. En tredje

grunn var overveielser om jeg skulle gi alle norsk klingende navn eller ikke, men hva er egentlig et «norskt» navn?. Etter mine overveielser ble det etisk feil å gi informantene i minoritetsorganisasjonene navn som er fjerne fra deres ekte navn, fordi det kan oppleves som fremmedgjørende for disse menneskene, noe som absolutt ikke er ønskelig. Etter alle disse overveielser var det etisk riktig for dette forskningsprosjektet og ikke gi informantene «menneske navn». Derfor har jeg valgt å kalle informantene «informant A» osv. i kronologisk rekkefølge fra første til siste intervju.

5.8 Analyse av data

Dette underkapittelet diskuterer valget av analysemetode, som er tematisk analyse. Først defineres og beskrives tematisk analyse, deretter presenteres hvordan analysen er brukt i dette forskningsprosjektet og til slutt drøftes fordeler og ulemper ved tematisk analyse.

5.8.1 Tematisk analyse

Tematisk analyse ble brukt i dette forskningsprosjektet for å identifisere og analysere gjentakende temaer i datamaterialet. For å kunne gjøre en tematisk analyse var det viktig å bli kjent og få en oversikt over datamaterialet, som har blitt gjort gjennom transkribering av lydfile og koding av teksten.

Gjennom tematisk analyse av datamaterialet har jeg identifisert sentrale temaer som belyser problemstillingen: *Hvordan fungerer samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, spesielt med tanke på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper?* Et av de hovedtemaene som kom frem var "hindringer for samarbeid". Selv om problemstillingen fokuserer på hvordan samarbeidet kan økes, er temaet *hindringer for samarbeid* også svært relevant, da temaet peker på utfordringer som potensielt kan begrense et godt samarbeid mellom frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter. Det er dermed viktig å være klar over hindringene for å kunne skape et godt samarbeid.

5.8.2 Koding

Denne oppgaven er basert på tematisk analyse. Etter at alle 8 intervjuer var transkribert hadde jeg 64 sider med datamateriale som skulle sammenlignes. For å dele opp datamaterialet mitt i

mindre deler, kodet jeg det. Kodingen ble gjennomført i Nvivo. Nvivo er en programvare som gjør det enklere å lage koder og sammenligne dataen fra intervjuene. Dette gjorde prosessen enklere og mer oversiktlig, enn hvis jeg skulle ha laget mitt eget system manuelt. Jeg brukte i hovedsakelig deduktiv metode og baserte kodene mine på teorien. Den eksisterende teorien antyder at mangel på tillit, sosial kapital og deltakelse kan være betydelige hindringer for samarbeid mellom frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter. Kodingen og identifiseringen av temaer som «samarbeid mellom frivillighet og offentlige myndigheter», «tilgang til deltakelse», «myndiggjøring», «co-creation», «integrering», «tillit», «barrierer for deltakelse i sivilsamfunnet», «hindringer for samarbeid», «minoritetsorganisasjoner», «uoversiktlig felt» og «sosial kapital», «utfordringer for kommunen».

Temaene som sto igjen etter denne prosessen var «*hindringer for samarbeid*». Jeg oppdaget at noen av hindringene på de forskjellige forvaltningsnivåene var like, men også flere ulike hindringer. For å gjøre funn og drøfte kapittelet mere oversiktlig valgte jeg å dele inn «hindringer for samarbeid på regionalt nivå», «hindringer for samarbeid på lokalt nivå» og «hindringer for samarbeid fra migrasjonsorganisasjonenes synspunkt». Et annet tema som sto igjen etter den tematiske analysen var «*Tiltak for økt samarbeid med minoritetsorganisasjoner*». Kodene og temaene som ble oppdaget under denne prosessen kan være med å gi empirisk støtte til de eksisterende forskning på feltet.

5.8.3 Refleksjon rundt tematisk analyse

Tematisk analyse gir en strukturert tilnærming til å organisere og forstå dataene, men det betyr ikke nødvendigvis at prosessen blir lineær. Tvert imot, mye av analysen skjer underveis i skriveprosessen. Det har vært en flytende prosess der jeg stadig reflekterte over materialet og trakk ut temaer og mønstre. Denne kontinuerlige refleksjonen gjorde at jeg hadde materialet i bakhodet, noe som førte til at innsikter og forståelser utviklet seg gradvis. Samtidig har det være utfordrende å opprettholde åpenhet i analysen, da det krever en balansegang mellom å følge en strukturert metode og å være mottakelig for nye, uventede funn som dukket opp underveis.

En annen utfordring i denne kaotiske prosessen var ønsket om å dokumentere alle valg og skritt i en steg-for-steg-veiledning. Selv om dette kan virke som en god måte å forklare forskningsprosessen på, kan det lett bli uoversiktlig og forvirrende for leseren, fordi

forskningsprosessen sjelden er kronologisk eller lineær. Det er ofte en sirkulær prosess, der refleksjoner og revisjoner fører til nye innsikter og justeringer. I tillegg er det umulig å inkludere alt materiale i funn- og drøftingskapitlene, noe som krever nøye utvelgelse og prioritering av de viktigste temaene. Her blir tematisk analyse et uvurderlig verktøy, da det har hjulpet med å identifisere hovedfunnene og presentere dem på en meningsfull måte, til tross for den kompleksiteten i bearbeidingen av kvalitative data.

6. Funn og drøfting

Dette kapitlet legger fram oppgavens funn og drøfte disse opp mot det teoretiske rammeverket som er presentert under teorikapitlet i tidligere oppgaven. For å forstå funnene på en helhetlig måte vil dette kapitlet presentere funn og drøfte om hverandre og parallelt, det vil altså ikke være en del der funnene presenteres og så en drøfte del. Formålet med kapitlet er å svare på problemstillingen: *Hvordan fungerer samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, spesielt med tanke på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper?*

Den tematiske analysen kan bidra til å forstå av hindringer for samarbeid mellom frivillige organisasjoner, samtidig bidrar analysen til å validere og utvide den eksisterende forskningen som ble presentert i kapittel 3, litteraturgjennomgang. Disse funnene kan være verdifulle for å utvikle strategier og tiltak som kan øke samarbeidet og styrke samfunnsengasjementet på et lokalt nivå i Kristiansand.

6.1 Hindringer for samarbeid fra minoritetsorganisasjoners perspektiv

I dette underkapitlet presenteres og drøftes hindringer for samarbeid fra minoritetsorganisasjonenes perspektiv. Hovedfunnene peker på at minoritetsorganisasjoner finner det utfordrende at alt av aktivitet drives på frivillig basis, i tillegg kan det å søke kommunens tilskuddsordninger være utfordrende og overveldende og til slutt peker noen informanter at de ikke vet hvordan de skal hjelpe kommunen.

6.1.1 Hundre prosent frivillig

Frivillige organisasjoner kan spille en sentral rolle i områdesatsinger ved å kunne legge til rette for deltakelse og medvirkning for sine medlemmer. Minoritetsorganisasjoner kan være representanter for marginaliserte grupper, som flyktninger kan være (Goth & Hagelin, 2016). Vi ser altså her at minoritetsorganisasjoner kan spille en viktig rolle for å få med marginaliserte grupper inn i byplanlegging. Samtidig peker informantene i minoritetsorganisasjonene på at det kan være utfordrende å realisere ideer og samarbeide med andre, fordi all planlegging og aktivitet skjer på fritiden. På bakgrunn av dette er utfordringer ved å være hundre prosent frivillig er temaet for dette underkapittelet.

Det er ikke bare kommunen som opplever at det kan være vanskelig å mobilisere flyktninger til deltakelse. Informant F og H ga begge uttrykk for at det ikke alltid er lett å få frivillige til å bidra til å drive organisasjonen. Informant F peker på at det svært tidskrevende og vanskelig å få folk til å delta, spesielt å sitte i styret, fordi det krever mye tid å søke tilskuddsordninger og skrive rapporter. H*n forteller: *«vi er avhengige av frivillige hele tiden og folk blir så slitne hvis vi ikke har nok inntekt eller nok til å betale f.eks. parkering eller transport til de som er frivillige»*. Ingen av minoritetsorganisasjonene jeg snakket med har noen ansatte, i motsetning til mere etablerte organisasjoner som Kirkens bymisjon og Røde kors. Mange i minoritetsorganisasjonen jobber eller går på skole og organisasjonen drives kun av frivillige på fritiden. Kanskje er dette en av årsakene til minoritetsorganisasjonen av og til sliter med manglende deltakelse Informant F forteller:

Det er vanskelig for vi er ikke så mange som tar ansvar, når ansvaret ligger på en person, da stopper alt. Sånn er det med frivillig arbeid, det skal gjøres på fritiden og du føler kanskje at andre ikke setter så stor pris på det du gjør og da stopper ting opp og man blir sliten

På den ene siden oppfatter jeg at minoritetsorganisasjonen ønsker å gjøre aktiviteter for sine medlemmer, hjelpe kommunen i integreringsarbeid og samarbeide med andre organisasjoner i Kristiansand. På den andre siden er det vanskelig for organisasjonen og oppnå alle disse punktene på grunn av få aktive frivillige. Dette tyder på at det ligger mye ansvar på minoritetsorganisasjonene. For å gjøre noe med denne situasjonen foreslår informant F:

For eksempel hvis en person gjør mye arbeid hadde fått et honorar eller blir betalt litt, så er det kanskje lettere å gjøre en god jobb, fordi det er din jobb og da kan du gjøre en

ordentlig jobb, men som frivillig forventer man å få hjelp av andre i organisasjonen. Hos oss har det skjedd hos oss at noen frivillige blir stående alene og at andre ikke gidder eller har kapasitet, da blir man utslitt til sist.

I likhet med informant F, forteller informant H forteller at minoritetsorganisasjonen ikke har mulighet til å realisere alle de gode ideene til de medlemmene i organisasjonen, fordi alt foregår på frivillig basis: *«vi ikke kan realisere alle gode ideer, fordi vi har veldig begrenset ressurser og tid, hvis jeg ikke jobbet fulltid, kunne dette ha vært litt lettere»*.

På tross av begrensede midler og tid understreker informant H viktigheten av å høre på sine medlemmer og prøve å realisere ideer, fordi det gir medlemmene motivasjon til å fortsette. Å bidra inn i organisasjonen gir informant H livskvalitet og glede, selv om det kan være utfordrende å balansere jobb, familie og frivillig arbeid:

Jeg er glad i å gjøre frivillig arbeid. Jeg er veldig glad hvis jeg er til nytte for andre gjennom å dele erfaring og kunnskap. Der min litt personlighet, for sånn var jeg i hjemlandet mitt også. Samtidig må jeg balansere hjem og familie også. Jeg har fått en ny baby nylig og da er det enda litt vanskeligere.

Dette tyder på at det viktig å ha noen ildsjeler i minoritetsorganisasjonene som brenner for å drive organisasjonen. I tillegg vil ildsjeler i organisasjoner kunne bidra til å gjøre samskappingsprosesser enklere (Ulrich, 2016), fordi ildsjeler kan fungere som brobyggere.

6.1.2 Søke tilskuddsordninger

Frivillige organisasjoner fungerer som kanaler for opplæring i demokrati administrativ praksis. Kommunens tilskuddsordninger stiller strenge krav til utformingen og språket i tilskuddssøknader, noe som kan bidra til at medlemmene i en organisasjon får kunnskap om det norske demokratiet og byråkratiet (Ihle & Ibrahim, 2022).

Kristiansand kommune har to tilskuddsordninger på integreringsfeltet. Den ene er kommunenes tilskuddsordning som støtter organisasjoner som bidrar til at flyktninger kommer raskt i jobb og i utdanning. Den andre ordningen er IMDi som gir penger til Kristiansand kommune. Ordningen er to delt. En del til aktiviteter som skaper sosiale møteplasser, bekjemper negativ kontroll og norsk opplæring. Den andre delen av tilskuddsordningen er øremerket til minoritetsorganisasjoner. Her er det ikke noen særlige krav til hva pengene skal brukes til, men søker på bakgrunn av antall medlemmer. Denne

delen er laget fordi kommunen opplever minoritetsorganisasjoner som et viktig talerør for etniske minoriteter og organisasjonene kan være en viktig del av demokratiopplæring, forteller informant D.

Det er enighet blant informantene om at tilskuddsordninger er svært viktige for at minoritetsorganisasjoner skal kunne drive med sine aktiviteter og betale leie for lokaler. Mange minoritetsorganisasjoner er avhengige av kommunenes tilskuddsordninger for å kunne drive sine aktiviteter, ifølge informant D. En årsak til det er at mange innvandrergupper har lite økonomi til å gjøre positive og gøy ting, særlig for barn og unge. Tilskuddsordninger kan være svært viktige for å oppleve ting som andre på deres alder har opplevd, som for eksempel en tur i Dyreparken. Kravene tilskuddsordninger setter gjør at minoritetsorganisasjoner ledes inn i organisering, samarbeid og dialog. Organisering, samarbeid og dialog er prosesser som kan bidra til å styrke demokratisk kompetanse, sosial kapital og samfunnsdeltakelse i minoritetsorganisasjonene (Ihle & Ibrahim, 2022).

Informant F og H forteller at det er bra at de har muligheten til å søke om midler hos kommunen. Informant H ser det som en stor fordel at h*n¹ jobber innenfor IT og har god kjennskap til verktøy som ChatGPT, altså kunstig intelligens. Informant H forteller at h*n bruker ChatGPT til å korrigere feil i søknader om tilskudd, men ikke skrive hele søknader. Samtidig forteller h*n at for de som ikke har samme kunnskap om digitale hjelpemidler kan være en barriere for å søke tilskuddsmidler:

for eksempel hvis en innvandrersorganisasjon har veldig god erfaring om et arrangement eller en aktivitet, men de ikke skriver en god søknad på grunn av noen begrensninger rundt IT eller andre begrensninger. Da kan det hende det ikke er rettferdig.

Informant F forteller nettopp at utfordrende og svært tidskrevende å skrive søknader og rapporter, særlig fordi det bare er en eller to personer i organisasjonen som har kunnskapen og ferdighetene til å skrive søknader:

Når vi sender inn en søknad og vi får avslag, må nesten hver gang lage en ny søknad og det kan være veldig slitsomt. Vi er så avhengige av midlene vi får fra kommunen

¹ Jeg har valgt å sette inn en stjerne: «*», for å ta hensyn til informantenes personvern ved å ikke avsløre informantenes kjønn.

for å gjøre prosjektene og programmene vi har. Så det kan være en utfordring at vi ikke får nok penger.

Dette tyder på at mangel på sosial kapital kan bidra til å gjøre det enda vanskeligere å skrive søknader som blir godkjent hos kommunen. Informant D og E peker på at mange minoritetsorganisasjoner opplever at de ikke får nok tilskudd. På den ene siden opplever informant D at forventningene til minoritetsorganisasjonene ikke alltid stemmer overens med hvor mye tilskuddsordningene kan bidra med. Dette kan føre til at noen minoritetsorganisasjoner opplever skuffelse, at kommunen ikke anerkjenner organisasjonens viktige arbeid og at tilliten til kommunen svekkes, ifølge informant D. Kanskje kan myndiggjøringen blant minoritetene svekkes, fordi de ikke alltid opplever å ikke bli anerkjent som viktige samfunnsaktører av kommunen. I tillegg er tillit til kommunen er svært viktig for å kunne ha et godt samarbeid (Jääntti & Kurkela, 2021). Samtidig opplever jeg at informant F og H begge har forståelse for at kommunen skal dele pengene mellom mange organisasjoner.

En annen grunn til at det er tidskrevende å søke tilskuddsordninger for minoritetsorganisasjonene er språkutfordringer *«å skrive søknader handler jo om språk, «hvordan kan vi beskrive det vil?» «hvordan kan vi beskrive hva som er riktig?»*, Det er så slitsomt å bruke så mye energi på språket», sier informant F. I tillegg kan det være vanskelig å forstå hva som kan innvilges og ikke. Dette er en krevende oppgave for mange i organisasjonen, og derfor er det bare en person i organisasjonen som gjør denne jobben, noe som kan være veldig slitsomt og vanskelig, ifølge informant F. Utfordringer med å skrive søknader kan sies å være et hinder for deltakelse. Informant D tror *«hos en del stiftelser og banker og andre, så faller minoritetsorganisasjonene igjennom, kanskje på grunn av en del misforståelser om hva de jobber med og ikke jobber med»*. Dermed blir kommunenes tilskuddsordninger enda viktigere for mange minoritetsorganisasjoner. Kristiansand kommune jobber for at søknadene ikke skal bli avvist på grunn av dårlig kvalitet på søknaden. Informant D oppsummerer det fint slik:

Vi har mindre krav eller forventninger til en god søknad. Det at man skriver en ikke så veldig god søknad, det behøver ikke bety at prosjektene ikke er gode. Du kan jo være kjempegod til å ha aktiviteter.

Kristiansand kommune holder blant annet kurs om «hvordan søke tilskuddsordninger» som verktøy for å øke *linking sosial kapital* mellom minoritetsorganisasjonene og kommunen (Agger et al., 2016). Gjennom intervju med både kommunen og minoritetsorganisasjonen

opplever jeg at det finnes mange tilbud i form av kurs og seminarer som er til for å støtte minoritetsorganisasjoner på ulike måter. Kursene blir er både i regi av kommunen, men blant annet også gjennom Batteri Sør, som er en samarbeidspartner med kommunen. Batteriet Sør blir trukket frem som en viktig samarbeidspartner for kommunen. En av årsakene til det er at Batteriet Sør i større grad har mulighet for individuell veiledning. Kommunen prøver i tillegg å informere om hva som er realistiske søknader når de avholder tilskuddsseminar og ved å ha og dialog med minoritetsorganisasjonene. Kurs kan ses på et tiltak fra kommunens side der de forsøker å myndiggjøre minoritetsorganisasjoner, slik at deres organisasjoner og medlemmer kan delta i storsamfunnet.

Informant F forteller at de ofte blir invitert til å delta på slike kurs, noe informant ser på som positivt. Informant H forteller at h*n og styrelederen ofte prøver å delta på kurs, fordi de opplever det som nyttig: *«Et av kursene handlet om hvordan man holder årsmøte og hvordan man skriver årsrapport, det var veldig fint og nyttig for oss»*. Samtidig forteller informant F at det ikke alltid er så lett å få folk til å delta på disse kursene, fordi: *«vi prøver å delta, men det er ikke lett, fordi det er bare en eller to personer som virkelig vil gjøre det, fordi det er så mye arbeid»*. For en flyktning kan arbeidet med søknad- og rapportskrivning oppleves som enda mer komplisert på grunn av barrierer som språkutfordringer, lite kjennskap til hvordan systemet fungerer og lav sosial kapital (Almohamed & Vyas, 2019). Informant F forteller at det ikke er mange medlemmer som deltar på slike kurs, nettopp på grunn av slike barrierer. Som belyst tidligere spiller minoritetsorganisasjoner en svært viktig rolle for sosial integrering og for at medlemmene skal lære demokratisk tenking (Ihle & Ibrahim, 2022). Derfor er det viktig å legge til rette for at disse organisasjonene ikke skal miste motivasjonen og slite seg ut på å skrive søknader.

Liu et al (2022) peker i sin studie på at innbyggernes nivå av deltakelse er lavere enn det offentlige myndigheter opplever. Informantene er enige om at kommunen er en viktig samarbeidspartner og at tilskuddsordninger avgjørende for at minoritetsorganisasjoner kan drive aktiviteter og leie lokaler. Informant D opplever tilskuddsordningene som et av de viktigste virkemidlene kommunen har for å støtte organisasjonene i arbeidet de gjør. Samtidig opplever minoritetsorganisasjonen at søknadsskriving og rapportering er en svært krevende prosess, som krever mye krefter og at det er få i organisasjonen som er i stand til å ta på seg denne oppgaven, på grunn av språklige barrierer. Måten systemet er utformet nå kan sies å være en barriere for deltakelse blant de organisasjonene som ikke har kompetansen som

kreves for å skrive søknader. Samtidig gjør kommunen mye for å legge til rette i form av mange ulike kurs, men hvis folk ikke har kapasitet til å delta, er det kanskje ikke reel hjelp.

6.1.3 Hva trenger kommunen hjelp til?

På den ene siden kan områdesatsing bidra skape stedstilhørighet og tillit til de lokale myndighetene. En viktig del av områdesatsinger å fremme deltakelse og ofte er målene i områdesatsinger å gi innbyggerne muligheten til å påvirke, at innbyggerne skal bli aktive deltakere og at frivillige organisasjoner skal bli invitert inn i prosessen (Grander et al., 2022). I likhet med Grander understreker Liu et al (2022) viktigheten av å inkorporere innbyggernes meninger for å gjøre byutvikling bedre. Innbyggere opplever seg i mange tilfeller som viktige aktører i planprosesser og prosjekter (Goth & Hagelin, 2016). Hvis ikke sivilsamfunnets stemme blir inkludert i byutvikling vil innbyggere med stor sannsynlighet føle seg overkjørt av offentlige myndigheter og private aktører (Boyle & Michell, 2020).

På den andre siden viser funn i studien til Hageberg et al. (2022) at mange minoritetsorganisasjoner savner mere samarbeid og dialog med kommunen om hva kommunen har behov for. Norske kommuner har ofte et strukturert samarbeid med godt etablerte frivillige organisasjoner, enn med minoritetsorganisasjoner. Mange minoritetsorganisasjoner ønsker å bidra kommunen i integreringsarbeid og har ønske om at kommunen gir uttrykk for hva de har behov for. I likhet med Goth og Hagelin (2016) og Boyle og Michell (2020) som peker på at innbyggere ser på seg selv som viktige aktører by- og samfunnsutvikling, viser Hageberg et al. (2022) sin rapport at mange minoritetsorganisasjoner opplever seg som en viktig ressurs i integreringsarbeidet. Gjennom kulturkompetanse og nettverk innad i etniske og religiøse miljøer kan minoritetsorganisasjoner bidra til integrering i lokalmiljøer.

Informant E, som jobber i kommunen ser det som svært viktig for integrering at kommunen jobber tett med minoritetsorganisasjoner: *«det å jobbe med innvandrersorganisasjoner har vanvittig mye å si i forhold til å sikre seg at vi får bygget demokratisk tenkning i alle miljøene i Norge»*. Samtidig uttrykker informant F at de savner enda tydeligere dialog med kommunen rundt hvordan deres organisasjon kan bidra i integreringsarbeidet i kommunen:

Kommunen må gi oss informasjon om hva de trenger hjelp til, hvis ikke kan vi ikke vite hva som mangler og hva kommunen trenger. Trenger de hjelp i omsorgssenter? trenger de hjelp på dugnad? Trenger de frivillige på arrangementer? Vi vet ingenting.

Informant F sitt sitat samsvarer i stor grad med funnene i Hageberg et al. (2022) sin studie. Jeg opplevde at informant F syntes det var frustrerende, fordi de har så lyst til å hjelpe kommunen og gjennom å bidra også bli kjent med andre organisasjoner. Dette tyder på at kommunen må jobbe i enda større grad med å kartlegge behov og for samordning av frivillig innsatts for integrering.

Som vi så i underkapittel 6.1.2 synes flere minoritetsorganisasjoner at det er utfordrende å skrive tilskuddssøknader og vite hva som skal med eller ikke i søknadene. Språkutfordringer er en årsak til at det er vanskelig å skrive søknader. Samtidig er kanskje en annen årsak at mange minoritetsorganisasjoner ikke vet hva kommunen trenger hjelp med. Mangelen på dialog med kommunen rundt dette temaet tyder på at det gjør det vanskelig å for organisasjonene å lage aktiviteter som også treffer kommunenes behov. Informant F sier at de bare prøver så godt de kan etter beste evne:

Vi vet ingen ting, så vi tenker ok. Nå skal vi lage prosjekter som er bra for våre folk og kommunen, så får vi svar eller ikke. Men vi vet egentlig ikke hva slags hjelp, eller hva de trenger av oss.

Muligvis hadde organisasjonene kunne skrevet søknader som treffer «hullene» i samfunnet bedre, hvis de visste hvilke utfordringer kommunen står overfor. På den andre siden er det viktigste grunnlaget for frivilligheten i Norge at frivillighet skal skje på de frivillige organisasjonenes premisser, og dermed kan ikke kommunen gå inn å legge føringer på hvilke aktiviteter frivillige organisasjoner skal drive med. Men situasjonen er derimot en annen når informant F sin minoritetsorganisasjon etterspør dialog fra kommunen om hva minoritetsorganisasjonen kan bidra med.

Ved at kommunen og minoritetsorganisasjonen ikke har dialog om hvordan organisasjonene kan bidra, kan det sies at kommunen fratår organisasjonen muligheten til å bidra i lokalsamfunnet og at viktig kunnskap forblir innad i den etniske gruppen. Hvis minoritetsorganisasjoner ikke blir anerkjent som viktige samarbeidspartnere kan det i verstefall føre til segregering, fordi den etniske gruppen kun driver aktiviteter for egne medlemmer og ikke har kontakter med andre organisasjoner og lite kontakt med kommunen.

Segregering skjer når minoritetsgrupper lever adskilt fra majoritetsbefolkningen, ofte utifra en ide om at personer i minoriteter er mindreverdige (Berry, 2001). I dette tilfellet kan segregering skje, fordi at minoritetsorganisasjonenes kunnskap ikke blir sett på som verdifull og viktig i storsamfunnet. Segregering skjer ikke nødvendigvis på grunn av bevisste politiske avgjørelser, men fordi minoriteter blir ikke anerkjent og stigmatisert (Eriksen, 2016). Samtidig fornemmer jeg ikke at informantene opplever at de blir segregert og de uttrykker at kommunen har vært til stor hjelp ved flere anledninger, særlig dialogrådgiveren for minoritetsorganisasjoner blir trukket fram som en viktig person for ha kontakt med kommunen. Det kom tydelig fram i intervjuene med informant F og H at de på noen områder har et godt samarbeid med Kristiansand kommune Likevel tyder informant F sine sitater på at det er behov for forbedringer slik at minoritetsorganisasjonene ikke skal føle seg tilsidesatt.

6.2 Offentlige myndigheters hindringer for samarbeid

I dette underkapittelet presenteres funn fra intervjuer med ansatte i Agder fylkeskommune og kommunen. Fylkeskommunen er ansvarlige for det regionale integreringsarbeidet og kan bistå kommunene med veiledning og støtteordninger. Områdesatsingen i Kristiansand sentrum er en avtale mellom kommunen og staten. Samtidig opplyser informant A, som jobber i kommunen opplyser om at Agder fylkeskommune kan komme til å spille en rolle i den kommende områdesatsingen i Kristiansand og at de er skrevet inn i en midlertidig organisering av områdesatsingen. Hvordan samarbeidet med fylkeskommunen skal se ut er ikke definert enda. Eksempler på måter for samarbeid kan være et direkte samarbeid der organisasjonene tar initiativ og arrangerer noe sammen, det kan være gjennom tilskuddordninger og/eller erfaringsutveksling. På bakgrunn av det er det hensiktsmessig og se på hvilke utfordringer fylkeskommunen står overfor når det gjelder samarbeid på regionalt nivå, fordi det vil gi et innblikk i hvordan fylkeskommunen jobber på integrerings- og frivillighetsfeltet. For å kunne finne gode løsninger for å øke samarbeidet mellom frivillige organisasjoner og offentlige myndigheter, er det viktig å forstå hvilke barrierer som er til hinder for samarbeid på flere nivåer. Fylkeskommunen vil videre bli omtalt som «FK».

6.2.1 Mange aktører på integreringsfeltet

Det er mange aktører på integreringsfeltet på alle forvaltningsnivåer (Se modell 3). Sett fra en flyktnings perspektiv kan de mange aktørene oppleves som overveldende. Oppbrudd fra

hjemlandet kan være vanskelig fordi man må forlate tryggheten i hjemlandet, uten å vite når/eller om man kommer tilbake. Tilpasningen til et nytt land og kultur er ikke en enkel og lineær prosess, men en prosess som kan ta opptil mange år (Salole, 2018). I tillegg til migrasjonsstress skal flyktningene også lære å navigere i et helt nytt system. Informant C eksempel gir oss et innblikk i hvordan dette systemet kan oppleves for en flyktning som nylig har kommet til Norge:

Hvis du ser for deg flyktningen som skal gjennom dette systemet. Fra en person blir bosatt først i asylmottak, kommer til en kommune, skal få et introduksjonsprogram, skal også inn til fylkeskommunen å få karriereveiledning, du har NAV med tanke på inntektssikring og studielån. Det er altså mange aktører og mye regelverk som skal forstås av den ene personen som skal gjennom dette systemet.

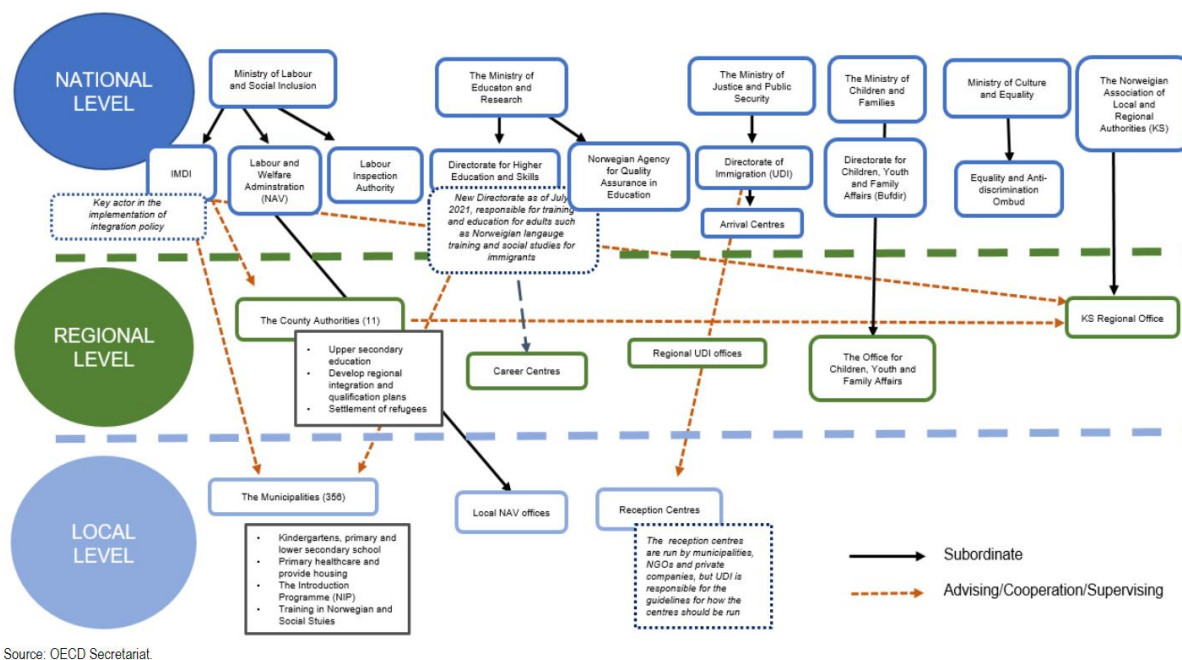
Det er ikke uvanlig at mennesker som flykter opplever migrasjonsstress. Hvis du da legger språkutfordringer og lite nettverk som kan hjelpe deg å navigere i dette systemet inn i miksen, er det nærliggende å tenke at dette kan oppleves som svært overveldende for den enkelte. Dette samsvarer med teorien om sosial kapital. Almohamed & Vyas (2019) peker på at mange flyktninger mister all deres sosiale kapital i migrasjonsprosessen og at det tar lang tid å bygge opp sosial kapital i et nytt land.

På den ene siden opplever mange flyktninger at det er mer enn nok å skulle etablere seg i skole og arbeidshverdagen i det nye landet (Salole, 2018), og kanskje en av årsakene til at det er vanskelig å mobilisere personer i marginaliserte grupper er at de ikke har overskudd til å delta i sivilsamfunnet, som er forståelig. På den andre siden peker Støren (2019) på at faktorer som lite deltakelse i sivilsamfunnet kan utvikles til barrierer for integrering, som igjen kan svekke følelsen av tilhørighet, tilliten til medmennesker og demokratiet. Informant B trekker frem frivillige organisasjoner være en vei inn i det norske samfunnet og bidra følelsen av tilhørighet:

Så lenge arbeidsmarked er vanskelig og fullt av krav, har jeg virkelig tro på veien inn i det norske samfunnet via frivillig sektor. Årsaken til det er at du kommer inn, du får bety noe, du får venner, du får fellesskap og noe kjekt å gjøre, kanskje da også i en setting hvor bosituasjonen er usikker eller jobbsituasjonen er vanskelig i mange år

Hvis vi skal følge informant B sin erfaring kan altså deltakelse i sivilsamfunnet være en viktig vei inn i det norske samfunnet.

I 2022 kom det en rapport fra OECD som undersøkte kompetanse og integrering på arbeidsmarkedet av innvandrere i Norge. Ifølge rapporten (OECD, 2022) gjør Norge det overordnet ganske godt på integrering, men Norge har vanvittig mange aktører på feltet.

Modell 3: Mange aktører er involvert i integrasjonsprosessen på alle nivåer (OECD, 2022, s. 26).

Modellen er en god illustrasjon på det er et sammensurium av ulike aktører, forvaltningsnivåer og ansvarsområder. I intervjuet med informant C kom det fram at å få ting til å henge sammen som en enhet som er enkel å navigere i for individer og organisasjoner kan være en stor utfordring. Å skape en sammenhengende enhet vil kreve at forskjellige nivåer og aktører jobber i et tett samarbeid, slik at aktørene ikke overlapper de samme områdene og det dermed oppstår hull som ingen dekker.

Rapporten hevder at den norske integreringspolitikken overordnet sett er god, men det store antallet aktører krever stor oppfølging og god koordinering (OECD, 2022). Bedre regional samordning og koordinering er noe det er et ønske om og som har blitt etterspurt av kommunene i Agder, ifølge informant C. Fra FK sitt perspektiv har det vært utfordrende og tidskrevende å starte opp et samarbeid med andre integreringsaktører og koordinere ulike arbeidsoppgaver. En av årsakene er at gjennom regionreformen i 2020 ble det bestemt at IMDIs regionskontor skulle legges ned og at FK skulle få flere oppgaver. Det var rundt 16

stillinger på Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) regionskontor og to av de stillingene ble overført til Agder FK. I 2021 kom integreringsloven og da ble det lovfestet hva FK har ansvar for på integreringsfeltet. Ansvaret går blant annet på videregående opplæring som en del av introduksjonsprogrammet, karriereveiledning, kompetanseheving, veilederrolle for kommunene på feltet, negativ sosial kontroll en rolle i bosetting og anmodningsprosessen, opplyser informant C som tidligere jobbet i IMDi Sør.

I integreringsloven sier at FK har ansvar for det regionale integreringsarbeidet (Integreringsloven, 2020, § 4). I paragraf 4 står det noen av oppgavene som er lovpålagte, men bortsett fra det står det ikke så mye mer, paragrafen er altså veldig lite spesifikk.

Informant C forteller at den rollen kan være utfordrende å fylle uten tydelige retningslinjer:

Det å ha ansvar for det regionale integreringsarbeidet, er litt sånn, «hva betyr det egentlig? Det er veldig overordnet. Det tar tid å finne sin plass og så handler ikke det bare om to rådgivere som jobber med integrering, men hvordan hele FK jobber med integrering i alle avdelinger, så vi jobber også mye med det interne for å sette dette dagsordenen, at vi skal finne hverandre på tvers av områder, finne ut hva vi skal samarbeide om, hvordan vi skal fylle den rollen.

Det er tydelig at dette har vært utfordrende for integreringsrådgiverne i FK og finne sin plass og få fotfeste innad i organisasjonen. Informant C forteller at det har krevet mye kartlegging internt i organisasjonen om hva FK trenger og mangler for å oppfylle det som står i integreringsforeskriften.

Integreringsrådgiverne har både brukt tid på å finne sin plass internt i fylkeskommunen, men også blant de mange andre aktører på feltet. Informant C forteller at noe av det statsforvalteren driver med går i skjæringspunktet med det FK også har ansvar for, derfor er det viktig å holde møter for å diskutere hva de kan samarbeid om, hvilke rom som ikke blir dekket i dag og hvor de overlapper hverandre. I tillegg jobber integreringsrådgiverne nå på tvers av sektorer med NAV Agder, UDI sør, KS og husbanken, de holder møter annenhver uke, der de orientere hverandre og planlegge arrangementer sammen, for å ikke gå i beina på hverandre.

Funnene tyder altså på at det store antallet aktører på integreringsfeltet gjør det nødvendig med stor oppfølging og god koordinering (OECD, 2022), for at aktørene ikke skal gå i beina

på hverandre. FK ser i likhet med OECD rapporten på koordinering og samordning som svært viktig for FK for å kunne oppfylle integreringsloven paragraf 4. Samtidig har FK fått tilbakemelding på at flere kommuner i Agder ønsker og etterspør enda bedre koordinering og samordning på regionalt nivå, noe som tyder på at dette området er noe FK i enda større grad må jobbe med. Særlig mindre kommuner i Agder er avhengige av at det er god koordinering og samordning på regionalt nivå. En av årsakene til det er at FK har en pådriverrolle overfor kommunene, for å få til en god frivillighetspolitikk, ifølge informant D. Kristiansand kommune samarbeider ikke med FK i særlig stor grad når det gjelder struktur og frivillighetspolitikk, fordi det er en stor kommune som dekker mange av funksjonene samme FK har. Noe mindre kommuner ofte ikke har mulighet til. Informant B legger vekt på at en god frivillighetspolitikk er viktig for blant annet integreringsarbeid. Som vi har sett er det mye regelverk å forstå for den enkelte flyktning. Her kan frivillige organisasjoner spille en sentral rolle med å hjelpe flyktninger navigere i det offentlige systemet. Informant G forteller at personer i organisasjonen har blitt med deltakere på NAV-møter og hjulpet til med huskjøp.

6.2.3 Mange minoritetsorganisasjoner

Informant B forteller at FK har et godt etablert samarbeid med særlig tre paraplyorganisasjoner: idrettskretsen, Agder musikkråd og barne- og ungdomsrådet i Agder, som representerer 40 ulike barne- og ungdomsorganisasjoner. Samtidig ser FK at de ikke har det samme samarbeidet med minoritetsorganisasjoner i Agder. Informant B sier at de støtter paraply organisasjoner, men ikke et tett samarbeid med enkelt minoritetsorganisasjoner. En av årsakene til at samarbeidet ikke er så etablerte er at minoritetsorganisasjonene har opplevdes som et kaotisk landskap for FK, det er sosiale klubber, velferdstiltak, politiske elementer osv., i tillegg er det ofte flere foreninger fra samme land og det er ikke alltid foreningene snakker sammen.

Gjennom intervjuet med informant B blir det tydelig at samarbeid med minoritetsorganisasjoner kan være utfordrende for FK når samarbeidet ikke er særlig etablert. Det oppleves ikke som det er noen særlig samordning av og møteplasser for minoritetsorganisasjoner. Samtidig peker tidligere forskning på at minoritetsorganisasjoner kan spille en sentral rolle for å sikre deltakelse blant innvandrere i samfunnet generelt, men også i områdeløft (Hageberg et al., 2022). Sentrale personer i minoritetsorganisasjoner kan være bindeleddet mellom offentlige myndigheter og innvandrere gjennom å holde kontakten

med offentlige myndigheter og hjelpe innvandrere til å bygge opp tillit til kommune og fylkeskommune (Ihle & Ibrahim, 2022) .

Kristiansand kommune derimot opplever i stor grad at de har et godt samarbeid med mange minoritetsorganisasjoner. Informant E i kommunen sier: «*de jobber vi tett med, for vi tenker at de må vi kjenne. Og de må også føle at de kan kontakte oss*», samtidig opplever informant D i kommunen, i likhet med informant B i fylkeskommunen at mange ulike organisasjoner og mangel på koordinering mellom dem gjør det komplisert å forholde seg til og er tidskrevende for kommunen. Ofte er det flere organisasjoner innenfor samme etnisitet, religion eller kultur. En av årsakene til at det kan være flere ulike organisasjoner innenfor samme etnisitet kan være politiske konflikter i hjemlandet. Et eksempel på det er den pågående regimekonflikten i Eritrea.

6.2.4 Mangel på innvanderråd

Informant B frem *innvanderråd* som et tiltak for å nå ut til minoritetsorganisasjoner og innvandrere i Agder i enda større grad. Et innvanderråd kan være en paraplyorganisasjon der minoritetsorganisasjoner blir invitert inn slik at FK kan få ut informasjon og få innspill og signaler tilbake. Informant B forteller at et slikt samarbeid kunne FK gjerne ha hatt, fordi det er noe informant opplever at de mangler. Jäntti og Kurkela (2021) hevder at medvirkning på et lokalt nivå kan bidra til å øke tilliten til beslutningstakere og planprosesser i det offentlige. Jeg vil argumentere for at dette også kan overføres til et regionalt nivå, fordi medvirkning vil kunne bidra til inkludering og være et verktøy for å marginaliserte grupper, som flyktninger kan være, til å bli aktive deltakere i planprosesser (Jäntti & Kurkela, 2021). I dag ivaretas innvandrere på regionalt nivå gjennom et medvirkningsråd, som heter *likestilling, inkludering og mangfolds rådet*. I dette rådet sitter det representanter som skal representere mangfoldets stemme inn på regionalt nivå. Tanken bak rådet er at det skal representere grupper som ellers er underrepresentert, likevel peker informant B på at særlig minoritetsorganisasjoner ikke ivaretas i særlig stor grad gjennom dette rådet.

Samtidig hvis man skal se på kritikken av hvordan kommunikativ planlegging har blitt utført i byplanlegging er muligvis ikke innvanderråd den beste samarbeidsformen. Lund (2018) hevder at medvirkningsprosessene er underordnet politiske systemer der noen har mer makt enn andre og at ikke alle blir hørt på lik linje. Medvirkningsprosessene er ofte organisert, satt i

gang og kontrollert av offentlige myndigheter eller private aktører, fordi at den som fremmer et planforslag legge til rette for medvirkning og kommunene har et særlig ansvar for å tilse at medvirkning skjer blant sårbare grupper (Plan- og bygningsloven, 2008). Dette systemet kan medføre at innbyggerne er avhengige av kunnskap om det politiske systemet og å ha ressurser. Her kan vi trekke linjer til eksempelet til informant C: «Hvis du da ser for deg flyktingen som skal gjennom dette systemet [...] det er mange aktører og mye regelverk som skal forstås av den ene personen som skal gjennom dette systemet». Faktorer som påvirker sosial kapital negativt, som mangel på språkkunnskaper, nettverk med majoritetsbefolkningen og med kulturelle forskjeller kan gjøre det vanskelig å navigere i det norske velferdssystemet (Almohamed & Vyas, 2019). I tillegg skulle navigere i det politiske systemet kan virke som en overveldende oppgave. Derfor argumenterer Lund (2018) for at medvirkningsprosessene i det nåværende politiske systemet kan bidra til ekskludering av marginaliserte grupper som ikke har nok kunnskap og ressurser til å delta i et politisk system.

I tillegg til at medvirkningsprosesser er underlagt politisk systemer (Lund, 2018), hevder informant G at noe av grunnen til at det er vanskelig å mobilisere personer med minoritetsbakgrunn handler om mangel på kontakt. Informant G hevder:

For meg så sier det litt om hvor lite, altså, administrasjonen har kontakt med vanlige folk. Så jeg tenker jo at kommunen må fortsatt jobbe med, og fylkeskommunen, jobbe med at de er tilgjengelige. De trenger å bli kjent med alle innbyggerne, det får man ikke til, men innvandrersorganisasjoner er relativt små miljøer. Det å bruke litt ekstra tid på å kanskje komme inn og si hallo på et møte. Det tror jeg har mye for seg.

Informant G peker på at det har vært utfordringer med å få noen minoritetsbakgrunn i eldrerådet inn i bystyret i Kristiansand. Etter mange utfordringer og runder har de nå fått inn to personer med minoritetsbakgrunn. Kontakt spiller en stor rolle.

6.2.5 Utfordringer med å mobilisere til deltakelse

I følge Almohamed og Vyas (2019) opplever mange flyktinger tap av sosial kapital når de kommer til et nytt land. Blant annet at familien blir splittet gjør at mange mister sitt nære nettverk, *bonding sosial kapital*. Kulturelle forskjeller og språkbarrierer kan føre til lite kontakt med majoritetsbefolkningen og naboer, som igjen kan føre til stereotypier, fordi det ikke oppstår *bridging sosial kapital* og dermed ikke nettverk på tvers av ulike grupper

(Putnam, 1995). Stereotypier mot flyktninger og barrierer som manglende språkkunnskaper kan igjen være med kan barrierer for deltakelse i (Rafiqi & Thomsen, 2014).

Salole (2018) peker i tillegg på at flyktninger som kommer til Norge kan oppleve kultursjokk. Det aller meste i Norge er fremmed for en flyktning; språket, verdier, normer og måten å se verden på. Det meste gjøres på en annen måte og alle de kulturelle kodene og føringene som gjorde det enkelt å navigere i hjemlandet, kan ikke brukes mer. Samtidig mister mange flyktninger sin posisjon og status når de kommer til Norge. Mange flyktninger må derfor starte helt på nytt når de kommer til Norge og faktorene over kan være en stor mental påkjenning for flyktninger. Dermed er det nærliggende å tenke at mange flyktninger ofte har nok med å finne seg til rette i det nye landet og navigere i et system med mange aktører. I tillegg understreker Salole (2018) at prosessen med å finne seg til rette i Norge kan ta opptil mange år. Dette samsvarer med det informant C forteller i underkapittel 6.2.1 om hvordan det kan være å komme som flyktning å skulle navigere i det norske velferdssystemet.

Et av målene i områdesatsingen i Kristiansand kommune er å styrke lokalsamfunnet gjennom samskappingsprosesser og arenaer for fellesskap (Regjeringen, 2023a). Grander et al. (2022) peker på at områdesatsinger ofte ikke når de politiske målene om å redusere segregering og styrke demokratiet på strukturelt nivå, og at sosial ulikhet dermed opprettholdes i samfunnet. Kanskje er en av årsakene at prosjekter i områdesatsinger ofte ikke evner å mobilisere marginaliserte grupper til deltakelse (Eimhjellen et al., 2022; Ihle, 2022). I tillegg har enkelte grupper og problemstillinger blitt utelatt i områdesatsinger, fordi faglige synspunkter og teoretisk kunnskap blir vurdert som viktigere, enn de lokale kunnskaper, erfaringer og løsninger (Lund, 2018). Det at områdesatsinger ikke klarer å gjøre marginaliserte grupper til aktive deltakere i sitt lokalsamfunn er kan sies å være uheldig, når dette er et sentralt mål for de fleste områdesatsinger (Agger & Jensen, 2015). Informant A har i lik linje med forskningen, erfaringer med at det kan være utfordrende å mobilisere marginaliserte grupper til å delta:

Vi vet fra andre forskningsprosjekt som vi har gjennomført at vi må bruke ekstra tid for å få med: ungdom mellom 18-20 år, lavinntektsgrupper og grupper med annen etnisk bakgrunn enn norsk. Fordi det for eksempel er noen språkbarrierer, men det betyr ikke at folk ikke vil si sitt, hvis de får anledning, så det opplever vi er et veldig

stort fokus punkt nå i områdesatsingen. Vi har et eget mål som heter: styrke lokalsamfunnet, der vi skal se på hvilke behov innbyggerne har, hvordan kan vi snakke med innbyggere som vanligvis ikke får sagt sitt.

Her opplever jeg at informant A legger vekt på noe som er svært viktig i forhold til myndiggjøring av lokalbefolkning, nettopp annerkjennelsen at det finnes noen barrierer for at enkelte grupper kan få si sin mening, men det betyr derimot ikke at folk ikke har meninger de har lyst til å ytre. Samtidig kommer det ikke tydelig frem i intervjuet hvordan Kristiansand kommune rent praktisk har tenkt å komme i kontakt med disse gruppene og når i prosessen det kommer til å foregå. Dette handler nok om at kommunen var tidlig i etableringsfasen av prosjektet da informant A ble intervjuet.

Men når skal frivillige organisasjoner og lokalbefolkningen komme inn i denne prosessen? I bydelen Kvadraturen Eg bor det en stor andel innvandrere og et fokus område er integrering og frivillig innsats: *«vi opplever/tror og håper at det er en stor del av løsningen. En del av løsningen er mobilisering av lokalsamfunnet for å få en opprettholdelse av lokalsamfunnet videre, som i dag er fraværende. Det er lite deltakelse i området»*, sier informant A. Dette tyder på at ildsjeler i minoritetsorganisasjonene kan spille en sentral rolle i områdesatsingen.

6.3 Tiltak for økt samarbeid med minoritetsorganisasjoner

I dette underkapittelet presenteres tiltak som kan gjøres for å øke samarbeidet mellom minoritetsorganisasjoner og offentlige myndigheter.

6.3.1 Frivillighetspolitikk

En kommunal frivillighetspolitikk trenger ikke å være komplisert, men den skal ha en oversikt over hva som utgjør frivilligheten i en kommune. Det er det ikke alltid kommunen vet hva som finnes av frivillighet og dermed ser man ikke de som driver på med sitt eget i det stille, forteller informant B.

Informant D forteller derimot at de ikke samarbeider med FK i særlig stor grad når det gjelder struktur og frivillighetspolitikk. Men at de jobber med FK for å få god flyt av informasjon. Informant D forteller at årsaken til dette er:

Fordi Kristiansand er en såpass stor kommune at vi har en del av de funksjonene som FK har. Så satt på spissen trenger vi ikke FK når det gjelder struktur, som kanskje en mindre kommune trenger, fordi det er én ansatt som har det med frivillighet bare som en liten del av sin stilling.

En av FKs oppgaver er å være pådriver for at kommunene skal få til en god frivillighetspolitikk. Informant D sitt sitat tyder på at det særlig er de mindre kommunene i Agder som er avhengige av at det er god koordinering og samordninger på regionalt nivå, for at kommunen skal få til en god frivillighetspolitikk. Informant B som jobber i FK ser i likhet informant D at FK spiller en viktig rolle for at kommunene skal utarbeide en frivillighetspolitikk. Derfor kan kommunene i Agder som ikke har utarbeidet en frivillighetspolitikk søke FK om å få 100 000 kroner for å få betalt den prosessen. I tillegg kan kommuner som allerede har en frivillighetspolitikk søke om 50 000 kr. Ifølge informant B kan pengene brukes til:

Å betale utgiftene for å sette seg ned å ha fellesmøter eller innspillskonferanse: «hva er det dere trenger i en lokal frivillighetspolitikk?». Det er da et tilskudd som gjelder fra nå og ut 2025. Per nå er det fem eller seks kommuner som har sagt ja. Dette gjør vi ikke alene, vi har en samarbeidsavtale med frivillighet Norge, som er gode på dette, som er paraply, jeg liker å kalle de KS for frivilligheten.

En av hovedrollen til frivillige organisasjoner er bidragsytere til å skape viktige velferdstjenester, og organisasjoner kan finne alternative løsninger til velferdsutfordringer staten står ovenfor. For det andre er frivilligheten lokalt forankret, som er viktig for sammenbindende sosial kapital. Sammenbindende sosial kapital bidrar til å binde enkelt individer sammen i lokale nettverk. For det tredje kan organisasjoner fungere som kanaler som formidler lokalbefolkningens interesser inn i politiske beslutninger. Det at frivillige organisasjoner står tett på lokalbefolkningen og deres meninger gjør at frivillige organisasjoner kan bli en viktig del av løsningen på sosiale utfordringer i samfunnet (Selle et al., 2022). Frivillige organisasjoner kan medvirke på vegne av marginaliserte grupper, som flyktninger kan være, som ikke selv har mulighet for å medvirke på egenhånd (Goth & Hagelin, 2016) på grunn av ulike barrierer. Minoritetsorganisasjoner er et eksempel på organisasjoner som kan løfte meninger på vegne av en etnisk gruppe og være en bidragsyter for å øke den etniske gruppens sosiale kapital.

Informantene i FK og kommunen understreker alle viktigheten av å ha en levende og

velfungerende frivillighet i kommunen og fylket, blant annet for å skape integreringsarenaer. Men for å sikre at frivilligheten skal ha gode betingelser legger informant B vekt på viktigheten av å ha en frivillighetspolitikk:

For kommunene som får til å lage en frivillighetspolitikk, så vet man at kommunene blir bedre tilretteleggere for frivillige lag og foreninger, forstår kommunen dem bedre og så får frivilligheten bedre vekst vilkår, så de får mer verdi. Kommunen får merverdi tilbake, fordi de har noen å spille på lag med. Det finnes hundretusen gode formål, gode intensjoner og godt engasjement i disse foreningene som er viktig for eksempel i en integreringssammenheng.

6.3.2 Ildsjeler og myndiggjøring av lokalbefolkningen

Kristiansand kommune har begynt hele områdesatsingsprosjektet internt. Informant A forteller at få av de som bor i området på nåværende tidspunkt i prosessen, tidlig fase, vet at det skjer en områdesatsing hvis de ikke har lest det på kommunens nettsider eller sett ansatte fra kommunen være på befaring i området. Dette er en helt annen arbeidsform enn den vi så i Richmond, California, der innbyggerne tok det første initiativ til å fornye bydelen og deretter inviterte inn kommunen og andre samarbeidsaktører. En plan ble laget i samarbeid med ungdommer, ingeniører og byplanleggere, og planen ble deretter sendt inn til kommunen for godkjenning. Innbyggerne var selv med å utbedre området i tråd med planen som ble laget, noe som bidro til myndiggjøring (Corburn et al., 2023, s. 920).

Kan man kalle det Kristiansand driver med en top-down tilnærming eller ikke? De er jo for såvidt veldig opptatte av at innbyggerne skal bli hørt, men det virker som de skal jobbe sammen internt en god stund før de går ut og inviterer inn innbyggerne ... hmm

På grunn av ulike barrierer, som språkutfordringer, mangel på nettverk, lav samfunnsdeltakelse og kjennskap til det norske demokratiet, er den sosiale kapitalen blant mange Kvadraturen Eg lavere, enn i kommunen ellers. Områdesatsingen i Kristiansand har som mål å øke den sosiale kapitalen i området gjennom myndiggjøring og samskaping.

Informant A sier:

Så er vi interessert i å ha noen prosesser for å skape en identitet, for å skape eierskap, for å skape stolthet, at du har fått anledning til å si din mening og aller helst samskape

ideer, som du eier spesielt. Det er klart du vil følge opp en byhave på en helt annen måte hvis du har vært med å så, og kanskje kommet på ideen.

Kristiansand vil trolig ikke lykkes med å styrke lokalmiljøet uten at de som bor der involveres i prosjektene. Fordi involvering fører til eierskap og at lokalmiljøet utformes slik innbyggerne ønsker og har behov for (Økland et al., 2022). Gjennom involvering av lokalbefolkning vil det kunne skapes sosial kapital områdesatsingen. Denne formen for sosial kapital kan beskrives som *sammenbindende sosial kapital*. Sammenbindende sosial kapital er en viktig faktor for tillit og nettverksbygging og kan binde mennesker sammen fordi de har et felles mål og samme tilhørighet til området. Det å skape sammenbindende sosial kapital blant innbyggerne i området både være et verktøy og samtidig et målet for en vellykket områdesatsing (Ihle, 2022).

I området rundt Kvadraturen Eg er det få møteplasser og lite frivillig aktivitet i nærområdet (Kristiansand kommune, 2023). Informant A forteller at integrering og frivillig vil komme til å spille en stor rolle i områdesatsingen i Kristiansand, fordi kommunen opplever og tror at det kan være en stor del av løsningen. Deltakelse i en frivillig organisasjon vil kunne gi flyktninger muligheten til å bli kjent med lokalsamfunnet, naboer og få en arena for å bruke det norske språket (Ihle & Ibrahim, 2022). Informant B ser også frivillig innsats som en bidragsyter til integrering. I likhet med informant B peker Hageberg et al. (2022) på at frivillige organisasjoner er en viktig aktør på integreringsfeltet. I tillegg legger forfatterne særlig vekt på minoritetsorganisasjoner har mye kulturkompetanse som er verdifullt for integrering. Det tyder på at kommunens anerkjennelse av minoritetsorganisasjonenes bidrag og kompetanse er avgjørende for å fremme samarbeidet, da det bidrar til å gi organisasjonene en følelse av verdsatt betydning som sentrale aktører i samfunnet.

Informant B sier at når en frivillig organisasjon får inn en person med en annen etnisk bakgrunn, så får de ofte er en ildsjel, en som gjør ting på litt andre måter og som kan utfordre litt, og så får personen som er ny muligheten til å øve på språket, få venner, som kan resultere i kaffebesøk, trivsel og vennskap. Teorien om sosial kapital peker på at mennesker må oppleve en tilknytning til et lokalt fellesskap som er basert på trygghet, for å kunne ha tillit og tilhørighet til storsamfunnet (Salole, 2018). Informant C forteller at mange kommuner trekker frem språkkafe som viktig, særlig for de som kommer til Norge som eldre. Introduksjonsprogrammet har en øvre aldersgrense på 55 år, så for alle de som er over

introduksjonsprogram-alder har språkkafe vært viktig for å lære norsk, bli kjent med andre, komme seg ut og ha meningsfulle aktiviteter og møteplasser å gå til. Møteplasser spiller en sentral rolle for å skape et nettverk og dermed øke sosial kapital (Kunnskapsdepartementet, 2021).

Corburn et al. (2023) sin artikkel om Pogo Park i Richmond, California, viser også viktigheten av lokale ildsjeler som legger ned tid og energi i lokalsamfunnet sitt for at det skal skje forandringer. På tross av at Pogo Park er i USA og i en helt annen enn den norske planleggingskonteksten, viser Pogo Park eksempelet at suksessfull byutvikling ikke kan skje uten at de som bor i området bidrar til å skape den forandringen de ønsker. Ildsjeler avgjørende for å starte, få med seg lokalsamfunnet og for å skape et samarbeid med offentlig og private aktører (Corburn et al., 2023).

I underkapittel 4.4 leste vi at det var seks ildsjeler i Richmond som startet prosjektet, som på sikt har fått betydning for hele bydelen. Lund (2018, s.7) hevder at selvorganiserte innbyggerinitiativer, fra korte arrangementer til langvarig lokalsamfunnsutvikling kan ha betydelige og innovativ virkning, som kan engasjere personer som tidligere ikke har deltatt i byutvikling. I likhet med Lund (2018) fikk jeg bekreftet at innbyggerinitiativer og samskaping spiller en stor rolle for å skape suksessfull byutvikling da jeg besøkte Richmond i februar 2024 og deretter leste Corburn et al. (2023) sin artikkel. I Richmond fikk Pogo Park skape sin visjon og visjonen ble skapt ved å lære og respondere på innbyggernes behov og bruk av området. Kommunen og private aktører ble samarbeidspartnere og fasilitatorer for at visjonen til lokalbefolkningen kunne bli til virkelighet.

På den andre siden kan dette være vanskelig å overføre Pogo Park eksempelet til områdesatsingen i Kristiansand, fordi plansystemet i Norge fungerer på en helt annen måte, enn i USA. Områdesatsingen kan på en side sies å være en motsatt byutviklingsprosess, enn i Richmond. I Kristiansand ble det inngått en langvarig avtale mellom kommunen og staten etter politisk godkjenning. Områdesatsingen ble startet i Kvadraturen Eg, fordi kommunen så levekårsutfordringer i området som de ønsker å forbedre, initiativet kom ikke fra innbyggerne selv. Informant A sier til og med at det sikkert er mange som bor i området som ikke vet at det foregår en områdesatsing enda, fordi kommunen er tidlig i planprosessen.

I lys av Pogo Park eksempelet (Corburn et al., 2023) og at selvorganiserte innbyggerinitiativer

kan ha stor betydning for- og kan engasjere personer som tidligere ikke har deltatt i byutvikling (Lund, 2018), blir det svært viktig for kommunen å legge til rette for at innbyggerne kan bidra til å utvikle sin egen bydel. Minoritetsorganisasjonenes kulturkompetanse og nettverk kan spille en sentral rolle i områdesatsinger. Minoritetsorganisasjonene ses på som en viktig kanal for å komme i kontakt med innvandrerbefolkningen, ifølge informant E. Likevel har mange norske kommuner et mer organisert samarbeid med store etablerte organisasjoner, enn med minoritetsorganisasjoner (Kunnskapsdepartementet, 2021). Formalisert samarbeid og tydelig dialog er viktig for at minoritetsorganisasjonene skal få bruke sin kunnskap inn i områdesatsingen (Kunnskapsdepartementet, 2021). Kanskje kommunen i tillegg kan følge informant F sitt forslag om et honorar til kommunenes kontaktpersoner i minoritetsorganisasjonene for jobben de gjør inn mot områdesatsingen for å motivere til deltakelse. Nettopp fordi ildsjeler spille en sentral rolle, fordi de har muligheten til å engasjere og mobilisere etniske grupper tidligere ikke har deltatt i byutvikling.

6.3.3 Brobygging og tillit

Kristiansand kommunes rådgiver for flerkulturell dialog blir trukket frem som en viktig person for å skape tillit og samarbeid mellom minoritetsorganisasjonene og kommunen. Denne personen jobber som kontaktperson for byens flerkulturelle organisasjoner. Personen har driver ikke med saksbehandling av tilskuddsordninger, kun dialog, noe en informant fra kommunen trekker frem som viktig for å skape gode relasjoner. Informant G fremhever rådgiver for flerkulturell som viktig fordi: *«h*n spør, istedenfor at kommunen bare antar noe, men h*n bruker ressursene som faktisk er i miljøene, i stedet for å pålegge seg en tanke om at dette mener nok innvandremiljøene»*. Her kan vi trekke linjer til underkapittelet 6.3.2, fordi dialogen mellom innvandremiljøer og kommunen kan sies å bidra til myndiggjøring av denne gruppen av befolkningen. Informant E hevder dette:

Jeg mener at hvis det bor mange innvandrere som det gjør i sentrum, og hvis det bor mange innvandrere som det gjør på Slettheia, så må resultatene av områdesatsingen vise det. Det betyr at man må ha kunst og andre ting, man må organisere samfunnet slik at det reflekterer de som bor der

Livskvaliteten blir høyere i områder der innbyggere får muligheten til å påvirke avgjørelser som handler om lokalmiljøet, der naboer har regelmessig kontakt og der innbyggerne har tillit

fra lokale myndigheter til å bestemme over sitt lokalområde (Adamson & Bromiley, 2013). Dermed kan dialog med marginaliserte grupper sies å bidra til at de kan bli aktive innbyggere, fordi deres stemme blir hørt og handlet på. Rådgiver for flerkulturell dialog trekkes altså frem som en viktig del av kommunenes integreringsarbeid av både informanter i fylkeskommunen, kommunen og av minoritetsorganisasjoner. Informant B, D, E, F og G legger alle vekt på viktigheten av å ha en kontaktperson i kommunen som det er enkelt å ta kontakt med og som er interessert i å bli kjent med organisasjonene. Dette tyder på at en slik rådgiver er et godt tiltak for å øke samarbeidet mellom minoritetsorganisasjoner og kommunen.

Mange av de elementene som blir sett på som positivt i et samfunn, for eksempel integrering og deltakelse er knyttet til tillit, ifølge Rothstein og Uslaner (2005). Dermed kan det sies at det er svært viktig at det bygges tillit mellom minoritetsorganisasjoner og offentlige myndigheter for å sikre integrering. Informant G sier: *«Jeg tror innvandrersorganisasjonene som bruker kommunen mer, de får en lavere terskel for å spørre om ting, henvende seg hvis de lurer på noe, eller hvis det skjer noe»*. Gjennom kontakt med kommunen kan det oppstå relasjoner og tillit begge veier; *«vi har en kontaktperson i kommunen, som vi kan spørre hvis vi trenger noe hjelp og h*n ringer oss på hvis h*n trenger mer informasjon fra oss om noe»*, sier informant F. Det er denne formen for relasjoner Agger et al. (2016) kaller *linking sosial kapital*, som det enklere for minoritetsorganisasjonene å navigere i det offentlige systemet. Gjennom intervjuet med alle informantene er det tydelig at linking sosial kapital er viktig for at minoritetsorganisasjonene skal føle seg hørt og ivaretatt av kommunen. Ved å inkludere minoritetsorganisasjoner i områdesatsinger kan linking sosial kapital dermed fungere som en stige som binder kommune og marginaliserte grupper sammen, som ellers er vanskelig å nå for kommunen (Ihle, 2022).

Nøkkelpersoner i minoritetsorganisasjoner kan være brobyggere mellom kommunene og en etnisk gruppe i lokalområdet. Nøkkelpersonene kan hjelpe innvandrerne å bygge opp tillit til de lokale myndighetene over tid (Eimhjellen et al., 2022). Tidligere forskning er i likhet med alle informantene, i stor grad enige om at frivillige organisasjoner er viktige for deltakelse i lokalsamfunnet og for å oppleve tilknytning til storsamfunnet (Almohamed & Vyas, 2019; Eimhjellen et al., 2022; Goth & Hagelin, 2016; Hageberg et al., 2022; Ihle, 2022; Liu et al., 2022; Rezaee et al., 2021). Flere av de nevnte forskerne peker på at mange flyktninger er avhengige av personer i deres eget nettverk for å få informasjon og jobb. For å få kontakter og nettverk i storsamfunnet kan mer etablerte organisasjoner spille en stor rolle. Informant H

forteller at de samarbeidet med Den Norske Turistforening (DNT). Det ga medlemmene i minoritetsorganisasjonen muligheten til å bli kjent med DNT, lære om hvordan man kan bli medlem der, leie hytter og lære om norsk natur. I tillegg fikk DNT medlemmene blitt bedre kjent med minoritetsorganisasjonen og deres kultur.

Ifølge informant B vil en flyktning som deltar i en frivillig organisasjon kunne være en ildsjel og bringe ny kunnskap og gjøremåter inn i organisasjonen, i tillegg vil flyktningen få et sted å bygge nettverk og øve på det norske språket. Her kan vi trekke linjer til Berrys (2001) teori om *akkulturasjonsprosessen*. Akkulturasjonsprosessen handler nettopp om at to ulike kulturelle grupper tilpasser seg hverandre. I følge Berry (2001) er akkulturasjon en prosess som fører til kontakt mellom to grupper med forskjellig kulturell bakgrunn. Kontakten mellom forskjellige kulturelle grupper fører til kulturelle endringer i begge grupper. Gjennom deltakelse i sivilsamfunnet vil mennesker altså kunne tilegne seg *bridging sosial kapital*.

I følge Almohamed & Vyas (2019) opplever mange flyktninger å miste all sin sosiale kapital i migrasjonsprosessen. Uten relasjoner og nettverk i storsamfunnet, kan minoritetsorganisasjoner kan fungere som brobyggere mellom en etnisk gruppe og offentlige myndigheter: «*vår måte å kunne komme i kontakt med innvandrerbefolkningen er gjennom personer som har en posisjon innad i miljøet, som kanskje ikke stoler på oss*», forteller informant E i kommunen. Som vi så i underkapittel begrepsavklaring (*skriv tall, etterhver*) kommer flyktninger på grunn av krig eller politikk. Informant E forteller hvordan det kan oppleves å komme til Norge uten å kjenne det politiske systemet og uten nettverk i storsamfunnet:

Mange av de som har fått opphold i Norge kommer fra regimer som det ikke er noe grunn til å stole på. Det er jo ikke sann at fordi du har fått opphold i Norge, så tenker du at du kan stole på norske myndigheter. Myndigheter er myndigheter, som de kanskje da sliter med å ha tillit til. Og da er vi helt avhengige av å ha den type rollepersoner da, som har en stemme innad i miljøet, og når de sier at du bør stemme, så gjør de det.

Mange av de menneskene som bor i området kvadraturen Eg har kommet til Norge som flyktninger og har muligvis relasjoner og nettverk og dermed sin sosiale kapital. Tap av sosial kapital kan gjøre det enda vanskeligere å stole på det norske systemet, fordi sosial kapital kreves for å kunne navigere i- og forstå samfunnet. Flere av informantene nevner blant annet

at mange innvandrere har hørt mange skremselshistorier om barnevernet og derfor er svært redde for å miste barna sine. Informant H forteller at på grunn av denne frykten lagde de et arrangement sammen med Kongsgård skolesenter der de inviterte en fra barneverntjenesten til å fortelle hva som er sant og ikke. Informant H forteller at det var vellykket og at det hjalp mange innvandrere til å få en større forståelse, som igjen kan styrke tilliten til det norske systemet.

Informant F forteller at det viktigste fordelene ved å involvere frivillige organisasjoner i kommunenes integreringsarbeid er tillit. Høy sosial tillit blant befolkningen kan knyttes til større grad av tiltro til demokratiske institusjoner og mer aktiv deltakelse i sivilsamfunnet. I tillegg viser forfatterne at kommuner, fylkeskommuner og land der innbyggere har høy grad av sosial tillit, ofte har et bedre demokrati, sterkere økonomi og lavere kriminalitetsrater (Rothstein & Uslaner, 2005, s. 41-42). Norge er et land med høy sosial tillit blant befolkningen, samtidig viser forskning at vedvarende lavinntekt, diskriminering, lav deltakelse kan være barrierer for integrering, som igjen kan bidra til å svekke følelsen av tilhørighet, tillit til andre og demokratiet (Støren, 2019). Tillit kan være et verktøy for å nå marginaliserte grupper (Jäntti & Kurkela, 2021). Informant F bruker COVID pandemien som et eksempel på hvordan de kan være en brobygger som skaper tillit innad i sin etniske gruppe:

Ta COVID-tiden for eksempel. Det er bedre hvis vi bruker vårt eget språk til å formidle informasjon fra myndighetene. Så det er kjempe viktig å ha et samarbeid. Vi påvirker våre folk mye. Vi kan være en brobygger mellom kommunen og vår etniske gruppe som bor i Kristiansand.

Siden mange i den etniske gruppen har manglende språk kunnskaper, lite tillit og kjennskap til lokale myndigheter kan styremedlemmer i minoritetsorganisasjoner være viktige brobyggere for å videreformidle informasjon og kan fremme inkludering av gruppen i lokalsamfunnet. Tillit er derimot ikke noe som skapes på kort tid, særlig ikke hvis man kommer fra et land der myndighetene ikke kan stoles på. Informant E i kommunen er klar over at det er en langvarig prosess *«det finnes jo bare en måte å gjøre det på, og det er å snakke med folk over tid. Så det finnes ingen snarveier til tillit»*. Noe med at annette sier at områdesatsing er et langt prosjekt

6.3.4 Flere møtepunkt

Som belyst i underkapitlene over spiller minoritetsorganisasjoner en viktig rolle for flyktningers hverdagsliv, oppbygging av sosial kapital og tillit til offentlige myndigheter, noe majoritetsorganisasjoner ikke i særlig stor grad vil kunne erstatte. Minoritetsorganisasjoner kan altså sies og bidra til myndiggjøring blant medlemmene sine. Samtidig peker teorien om akkulturasjon på at kontakt med og deltakelse i andre nettverk er sentral for å oppnå integrering (Berry, 2001), det er altså ikke nok at minoritetsorganisasjoner kun driver aktiviteter for egne medlemmer. Flere informanter trekker frem større grad av samarbeid og møteplasser som viktig for integrering. På bakgrunn av dette er flere møteplasser er temaet for dette underkapittelet.

Rafiqi & Thomsen (2014) undersøkelse på at kontakt mellom etniske minoriteter og majoritetsbefolkningen i et nabolag svekker majoritetsbefolkningens fordommer mot innvandrere. Forfatterne oppdaget at for majoritetsbefolkningen kan kontakt med nyankomne innvandrere redusere bekymringer og fordommer mot etniske minoriteter. I tillegg økes empatien for innvandrere som helhet (Rafiqi & Thomsen, 2014, s. 415). Informant G peker samtidig på at også minoritetsorganisasjoner kan være fordomsfulle og det er dermed viktig å legge til rette for møteplasser:

Det å finne arenaer hvor man kan treffes og bare skjønne at man er ganske like, selv om man kanskje ikke tror det, for innvandrerorganisasjoner, de er fordomsfulle. Men hvis man bare kjenner på tvers, så har man en venn for livet.

I tråd med teorien om akkulturasjon (Berry, 2001) og informant G er det altså ikke nok at en frivillig organisasjon kun driver aktiviteter for egne medlemmer for å fremme integrering. Dermed er det viktig at ulike organisasjoner treffes, blir kjent og samarbeider. Informant D fremhever nettopp felleshus som etterspurt tiltak i sentrum:

Jeg håper i forbindelse med områdesatsingene at det blir et lokale hvor man kan samle mer aktivitet og de kan møtes på tvers. Det er veldig etterspurt i sentrum. Det kan også bidra til integrering. Ulike organisasjoner kan komme sammen med storsamfunnet. Noe som kan bidra til å bekjempe ensomhet og levekårsutfordringer.

Samarbeid er viktig for erfaringsutveksling og for å hindre at mange av de samme aktivitetene går parallelt i lokalområdet (Hageberg et al., 2020). På den ene siden peker informant G peker nettopp på at mange av de samme aktivitetene går igjen i flere organisasjoner og h*n sier:

Altså nå vet jeg om fem innvandrerorganisasjoner som har sygrupper i Kristiansand. Vi har en integreringskalender, men den er litt sånn stusselig utformet, og jeg tror ingen ser på den. Det er jo språkkafe her, språkkafe der, yogakurs her. Det er overraskende mange yogakurser for innvandrere kvinner. Jeg skulle ønske at alle organisasjonene var litt flinkere til å se hva som faktisk finnes.

På den andre siden trekker informant G frem at tilskuddsordninger ikke nødvendigvis legger til rette for samarbeid: *«det er jo ulempe med frivillighet det lønner seg ikke å samarbeide. Tilskuddsordningene er rigget litt sånn at man ikke skal samarbeide for da mister man penger»*.

Ifølge Hageberg et al. (2022) sine resultater ønsker likevel mange minoritetsorganisasjoner mere samarbeid med andre frivillige organisasjoner. Men resultatene peker på at minoritetsorganisasjonene er avhengige av hjelp fra lokale myndigheter for å skape møteplasser slik at organisasjoner kan bli kjent. Informant F ga uttrykk for at de ønsker å samarbeide med flere organisasjoner i kommunen.

Å samarbeide med andre organisasjoner og på tvers av andre foreninger kan være greit at kommunen kanskje tilrettelegger. Da kan vi få mulighet til å bli kjent på tvers av etnisitet og at vi fra Eritrea, vi fra Syria, vi fra Ghana ikke bare holder oss for oss selv. Med flere møteplasser kan vi kan bli kjent på tvers, sånn at vi kan få noe til felles.

I likhet med informant F, fremhever informant H at samarbeid med andre organisasjoner er viktig for integrering:

Hvis man jobber sammen med flere organisasjoner får man erfaring fra dem. Også lærer man masse om norsk kultur og norsk språk. Da jeg begynte som frivillig i organisasjonen, ble jeg bedre på norsk.

Samtidig fremhever informant F at det ikke alltid er lett å samarbeide og arrangere aktiviteter på grunn av begrenset tid og ressurser. Ifølge informant G fungerer ikke integreringskalenderen, hverken informant F eller H forteller at de bruker denne kalenderen.

Gjennom søk på kommunens nettside fant jeg ikke kalenderen. En løsning på dette problemet kan ifølge informant G være en felles plattform:

Jeg skulle ønske for Kristiansand at det ble laget en plattform så man kan få en lettere oversikt over hva som skjer, hvem som gjør det og kanskje man kan slå det litt sammen.

En felles plattform vil muligvis gjøre samordning enklere for organisasjonene. Da jeg søkte etter informanter i minoritetsorganisasjoner var en utfordring at jeg ikke kunne finne kontaktinformasjon til organisasjonen samlet. Først måtte jeg finne dem i kommunens frivillighetsregister og deretter søke dem opp, mange hadde bare en facebook-side. Kanskje dette kan være en av mange årsaker til at minoritetsorganisasjoner i liten grad tar kontakt med hverandre. Hvis kontaktinformasjon og organisasjonenes aktiviteter var samlet på en plattform, vil det kanskje være enklere å ta kontakt. For at dette skal lykkes kreves det at plattformen blir godt kjent i organisasjonene og at organisasjonene legger inn sine aktiviteter.

6.3.5 Minoritetsorganisasjoner som verktøy for integrering

Den er en sak at det er bra at ta frivillighetsorganisasjoner som en seriøs planleggingsaktør. Men en annen og like viktig sak at frivillighetsorganisasjoner også kan behöva ett internt arbete för att bli goda aktörer...

Frivillige organisasjoner er viktige for å opprettholde demokratiet, fordi mennesker kommer sammen med felles interesser, mål og det bygges tillit (Rothstein & Uslaner, 2005). Det å delta i en frivillig organisasjon gir en innføring i demokratiet og administrativ praksis. Som vi har sett 6.1.2 så stiller kommunens tilskuddordninger store krav til form, innhold og bruk av begreper for å få søknader innvilget. For i at organisasjonene i det hele tatt skal kunne søke tilskudd er det også krevet at de formelt registreres i Brønnøysundregisteret (Ihle & Ibrahim, 2022). En annen viktig funksjon frivillige organisasjoner har er at de bidrar til å bygge sosial kapital og fremme sosial tilhørighet. Årsaken til det er at organisasjoner engasjerer forskjellige grupper mennesker i sine aktiviteter, og organisasjonene anses som verdifulle både fordi de involverer innbyggere i meningsfulle aktiviteter i lokalsamfunnet, og fordi de bidrar til å skape sterke sosiale bånd blant innbyggerne (Selle et al., 2022). Det kan altså sies at frivillige organisasjoner bidrar til en opprettholdelse av demokratiet gjennom å bygge brigding sosial kapital.

Minoritetsorganisasjoner derimot har tidligere blitt kritisert for at være for lukket og kun drive aktivitet for sine egne medlemmer. Et for stort fokus på bonding sosial kapital kan sies å være et hindre for å bygge brigding sosial kapital fordi, lukket aktivitet kan bidra til segregering og isolasjon fra storsamfunnet (Bråten et al., 2017). Informant D peker på at flere minoritetsorganisasjoner i Kristiansand ikke klarer å oppnå kontakt med andre grupper utenfor sin egen gruppe:

Men utfordringen er nok at de fokuserer primært på sosiale aktiviteter for egne medlemmer. Og i mindre grad klarer å heve seg og på en måte ha kontakt med storsamfunnet. Og ha prosjekter og samarbeid med andre organisasjoner. Eller være synlig utover egen gruppe. Og da kan det jo ha en segregerende effekt også.

Lite kontakt med storsamfunnet kan ses på som en utfordring for integrering i storsamfunnet. Bråten et al. (2017) peker i likhet med informant D på at aktivitetene i minoritetsorganisasjoner foregår ofte i små grupper uten kontakt med andre aktører, som gjør det utfordrende for lokale myndigheter å opprette et samarbeid med organisasjonene. Informant B peker samtidig på at minoritetsorganisasjoner kan bidra til integrering:

Fordi organisasjonene gir folk et støtteapparat og en tilhørighet, men de må samtidig gjøre dette på premisser som passer med det norske organisasjonslandskapet. Så da er man nødt til å registrere seg i frivilligregisteret, man er nødt til å levere årsregnskap, og hvis man skal søke tilskudd hos fylkeskommunen må du orientere deg i det. Så det er integrering gjennom det norske organisasjonslandskapet.

Samtidig understreker informant B viktigheten for integrering at spesielt barn og unge blir med inn i organiserte aktiviteter, som for eksempel en idrettsklubb. I motsetning til Bråten et al. (2017) hevder informant F og H at det ønsker kontakt og samarbeid med andre organisasjoner. De forteller at det ofte er tid, ressurser og mangel på møteplasser som er et hinder for samarbeid, det er derimot ikke på grunn av mangel på vilje eller lyst.

Selv om informant D hevder at det kan oppstå alvorlige samfunnsutfordringer, som segregering, hvis minoritetsorganisasjoner kun driver aktiviteter for egen etnisk gruppe, peker h*n også på at minoritetsorganisasjoner er viktige integreringsaktører:

at innvandrersorganisasjoner kan bidra til sosiale aktiviteter for sine medlemmer. Det kan være en slags form for informasjonskanal. De vet mye om hvordan det er å

komme ny til Norge. Mange av de som er med i organisasjonene kan bistå nye i integreringsprosessen.

Informant D peker her på at minoritetsorganisasjoner kan bidra til integrering gjennom å være en informasjonskanal til flyktninger om hva som skjer i lokalområdet. Tapet av sosial kapital kan være stort i en migrasjonsprosess og er ikke mulig å bygge opp uten et nettverk (Almohamed & Vyas, 2019). Informant D sitt sitat og Almohamed og Vyas (2019) sin forskningsartikkel tyder på at viktig en minoritetsorganisasjon spiller en stor rolle for at flyktninger kan gjenoppbygge sin sosiale kapital i Norge. I følge Salole (2018) henger trivsel og tilhørighet i stor grad sammen med om man har en gruppe å identifisere seg med. Når flyktninger kommer til Norge har mange brutt med mennesker de er glad i, og fellesskapet de identifiserer seg med (Salole, 2018, s. 119). Dermed tyder det på at mange flyktninger kan finne trygghet i minoritetsorganisasjoner med lik etnisk bakgrunn. Informant F forteller: «*av og til er samlingene på vårt språk for at medlemmene skal forstå bedre og så slipper de å stresse med språket, istedenfor å lære noe nytt*». I tillegg kommer mange for å være sosiale, spise sammen og prate, ifølge informant F. Identitetsmarkører som likhet og nærhet gjennom samme språk og kultur innad i en gruppe er det Putnam (1995) kaller bonding sosial kapital. *Bonding* sosial kapital bidrar til å skape tette relasjoner som er med på å styrke identitet, tillit og samarbeid (Agger, 2016).

Linking sosial kapital en viktig rolle både for minoritetsorganisasjonene, men også for kommunen. Denne formen for sosial kapital gjør det enklere for minoritetsorganisasjonene til å navigere enklere i det byråkratiske systemet og få kunnskap hvordan de skal ta kontakt med offentlige myndigheter (Woolcock, 1998). For kommunens side er linking sosial kapital avgjørende for å ha kontakt med alle innvandrergruppene i Kristiansand. Informant B forteller at kommunen er avhengig av kontakten med innvanderledere som har en posisjon innad i miljøet for å kunne påvirke og ha dialog med innvandrer miljøene i kommunen. Informant G legger vekt på *linking* sosial kapital, altså relasjoner på tvers av maktforskjeller som en viktig faktor for at minoritetsorganisasjoner skal ha tillit til offentlige myndigheter:

Jeg ser de som bruker kommunalt ansatte, eller de som inviterer mye kommunen inn i organisasjonen, gjør både at organisasjonen blir kjent med kommunen, ser at det finnes av tilbud og hjelp, samtidig får kommunen litt innsikt i hva de forskjellige organisasjonene driver med.

Sitatet til informant G viser at linking sosial kapital fungerer som en stige som binder kommunen sammen frivillige organisasjoner (Agger & Jensen, 2015). Det informant G beskriver er ikke enveis kommunikasjon, der kun organisasjonene tar kontakt med kommunen for å be om veiledning eller tilskudd. Men det er like viktig at kommunen ønsker å bli kjent med organisasjonene for at det skal bli en toveis relasjon, en stige kan man tross alt både gå opp og ned av. Ifølge informant F fra en minoritetsorganisasjon er det viktig:

At kommunen prøver å bli kjent med oss og hvem vi er. Vi ønsker at det skal være «oss», og ikke «dem» og «oss», så da er det viktig at de kommer til oss og blir kjent, hvem er vi, hva jobber vi med.

Først når det skapes relasjoner på tvers av samfunnsaktører er det mulig å få til et godt samarbeid og det kan bidra til at deltakerne i minoritetsorganisasjoner føler seg som viktige samfunnsaktører, som igjen kan bidra til å styrke myndiggjøringen av minoriteter. Informant legger til at:

Kommunen gjør en bra jobb og vi har et godt samarbeid, men det kan også bli mye bedre. Jeg savner at vi treffe hverandre enda mer, fordi som jeg sa at det skal bli et «oss sammen» og da må vi bli ordentlig kjent med kommunen, men også med flere frivillige organisasjoner. Integreringen er veldig vanskelig hvis vi gjør det alene. Nå gjør vi gjør ting alene, men det blir ikke så bra.

Det tyder på at et stort fokus på bonding kapital kan føre til at grupper kan bli isolert fra storsamfunnet på grunn av lite kontakt med andre enn egen etnisk gruppe (Bråten et al., 2017). Samtidig kan for lite linking kapital vil kunne føre til lav tillit til offentlige myndigheter på grunn av svake relasjoner. Tillit spiller en sentral rolle for å bygge sosial kapital og opprette holde tiltro til demokratier. På bakgrunn av de ulike formene for sosial kapital, peker Woolcock (1998) på at en balanse mellom bonding, bridging og linking sosial kapital er avgjørende for et velfungerende demokrati. Jeg vil hevde at dette kan overføres til områdesatsingen i Kristiansand, fordi områdesatsingens mål er å skape et bedre lokalsamfunn gjennom samskaping. Informant F og H legger vekt på at de ønsker og savner et større samarbeid på tvers av organisasjoner i Kristiansand, altså et ønske om å øke *bridging* sosial kapital, samt et tettere samarbeid med kommunen, *linking sosial kapital*. For å legge til rette for samskaping i områdesatsingen tyder det på at kommunen burde legge vekt på å øke den sosiale kapitalen i området, særlig bridging og linking. Bridging sosial kapital kan bidra til å skape et sterkere sosial samhörighet i lokalområdet (Selle et al., 2022). Dette kan blant annet

gjøres med å skape flere frivillige initiativer og møteplasser i området. Fokus på å øke linking sosial kapital i området vil kunne føre til at innbyggerne blir bedre kjent med kommunen, som kan være gunstig for tillit og samarbeid.

6.3.6 Samskaping i områdesatsing

Samskaping er en viktig del av en områdesatsing, fordi personer som eller ikke deltar aktivt kan involveres i prosessen. Samskaping i en områdesatsing har flere mål. Et av målene i en områdesatsing kan kalles demokratisk mål, det handler om å øke innbyggernes deltakelse og dermed også få mulighet til å påvirke eget nærmiljø. Et annet mål i en områdesatsing er sosiale mål, dette innebærer å øke innbyggernes tillit til hverandre og myndighetene, øke levekårene i området og øke innbyggernes sosiale kapital (Ihle, 2022). Jäntti og Kurkela (2021) trekker nettopp frem tillit som en viktig faktor når det gjelder vellykkede medvirkningsprosesser. Tillit er både knyttet til innbyggerdeltakelse i medvirkningsprosesser, og tiltroen til demokratiet og velferdssystemet. Forskerne peker på at gode, enkle og inkluderende medvirkningsmetoder og -rom er faktorer som kan bidra at innbyggerne får en økt tillit til kommunen og avgjørelsene de tar (Jäntti & Kurkela, 2021). Dette tyder altså på at tillit er viktig både for å nå de demokratiske målene og de sosiale målene i en områdesatsing.

7. Konklusjon

Formålet med denne studien er å svare på problemstillingen: *Hvordan fungerer samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner, spesielt med tanke på inkludering og myndiggjøring av marginaliserte grupper?* Denne studien har gjennom kvalitative intervjuer med representanter fra lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner avdekket flere barrierer som hemmer effektivt samarbeid. Manglende tillit, sosial kapital og byråkratiske utfordringer er sentrale hindringer som må adresseres for å fremme inkluderende byutvikling.

Ved å anvende teoriene om sosial kapital og myndiggjøring har vi sett at tillit og deltakelse er avgjørende for vellykket samskaping. Våre funn understreker behovet for bedre kommunikasjon og kapasitetsbygging for minoritetsorganisasjoner. Disse tiltakene kan bidra til å bygge tillit og fremme et mer inkluderende samarbeid, som igjen vil føre til mer bærekraftige byutviklingsprosjekter. Funnene viser at myndiggjøring spiller en sentral rolle i arbeidet med minoritetsorganisasjoner gjennom å gjøre medlemmene til aktive deltakere i

lokalmiljøet sitt. Adamson og Bromiley (2013) peker på at livskvaliteten økes i områder der lokalbefolkningen får muligheten til å påvirke avgjørelser som påvirker deres lokalsamfunn og der innbyggerne har tillit fra lokale myndigheter til å ta avgjørelser som gjelder lokalområdet.

Funnene viser offentlige myndigheter står overfor utfordringer som følge av det store antallet aktører på integreringsfeltet og en mangel på strukturer som innvanderråd, som kunne ha fungert som en bro mellom myndigheter og minoritetsorganisasjoner. Denne fragmenteringen skaper et uoversiktlig landskap som gjør samarbeid krevende. Offentlige aktører mangler ofte klarhet i hvilke roller minoritetsorganisasjonene kan spille og hvordan de best kan mobiliseres i integreringsarbeidet.

Fra minoritetsorganisasjonenes perspektiv kan prosessen med å søke tilskudd være kompleks og tidkrevende, spesielt for organisasjoner med begrensede språklige og administrative ferdigheter. Dette fører til at mange søknader blir avvist, noe som kan svekke tilliten til kommunen og virke demotiverende for organisasjonene. Denne usikkerheten og ressursmangelen begrenser deres kapasitet til å engasjere seg fullt ut i integreringsprosesser.

Funnene peker på at det er utfordringer knyttet til mangel på informasjon om kommunens behov og hvordan minoritetsorganisasjonene kan bidra på en effektiv måte. I likhet med Hageberg et al. (2022) sine resultater viser denne studien at det er et ønske om mer strukturert samarbeid og klarere kommunikasjon fra kommunen om hvilke behov som finnes og hvordan minoritetsorganisasjoner kan bidra. Informantene fra minoritetsorganisasjonene ønsker å bidra i kommunens integreringsarbeid, men særlig en informant føler ikke at dere organisasjon blir tilstrekkelig inkludert i planleggingsprosesser og etterspør mer dialog. Resultatene viser at minoritetsorganisasjoner har en unik posisjon gjennom sin kulturkompetanse og sine nettverk, som kan være svært verdifulle for integreringsarbeidet i lokalsamfunnet. De fungerer som brobyggere og kan bidra til å øke demokratisk deltakelse og sosial integrering. Derfor er det viktig at lokale og regionale myndigheter legger til rette for at miniorganisasjoner kan bidra aktivt i samfunnsutviklingen. Et eget innvanderråd presenteres som et verktøy for å få minoritetsorganisasjonenes stemme hørt.

Tiltak for å forbedre samarbeidet mellom offentlige myndigheter og minoritetsorganisasjoner må inkludere styrking av frivillighetspolitikken. Dette kan gi organisasjonene bedre forutsetninger for å delta i integreringsarbeidet ved å sikre dem nødvendige ressurser og støtte. Myndiggjøring av lokalbefolkningen, med fokus på å fremme ildsjeler, kan bidra til å skape varige og bærekraftige initiativer som bygger bro mellom ulike aktører.

Brobygging og tillitskapende tiltak er også avgjørende for å øke den sosiale kapitalen blant minoritetsgrupper. Flere møtepunkter og plattformer for dialog kan fremme bedre kommunikasjon og forståelse mellom offentlige myndigheter og minoritetsorganisasjoner. Slike møteplasser kan bidra til å skape en felles forståelse av utfordringene og mulighetene, og dermed legge grunnlaget for et mer effektivt samarbeid.

Minoritetsorganisasjoner har potensial til å være viktige verktøy for integrering, men dette krever en anerkjennelse av deres rolle og en inkludering av dem i samskappingsprosesser og områdesatsinger. Gjennom samskaping kan både myndigheter og organisasjoner dra nytte av hverandres styrker og kompetanser, noe som kan føre til mer helhetlige og inkluderende integreringstiltak.

Kommunen anerkjenner i høy grad betydningen av minoritetsorganisasjoner og tilbyr kurs og seminarer for å styrke deres administrative og organisatoriske ferdigheter. I tillegg har Kristiansand kommune en rådgiver for flerkulturell dialog. Denne rådgiveren trekkes frem som en svært viktig person for å opprettholde et samarbeid mellom kommunen og minoritetsorganisasjoner. Til tross for disse tiltakene, er det fortsatt mange organisasjoner som opplever barrierer på grunn av språkutfordringer og mangel på ressurser.

Basert på analysen foreslår jeg fire konkrete punkter for å forbedre samarbeidet mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner:

1. Økt støtte og honorar til frivillige: For å sikre kontinuitet og motivasjon blant frivillige, bør det vurderes å gi økonomisk kompensasjon til nøkkelpersoner i minoritetsorganisasjoner. Dette kan redusere belastningen og bidra til at flere ideer blir realisert.
2. Forenkling av tilskudds prosesser: Kommunen bør forenkle tilskudds prosessene og redusere byråkratiske hindringer. Dette kan inkludere å tilby enda enklere tilgang til støtte i søknadsskriving og å akseptere søknader på flere språk.

3. Styrke dialog og samarbeid: Det er behov for mer strukturert og regelmessig dialog mellom kommunen og minoritetsorganisasjonene. Kommunen bør være tydeligere på hvilke behov som finnes og hvordan organisasjonene kan bidra. Dette kan skape bedre samarbeid og tillit.

4. Større grad av koordinering: Funnene viser at både på regionalt og lokalt nivå oppleves det utfordrende med mengden minoritetsorganisasjoner. Det er behov for en bedre oversikt over eksisterende organisasjoner, og optimalisere ressursbruken for å fremme mer inkluderende byutvikling. Dette kan gjøres blant annet gjennom å arrangere regelmessige nettverksarrangementer der representanter fra minoritetsorganisasjoner og lokale myndigheter kan møtes, dele erfaringer, og samarbeide om felles prosjekter. Disse møtene skal også brukes til å identifisere overlappende aktiviteter og finne muligheter for samarbeid og ressursdeling.

Samlet sett viser denne studien at nøkkelen til et vellykket samarbeid mellom offentlige myndigheter og minoritetsorganisasjoner ligger i å bygge gjensidig tillit og forståelse, samt å etablere flere arenaer for dialog og samarbeid. Ved å legge til rette for en inkluderende tilnærming hvor alle parter føler seg hørt og verdsatt, kan man oppnå et sterkere og mer integrert samfunn som er bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer. Studien konkluderer med at styrking av sosial kapital og tillit mellom lokale myndigheter og minoritetsorganisasjoner er avgjørende for å oppnå inkluderende byutvikling. Fremtidige forskningsprosjekter bør fokusere på langsiktige effekter av slike samarbeidsmodeller for å videre utforske deres bærekraft og innvirkning.

8. Litteraturliste

- Adamson, D., & Bromiley, R. (2013). Community empowerment: Learning from practice in community regeneration. *International Journal of Public Sector Management*, 26(3), 190–202. <https://doi.org/10.1108/IJPSM-08-2011-0105>
- Agger, A. (2007). Kommunikativ planlægnings teori—Nye idealer for borgernes rolle i planlægningen. I A. Jensen, J. Andersen, O. E. Hansen, & K. A. Nielsen (Red.), *Planlægning i teori og praksis: Et tværfagligt perspektiv* (1. udgave). Roskilde Universitetsforlag.
- Agger, A., & Jensen, J. O. (2015). Area-based Initiatives—And Their Work in Bonding, Bridging and Linking Social Capital. *European Planning Studies*, 23(10), 2045–2061. <https://doi.org/10.1080/09654313.2014.998172>
- Agger, A., Roy, P., & Leonardsen, Ø. (2016). Sustaining area-based initiatives by developing appropriate “anchors”: The role of social capital. *Planning Theory & Practice*, 17(3), 325–343. <https://doi.org/10.1080/14649357.2016.1195435>
- Almohamed, A., & Vyas, D. (2019). Rebuilding Social Capital in Refugees and Asylum Seekers. *ACM Transactions on Computer-Human Interaction*, 26(6), 1–30. <https://doi.org/10.1145/3364996>
- Andersen, B., & Brattbakk, I. (2020). Områdesatsinger i Norge. Et skjørt kunnskapsgrunnlag for strategier og tiltak. *Tidsskrift for boligforskning*, 3(2), 130–147. <https://doi.org/10.18261/issn.2535-5988-2020-02-03>
- Bariås, E. (2023, januar 17). *Retningslinjer om personopplysninger i studentprosjekter*. uia.no.
- Berry, J. W. (2001). A Psychology of Immigration. *Journal of Social Issues*, 57(3), 615–631. <https://doi.org/10.1111/0022-4537.00231>
- Boyle, L., & Michell, K. (2020). Key ingredients for a collaborative urban regeneration strategy in the Global South. *Construction Economics and Building*, 20(2), 150–164. <https://doi.org/10.5130/AJCEB.v20i2.6650>
- Bråten, B., Jahreie, J., & Lillevik, R. (2017). *Innvandrerorganisasjoners rolle i integrering* (2017:14; s. 128). Fafo-rapport. <https://www.imdi.no/contentassets/b59b55e4ad124ac9a365a046cef4042a/innvandrerorganisasjoners-rolle-i-integrering.pdf>

- Clark, T., Foster, L., Sloan, L., & Bryman, A. (2021). *Bryman's social research methods* (Sixth edition). Oxford University Press.
- Corburn, J., Griffin, J., Harris, B., & Padilla, D. (2023). Co-creating places for urban health & healing: The case of Pogo Park. *Cities & Health*, 7(6), 914–925.
<https://doi.org/10.1080/23748834.2023.2230620>
- Direktoratet for utviklingssamarbeid. (u.å.). *Sivilt samfunn*. Norad.no.
<https://www.norad.no/tema/sivilt-samfunn/>
- Eimhjellen, I., Espegren, A., & Nærland, T. U. (2021). *Sivilsamfunn og integrering*. Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.
<https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2737651/Sivilsamfunn%20og%20integrering.pdf?sequence=2&isAllowed=y>
- Eimhjellen, I., Solbu Trætteberg, H., Mjelde, H., & Espegren, A. (2022). *Frivillige aktørers roller i områdesatsinger: En kunnskapsoversikt* (Rapport;2022:1). Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. https://samfunnsforskning.brage.unit.no/samfunnsforskning-xmlui/bitstream/handle/11250/2837236/Sivilsamfunn_Rapport_1_2022.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Eriksen, T. H. (2016). *Små steder - store spørsmål: Innføring i sosialantropologi* (3. utgave, 3. opplag). Universitetsforlaget.
- Goth, U., & Hagelin, S. (2016). Forankring av frivillig arbeidsinnsats av seniorer i kommunens planarbeid: Et bidrag til folkehelse. *Fagbladet Samfunn Økonomi*, 50–63.
https://www.researchgate.net/publication/306395793_Forankring_av_frivillig_arbeidsinnsats_av_seniorer_i_kommunens_planarbeid_Et_bidrag_til_folkehelse
- Grander, M., Roelofs, K., & Salonen, T. (2022). Area-based development initiatives: A means to an end or an end in itself? – a literature overview on the case of Sweden. *Nordic Social Work Research*, 12(2), 243–255. <https://doi.org/10.1080/2156857X.2021.1997792>
- Hageberg, E., Nordhagen, I., Dahle, M., Kristoffersen, E., Jones, H., Skutlaberg, L. S., Aagestad, C., Markussen, T., Haugnæss, G., & Øvregard, G. S. (2022). *Frivillige organisasjoner og integrering* (16/2022).
<https://www.imdi.no/contentassets/1b53497bf9e248b4a184a46821cba399/sluttrapport---utredning-av-kompetansesenter.pdf>

Healey, P. (1992). Planning through Debate: The Communicative Turn in Planning Theory. *The Town Planning Review*, 63(2), 143–162.

Healey, P. (1997). *Collaborative Planning*. Macmillan Education UK.
<https://doi.org/10.1007/978-1-349-25538-2>

Helsedirektoratet. (2023). *Kunnskapsoppsummering om ulikheter i helse og livskvalitet i Norge siden 2014 – sammendrag*. Helsedirektoratet.
<https://www.helsedirektoratet.no/rapporter/kunnskapsoppsummering-om-ulikheter-i-helse-og-livskvalitet-i-norge-siden-2014--sammendrag>

Ihle, R. (2022). Kapittel 4: Sosial tilhørighet, sammenbindende fellesskap og kollektiv mobilisering. I *Kollektiv mobilisering; Samfunnsarbeid i teori og praksis* (s. 91–109). CAPPELEN DAMM AKADEMISK N.

[file:///C:/Users/metmo/Downloads/Kapittel+4%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/metmo/Downloads/Kapittel+4%20(2).pdf)

Ihle, R., & Ibrahim, A. E. (2022). Minoritetsorganisasjonen som arena for å motvirke negativ sosial kontroll i innvandrerfamilier. I *Kollektiv mobilisering* (s. 169–190). Cappelen Damm Akademisk. <https://doi.org/10.23865/noasp.168.ch7>

Innes, J. E., & Booher, D. E. (2010). *Planning with complexity: An introduction to collaborative rationality for public policy*. Routledge.

Integreringsloven. (2020). *Lov om integrering gjennom opplæring, utdanning og arbeid* (LOV-2003-07-04-80). Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2020-11-06-127>

Jäntti, A., & Kurkela, K. (2021). How Municipalities Can Enhance Citizen Participation? – Exploring the Views of Participants and Non-Participants. *Scandinavian Journal of Public Administration*, 25(1), 23–42. <https://doi.org/10.58235/sjpa.v25i1.7126>

Kristiansand kommune. (2023). *Søknad på tilskudd til avtale om områdesatsing i Kristiansand*. Kristiansand kommune.

Kunnskapsdepartementet. (2021). *Hverdagsintegrering*. regjeringen.no.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/b6ae799c27fb4455a1e5c6d8d06f6c7d/hverdagsintegrering.pdf>

Leino, H., & Puumala, E. (2021). What can co-creation do for the citizens? Applying co-creation for the promotion of participation in cities. *Environment and Planning C: Politics and Space*, 39(4), 781–799. <https://doi.org/10.1177/2399654420957337>

- Liu, B., Lu, X., Hu, X., Li, L., & Li, Y. (2022). What's wrong with the public participation of urban regeneration project in China: A study from multiple stakeholders' perspectives. *Engineering, Construction and Architectural Management*, 29(1), 91–109.
<https://doi.org/10.1108/ECAM-03-2020-0175>
- Lund, D. H. (2018). Co-Creation in Urban Governance: From Inclusion to Innovation. *Scandinavian Journal of Public Administration*, 22(2), 3–17.
<https://doi.org/10.58235/sjpa.v22i2.11422>
- Meld. St. 28 2022-2023. (2022). *Gode bysamfunn med små skilnader*. Kommunal- og distriktsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-28-20222023/id2990872/>
- Midtgård, I. H., & Turunen, P. (2022). Kapittel 6: Metoder for kollektiv mobilisering i samfunnsarbeid i Norge og Sverige. I *Kollektiv mobilisering; Samfunnsarbeid i teori og praksis* (s. 141–163). CAPPELEN DAMM AKADEMISK N.
[file:///C:/Users/metmo/Downloads/Kapittel+4%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/metmo/Downloads/Kapittel+4%20(2).pdf)
- Modesti, C., Talamo, A., Recupero, A., & Nicolais, G. (2020). Connections: The Use Social Associations With Migratory Background Make of ICT to Build Social Capital for Newcomers' Social Integration. *American Behavioral Scientist*, 64(13), 1889–1905.
<https://doi.org/10.1177/0002764220952132>
- OECD. (2022). *Skills and Labour Market Integration of Immigrants and their Children in Norway*. OECD. <https://doi.org/10.1787/6109d927-en>
- Plan- og bygningsloven. (2008). *Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)* (LOV-2008-06-27-71). Kommunal- og distriktsdepartementet.
<https://lovdata.no/lov/2008-06-27-71>
- Putnam, R. D. (1995). Bowling Alone: America's Declining Social Capital. *Journal of Democracy*, 6(1), 65–78. <https://doi.org/10.1353/jod.1995.0002>
- Rafiqi, A., & Thomsen, J. P. F. (2014). Kontakthypotesen og majoritets-medlemmers negative stereotyper. *Tidsskrift for samfunnsforskning*, 55(4), 416–438.
<https://doi.org/10.18261/ISSN1504-291X-2014-04-02>
- Regjeringen. (2023a). *Avtale mellom staten og Kristiansand kommune om områdesatsing i bydel Kvadraturen Eg*. Regjeringen.

https://www.regjeringen.no/contentassets/b6bce8db339f445db61f626f7f9b5c42/kristiansand_kommune_omradesatsing_samarbeidsavtale.pdf

Regjeringen. (2023b, november 23). *Områdesatsinger*. regjeringen.no.

https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/by_stedsutvikling/omradesatsinger_storbyer/id2900666/?expand=factbox2900668

Rezaee, F., Tavakolinia, J., & Mozaffar Sarrafi. (2021). Examining the Role of Non-government Organizations (NGOs) in Realizing Good Urban Governance(Case Study: Tehran Metropolitan City). *Journal of Geography and Planning*, 25(77), 113–130.

<https://doi.org/10.22034/gp.2020.41750.2712>

Roque, A., Quimby, B., Wutich, A., & Brewis, A. (2021). Building Social Capital in Low-Income Communities for Resilience. I *The Palgrave Handbook of Climate Resilient Societies* (s. 1–22). Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-32811-5>

Rothstein, B., & Uslaner, E. M. (2005). All for All: Equality, Corruption, and Social Trust. *World Politics*, 58(1), 41–72. <https://doi.org/10.1353/wp.2006.0022>

Salole, L. (2018). *Identitet og tilhørighet: Om ressurser og dilemmaer i en krysskulturell oppvekst* (2. utg). Gyldendal akademisk.

Selle, P., Strømnes, K., & Kuhnle, S. (2022). Scenarios for Civil Society Impact in Norway. I *Civil society: Concepts, challenges, contexts: Essays in honor of Helmut K. Anheier* (s. 397–413). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-98008-5>

Støren, K. S. (2019). Innvandrere har mindre tillit til sine medmennesker. *SSB analyse*, 2019(13). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-har-mindre-tillit-til-sine-medmennesker>

Teuwen, C., Van Der Burgt, S., Kusurkar, R., Schreurs, H., Daelmans, H., & Peerdeman, S. (2022). How does interprofessional education influence students' perceptions of collaboration in the clinical setting? A qualitative study. *BMC Medical Education*, 22(1), 325.

<https://doi.org/10.1186/s12909-022-03372-0>

Trætteberg, H. S. (2023). *Sivilsamfunnets rolle og posisjon i Norge*. Institutt for samfunnsforskning.

<https://www.ks.no/contentassets/ac5babe5237344afa4e6bc6ca3ac99ea/SivilsamfunnOgStatenTretteberg2023.pdf>

Ulrich, J. (2016). Samskabelse—En typologi. *Clou skriftsserie*, 2016(001), 1–15.

Universitetet i Agder. (u.å.). *Mobilitet, sted og identitet*. uia.no. Hentet 29. november 2022, fra <https://www.uia.no/studieplaner/topic/UT-407-1>

Utlendingsloven. (2008). *Lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven (LOV-2008-05-15-35))*. Lovdata.

Woolcock, M. (1998). Social Capital and Economic Development: Toward a Theoretical Synthesis and Policy Framework. *Theory and Society*, 27(2), 151–208.

<https://doi.org/10.1023/A:1006884930135>

Økland, M. A., Nordgreen, L. C., & Blindheim, T. (2022). Bærekraftige lokalsamfunn gjennom medvirkning og kollektiv mobilisering? Erfaringer fra utfasing av områdesatsing i Ytre Arna og indre Laksevåg. I G. Ågotnes & A. K. Larsen (Red.), *Kollektiv mobilisering: Samfunnsarbeid i teori og praksis* (s. Kap. 11, s. 277–299). Cappelen Damm Akademisk. <https://doi.org/10.23865/noasp.168.ch11>

Ågotnes, G., Åkerholm, K. B., Midtgård, I. H., Burkeland-Lie, M., & Bruland, T. (2022). Deltakelse og medvirkning i norske offentlige diskurser. Mot et deltakelsestyranni? I *Kollektiv mobilisering* (s. 113–140). Cappelen Damm Akademisk. <https://doi.org/10.23865/noasp.168>